

Šolsko leto 2021/22 v Republiki Sloveniji v razmerah, povezanih s covidom-19

Modeli in priporočila

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

NIJZ

Nacionalni inštitut
za javno zdravje

Šolsko leto 2021/22 v Republiki Sloveniji v razmerah, povezanih s covidom-19

Modeli in priporočila

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Nacionalni inštitut
za **javno zdravje**

Šolsko leto 2021/22 v Republiki Sloveniji v razmerah, povezanih s covidom-19

Modeli in priporočila

Uredil: dr. Vinko Logaj

Avtorji: dr. Simona Kustec, dr. Vinko Logaj, dr. Milan Krek, dr. Andrej Flogie,
prim. Polonca Truden Dobrin, dr. Milena Ivanuš Grmek

Strokovni pregled: dr. Janez Vogrinc

Jezikovni pregled: Tine Logar

Izdala in založila: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
ter Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Za izdajatelja: dr. Simona Kustec in dr. Vinko Logaj

Infografika: Mojca Lampe Kajtna

Urednica založbe: Zvonka Kos

Spletna izdaja

Ljubljana, 2021

Publikacija je brezplačna.

Publikacija je dosegljiva na www.zrss.si/pdf/modeli_in_priporocila_2021-22.pdf.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID 72216067

ISBN 978-961-03-0585-9 (Zavod Republike Slovenije za šolstvo, PDF)

Pri usklajevanju in pripravi organizacijskih modelov in priporočil so sodelovali:

- **Predstavniki Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport:** Damir Orehovec, predstavniki Direktorata za predšolsko vzgojo in osnovno šolstvo, predstavniki Direktorata za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih, dr. Simon Slokan (Inšpektorat RS za šolstvo in šport)
- **Predstavniki Zavoda RS za šolstvo:** dr. Stanka Preskar, mag. Renata Zupanc, Jasna Rojc, Saša Kregar, dr. Tanja Vec Rupnik, dr. Branko Slivar, Nives Zore, dr. Zora Rutar Ilc
- **Ravnatelji osnovnih šol:** Roman Brunšek (OŠ Škofljica), Marjan Gorup (OŠ Prežihovega Voranca, Ljubljana), mag. Marija Lubšina Novak (OŠ Brežice), Helena Ocvirk (OŠ Olge Meglič, Ptuj), Gregor Pečan (OŠ Dol pri Ljubljani), Marko Primožič (OŠ Ivana Groharja, Škofja Loka), Majda Vehovec (OŠ Šenčur)
- **Ravnatelji srednjih šol:** mag. Ciril Dominko (Gimnazija Bežigrad), Mirjam Bizjak (Gimnazija Franceta Prešerna Kranj), Iztok Leskovar (Srednja šola za gostinstvo in turizem Celje), Mojca Lukšič (Gimnazija Novo mesto), Martin Pivk (Šolski center Škofja Loka), Boris Plut (Srednja elektro šola in tehniška gimnazija Šolskega centra Novo mesto), Helena Posega Dolenc (Šolski center Postojna), Herman Pušnik (Prva Gimnazija Maribor), Katja Rek (Srednja zdravstvena in kozmetična šola Maribor), Roman Vogrinc (Gimnazija Ledina, Ljubljana)
- **Ravnatelji dijaških domov:** Dragan Kojić (Dijaški dom Nova Gorica), mag. Nataša Erjavec (Dijaški dom Bežigrad, Ljubljana)
- **Ravnatelji osnovnih šol s prilagojenim programom in zavodov:** dr. Boris Černilec (Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana), Klavdija Fridrih Gošnjak (OŠ Minke Namestnik - Sonje, Slovenska Bistrica), Jelena Horvat (OŠ Antona Janše Radovljica), Samo Rumež (Center za sluh in govor Maribor), Milojka Sevšek (OŠ Gustava Šiliha Maribor), Barbara Smolej Fritz (OŠ Mihajla Rostoharja Krško)
- **Ravnatelji vrtcev:** Janja Bogataj (Vrtec Škofja Loka), Romana Epih (Vrtec Medvode), Barbara Novinec (Vrtec Galjevica), Liljana Plaskan (Vrtec Litija), Janja Seršen (Vrtec pri OŠ Predoslje, Kranj)
- **Ravnatelji glasbenih šol:** Radmila Bikić Magdić (GŠ Slovenska Bistrica), Boris Štih (GŠ Velenje), Milivoj Matković (GŠ Frana Gerbiča Cerknica)
- **Pri usklajevanju in pripravi priporočil s področja zdravstvene stroke so sodelovali predstavniki Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ):**
Milan Krek, dr. med., spec., prim. Polonca Truden Dobrin, dr. med., MSc, Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske, spec., predstavniki Centra za zdravstveno ekologijo, predstavniki Centra za nalezljive bolezni.

Zahvaljujemo se vsem, ki so sodelovali pri posameznih strokovnih delih besedila in pri oblikovanju modelov.

Z zaupanjem v še eno šolsko leto sobivanja s covidom-19

Avtor: Nebojša Tejić, STA

prof. dr. Simona Kustec

ministrica

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

Sobivanje z virusom je v vzgojno-izobraževalni sistem naše države, pa tudi v večini drugih držav po svetu pripeljal številne novosti. Nekatere med njimi so v sistem prinesle prepotrebno svežino, spet druge omejitve, nekatere tudi negodovanja in slabo voljo zaradi slabega izplena. Vsem tem odzivom je treba nameniti veliko pozornost in skrb, ki mora imeti ob dejstvu, da v novo šolsko leto vstopamo ob še vedno zelo prisotnem sobivanju z virusom, en sam izhodiščni skupni imenovalac – v danih razmerah in pod enakimi pogoji zagotavljati najvišjo možno kakovost usvojenega znanja za prav vse otroke v vrtcih, učence in dijake..

V preteklem in deloma že ob koncu predpreteklega šolskega leta smo po svetu prepoznali tri prevladujoče oblike izvajanja vzgoje in izobraževanja v času pandemije covida-19. V Sloveniji smo jih glede na aktualno epidemiološko sliko v celotni državi izvajali preko t. i. modelov B, C in D. Na podlagi izkušenj in odzivov ob izvajanju teh modelov so se ti modeli tako v vsebinskem kot tudi organizacijskem pogledu dodelovali, optimizirali, prilagajali dejanskim potrebam, pa tudi strokovno epidemiološkim zahtevam dela v vrtcih in šolah v času različno intenzivne prisotnosti virusa v družbi. Pri tem so nas vodila temeljna načela in pravila sodobnega vzgojno-izobraževalnega sistema, prek zagotavljanja strokovno in organizacijsko podprtih ter mednarodno primerljivih pogojev dostopa do znanja vsem pod enakimi pogoji, zagotavljanja enakih možnosti za napredovanje, vključenosti, sodelovanja in širše skrbi za zavedanje pomena vrednot solidarnosti in dobrih zgledov znotraj sistema vzgoje in izobraževanja, še prav posebej pa za družbo kot celoto.¹

Prostor vzgoje in izobraževanja je pomemben sooblikovalec splošne družbene klime in kulture. Prav odziv tega prostora je tisti, ki odraža zrelost, odgovornost, razumevanje ob nastalih novih razmerah, predvsem pa zmožnost ter pripravljenost iskati najboljše možne poti za pri-

1 Več o tem v Bascia, ur., 2005; Lemke in Sabelli, 2008; Lovat in Toomey, ur., 2009.

hodnost. Na ravni vzgojno-izobraževalnih sistemov v večini držav po Evropi in po svetu² se ta pot v času sobivanja s covidom-19 kaže skozi dve temeljni usmeritvi:

1. spodbujanjem in krepitevijo pomembnosti vloge vzgojiteljev in učiteljev kot nosilnih stebrov vzgoje in izobraževanja na eni strani ter celostnega razvoja osebnosti učečih se, pa tudi njihovih staršev na drugi strani.³
2. programsko in organizacijsko različnih oblikah t. i. mešanega oz. kombiniranega učenja (blended learning), ki odražajo zmes tradicionalnega učenja v šolskih prostorih, digitalnega izobraževanja na daljavo ter preostalih oblik izobraževanja, posebej na prostem.

Vizionarska stroka je o pogumu hoje naprej, o vlogi t. i. kritične pedagogike, izobraževanja in učenja zunaj meja šolanja, o teži pomembnosti vrednot v vzgoji in izobraževanju govorila že mnogo pred koronskim časom. Govorila je in tudi danes govori o pomembnosti uvajanja in izvajanja sprememb, ki bodo prilagojene potrebam današnjih generacij šolajočih se in prihodnjega časa.⁴

Vizionarsko prakso uvajanja najboljših elementov vzgoje in izobraževanja jutrišnjega dne nam v aktualnem času kažejo tudi zaposlene in zaposleni v številnih slovenskih vrtcih in šolah, potrjujejo jo dosežki in znanje šolajočih se, zaupanje in opora staršev.⁵ Naloga pristojnih strok⁶ in države pa je, da prepozna najboljše rešitve in jih kot zgledе vsem podpira, saj s tem podpira obstoj, odpornost in prihodnost vzgojno-izobraževalnega sistema. Prav s takšnim namenom je bila pripravljena tudi druga, z dosedanjimi praksami izpopolnjena, prilagojena, za najbolj ranljive skupine posebej dopolnjena izdaja Modelov vzgoje in izobraževanja v času covida-19. Vsem strokovnim sooblikovalcem in sopripravljalcem se iskreno zahvaljujem za dragocene prispevke in smernice v publikaciji, ki bo v pomoč pri izvajanju novega šolskega leta. Različnim skupinam uporabnikov, v prvi vrsti pa ravnateljicam in ravnateljem, vzgojiteljicam in vzgojiteljem, učiteljicam in učiteljem, pa želim, da jo strokovno preudarno, s profesionalno, zlasti pa s povsem človeško modrostjo in mirnostjo uporabljate v teh nemirnih časih.

Ostanite znanja, zdravja in zaupanja polni!

Prof. dr. Simona Kustec

² OECD, 2018; European Commission, 2020, 2021.

³ O tem v npr. v Robinson in Aronica, 2015; Sidorkin in Warford, 2017; Šinkovec, 2017; Globokar, 2019; Bregar, Zagmajster, Radovan, 2020; Musek Lešnik, 2021.

⁴ Več o tem v Arweck in Nesbitt, 2004; Lemke in Sabelli, 2008; Lovat in Toomey, ur., 2009; Sandlin, Schultz in Burdick, 2010; Giroux, 2021. ZRSŠ, 2021; RIC, 2021.

⁶ V času covida-19 govorimo o interdisciplinarnem sodelovanju in prepletu pedagoške, psihološke, zdravstvene, epidemiološke stroke.

Vsebina

1	Uvod	8
2	Izhodišča za pripravo modelov izobraževanja	10
2.1	Izkušnje šolskih let 2019/20 in 2020/21	10
2.2	Nadzor in šolska inšpekcija	18
2.3	Javnozdravstveno ukrepanje na področju vzgoje in izobraževanja za obvladovanje širjenja covid-19	19
2.4	Razlike med poukom v šoli in poukom na daljavo	21
2.5	Razsežnosti pouka na daljavo	24
2.6	Pogled na vzgojno-izobraževalno delo v šolskem letu 2021/22	25
3	Modeli izvajanja pouka	37
3.1	Modeli za vrtce	41
3.2	Modeli osnovnošolskega izobraževanja	55
3.3	Modeli srednješolskega izobraževanja	80
3.4	Modeli za glasbene šole	102
3.5	Modeli za dijaške domove	111
3.6	Osnovne šole s prilagojenim programom, oddelki prilagojenega in posebnega programa pri osnovnih šolah ter zavodi za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami	123
4	Ravnanje ob sumu ali potrjenem primeru okužbe s SARS-CoV-2 v vzgojno-izobraževalnem zavodu	125
4.1	Osnovne informacije o bolezni covid-19	125
4.2	Odzivanje na sum okužbe s SARS-CoV-2	128
4.3	Odzivanje na potrjen primer okužbe s SARS-CoV-2	129

5 Tehnična in sistemska podpora pouka.....	130
5.1 Vsebine	131
5.2 Storitve	131
5.3 Podpora in izobraževanje	132
 6 Literatura	 133
 7 Gradiva na spletni strani NIJZ.....	 134
 8 Viri NIJZ.....	 135

1 Uvod

Predšolska vzgoja v RS poteka v 108 matičnih javnih vrtcih, v 204 osnovnih šolah, ki imajo vsaj eno enoto vrtca, ter v 96 matičnih zasebnih vrtcih in pri zasebnih vzgojiteljih. Osnovnošolska in srednješolska vzgoja in izobraževanje v Republiki Sloveniji pa potekata v 455 matičnih osnovnih šolah ter 319 podružničnih šolah, 143 srednjih šolah (vključene so enote šolskih centrov), 54 javnih glasbenih šolah, 27 osnovnih šolah s prilagojenim programom, 21 enotah s prilagojenim programom pri osnovnih šolah, 16 zavodih za izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami in 36 dijaških domovih.⁷ Skupno pa je v osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje vključenih okoli 260.000 učencev in dijakov. Zaposlenih pa je okoli 25.500 učiteljev in drugih strokovnih delavcev.⁸

Podatki kažejo na razvejeno in široko mrežo šol in vrtcev, ki programe izvajajo skladno s temeljno zasnovo sistema vzgoje in izobraževanja. Ta v Sloveniji temelji na skupnem vsebinskem okviru. Vrtci program izvajajo na osnovi Kurikuluma za vrtce, v šolah pa je obvezni del programa tako rekoč v celoti centraliziran in določen z učnimi načrti ter katalogi znanj, razširjeni del programa v osnovnih šolah, nerazporejene ure v programih gimnazij ter odprti kurikulum v srednjem poklicnem ter strokovnem izobraževanju pa so v veliki meri prepuščeni izbiri šol glede na interese učencev oziroma dijakov. Na institucionalnem, organizacijskem in izvedbenem delu imajo šole avtonomijo, ki jo omejujejo razmeroma močni zakonski in podzakonski predpisi in z njimi povezana odgovornost, zlasti ravnateljev. Na temelju organizacije dela in financiranja, ki je določeno skladno s standardi in normativi, se je v šolskem sistemu v preteklosti vzpostavilo relativno predvidljivo in utečeno delovanje posameznikov (vzgojiteljev, učiteljev in ravnateljev), ki tvorijo kulturo posameznih vzgojno-izobraževalnih organizacij. Ta pa vpliva na načrtovanje, organizacijo in način izvajanja vzgojno-izobraževalnega procesa v šolah, zlasti v razmerah, ki so v vzgojno-izobraževalnem sistemu predvidljive.

Šestnajstega marca 2020 v šolskem letu 2019/20 se je zaradi zaprtja vseh vzgojno-izobraževalnih institucij začelo nepredvidljivo obdobje, ko so morale šole v izjemno kratkem času preiti na pouk na daljavo. Prav tako je bilo tudi v šolskem letu 2020/21, ko se je obdobje pouka na daljavo začelo 19. 10. 2020 in je trajalo:

- za učence prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja (VIO): od 26. 10. 2020 do 25. 1. 2021 – to je 14 tednov, temu pa je sledil pouk na daljavo še v času od 1. do 12. 4. 2021,
- za preostale osnovnošolske učence: od 19. 10. 2020 pa do 15. 2. 2021 – to je 17 tednov,
- za dijake: od 19. 10. 2020 do 15. 2. 2021, ko so imeli vsi dijaki pouk na daljavo (nato pa je bila veljavna izjema za dijake zaključnih letnikov); preostali dijaki pa so se po modelu C (v

⁷ Vir: www.eurydice.si/novice/zadnje-novice/solsko-leto-2018-2019-statisticni-podatki-in-novosti/.

⁸ Vir: SURS, 2020 (www.stat.si/StatWeb/News/Index/8907).

izmenah na dva tedna) izmenično izobraževali na daljavo do 17. 5. 2021 – to je 17 tednov pouka na daljavo in 10 tednov pouka po modelu C,

- v pomladanskem obdobju je od 1. 4. 2021 do 11. 4. 2021 pouk za vse učence in dijake potekal na daljavo.

Delo v vrtcih je potekalo takole:

- Od 26. 10. 2020 do konca januarja 2021, ter v začetku aprila, so bili vsi vrtci zaprti z izjemami – vrtci organizirajo nujno varstvo za otroke staršev, ki so zaposleni v kritični infrastrukturi.
- Od začetka februarja 2021 vrtci odprti za vse otroke: delo v mehurčkih, ni združevanja skupin. Delo poteka z upoštevanjem navodil NIJZ.

	Oktober 2020			November 2020				December 2020				Januar 2021				Februar 2021			Marec 2021			April 2021			Maj 2021							
Vrtci				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14						15	16								
OŠ 1.–3. r				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14						15	16								
OŠ 4.–9. r				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17				18	19							
SŠ				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	1	2	3	4	5	6	18	19	7	8	8	10
SŠ zaklj. letniki				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17							18	19				

Slika 1: Trajanje zaprtja vrtcev in pouka na daljavo v tednih (šolsko leto 2020/21).

Analize ob zaključku šolskih let 2019/20 in 2020/21 kažejo, da ju je večina šol v danih razmerah uspešno izpeljala. Hkrati pa podatki iz raziskave, ki jo je opravil Zavod RS za šolstvo (Rupnik Vec idr., 2020), podatki, ki jih je zbrala Zveza aktivov svetov staršev Slovenije (ZASSS, 2020), in podatki nekaterih drugih raziskav kažejo, da je treba na posameznih področjih še povečati usposobljenost učiteljev, izboljšati opremo v šolah ter vložiti dodatne napore v pripravo in izvedbo vzgojno-izobraževalnega procesa. Tako bomo zagotovili večjo kakovost, zmanjšali razlike med učenci in dijaki ter vsem zagotovili enake možnosti.

Ker ni možno napovedati, da bodo epidemiološke razmere v prihodnje dovoljevale izvajanje pouka v šolah tako, kot je potekal pred 16. marcem 2020, je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport v sodelovanju z Zavodom RS za šolstvo in Nacionalnim inštitutom za javno zdravje pripravilo modele, ki so temelj za organizacijo in izvajanje pouka v prihodnje. Modeli so naravnani tako, da bi šole lahko ob upoštevanju zdravstvenih priporočil v čim večji meri izvajale pouk v šoli. Predvidena je tudi kombinacija pouka na daljavo in v šoli in le v skrajnem primeru samo izvajanje pouka na daljavo. Vse načrtovane aktivnosti in predvideni ukrepi temeljijo na obstoječi zasnovi slovenskega šolskega sistema, ki je opredeljen z zakonskimi in podzakonskimi akti ter s strokovnimi dokumenti. Upoštewane so tudi prostorske in kadrovske možnosti šol. Šolam in vrtcem priporočamo, da pri načrtovanju in izvedbi vzgojno-izobraževalnega procesa upoštevajo pozitivno prakso ter priporočila, ki sta jih Zavod RS za šolstvo in Inšpektorat RS za šolstvo in šport pripravila v preteklem in predpreteklem šolskem letu.

2 Izhodišča za pripravo modelov izobraževanja

2.1 Izkušnje šolskih let 2019/20 in 2020/21

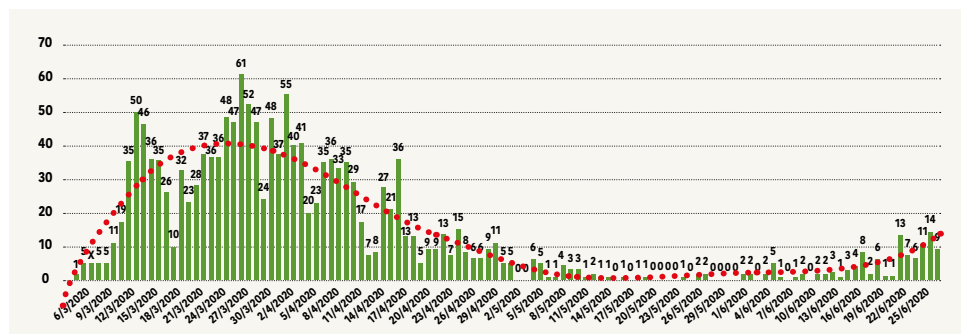
Zaradi epidemije covida-19 so bili na vseh področjih življenja v hipu potrebni novi pristopi in prilagoditve. Spremembe so korenito posegle tudi v uveljavljene oblike vzgoje in izobraževanja in nedvomno gredo zasluge vsem, vpetim v pedagoško delo, da se je proces dela z otroki in mladostniki kljub izrednim okoliščinam nadaljeval. Zaplete in občasno neuglašenost vpletenih je preglasila velika vnema pedagoških in drugih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja, ki je prispevala k rešitvam v dobro otrok, učencev in dijakov.

Ponovno se je izkazalo, da imajo slovenski učitelji, vzgojitelji in drugi strokovni delavci veliko strokovnega znanja in vzpostavljene mreže profesionalnega sodelovanja; na tem temelju so gradili odziv na zahtevne razmere, tako da so preizkušali nove pristope vodenja, poučevanja, podpiranja in svetovanja. Spremembe pa niso vplivale le na način dela posameznega strokovnega delavca, temveč so zaznamovale delovanje celotnega šolskega sistema in šole kot skupnosti znotraj njega: ne le zaposlenih, temveč tudi otrok, učencev, dijakov in njihovih staršev. Ker pa vzgojno-izobraževalni zavodi delujejo v različnih okoljih in se tudi v običajnih okoliščinah izvajanje pedagoškega procesa v njih razlikuje, so se tudi v posebnih razmerah pričakovano razvile različne prakse. Prav zaradi zavedanja specifik vzgojno-izobraževalnih zavodov je Zavod RS za šolstvo šole podpiral s priporočili in navodili, katerih namen ni bilo popolno poenotenje delovanja, temveč usmerjanje in opora strokovnemu delu, ki v specifičnem okolju v največji možni meri omogoča upoštevanje dejavnikov, ključnih za zagotavljanje dobrega počutja otrok in mladostnikov ter podpiranje procesa učenja.

Kljub velikemu vložku vseh vpletenih v izvajanje pedagoškega procesa so se sčasoma pokazale tudi šibkosti sistema, še posebej ko je dolgotrajnost zaprtja šol povzročila padec motivacije za delo učencev in dijakov, kar se je negativno odrazilo na učnih rezultatih, pa tudi na psihosocialnih odzivih. Številne spremembe in občutki nemoči, porušena rutina in sprememba psihosocialnih pogojev dela pa so vedno pogostejše povzročali stiske tudi zaposlenim v šolah. Težko pričakovana vrnitev v razrede je bila zato vse prej kot lahka in je zaposlene v vzgoji in izobraževanju ponovno postavila pred vrsto izzivov, predvsem v zvezi s tem, kako blažiti negativne posledice na čustveno-socialnem področju, odpraviti primanjkljaje v znanju, pa tudi kako ohraniti in krepiti dobre prakse, veščine in kompetence, pridobljene v času zaprtja šol. Kako ohraniti pridobitve in odpraviti slabosti, pa ni le vprašanje za vrtce in šole, temveč za celoten šolski sistem.

Pouk na daljavo ni in ne more biti zamenjava za »klasični« šolski pouk, a je kljub temu pomembno poudariti: v posebnih razmerah se je tovrstna oblika pouka in podpore šolajočim se izkazala kot primerna alternativa, ki je učencem in dijakom omogočala stik z učitelji in šolo, ohranjanje in razvijanje znanja, odpravljanje primanjkljajev, pa tudi socialne stike in čustveno podporo. Izkazalo se je, da sodobna tehnologija omogoča uspešno komunikacijo in kreativno delo na področju izobraževanja, a le če smo večji njene uporabe in takšnemu načinu dela ustrezno prilagajamo pedagoške pristope. Lahko bi rekli, da nas je epidemija prisilila v iskanje novih rešitev pri pedagoškem delu in v razvoj kompetenc strokovnih delavcev, ki jim pred tem nismo namenili tolikšne pozornosti, saj za tradicionalne oblike poučevanja niso bile neobhodno potrebne. A tudi če podobnih razmer ne bo več, si moramo priznati: tradicionalne oblike poučevanja ne zadoščajo več zahtevam današnjega sveta.

Prav tako je zaradi zagotavljanja varnega okolja pri odločitvah za izvajanje pouka v šoli oziroma na daljavo ključnega pomena epidemiološka slika v določenem obdobju. Na Sliki 2 je prikazano število okuženih s koronavirusom od 16. marca 2020 do konca šolskega leta 2019/20.

Slika 2: Prikaz števila okuženih s koronavirusom⁹ od 16. marca 2020 do konca šolskega leta 2019/20. (Vir: NIJZ.)

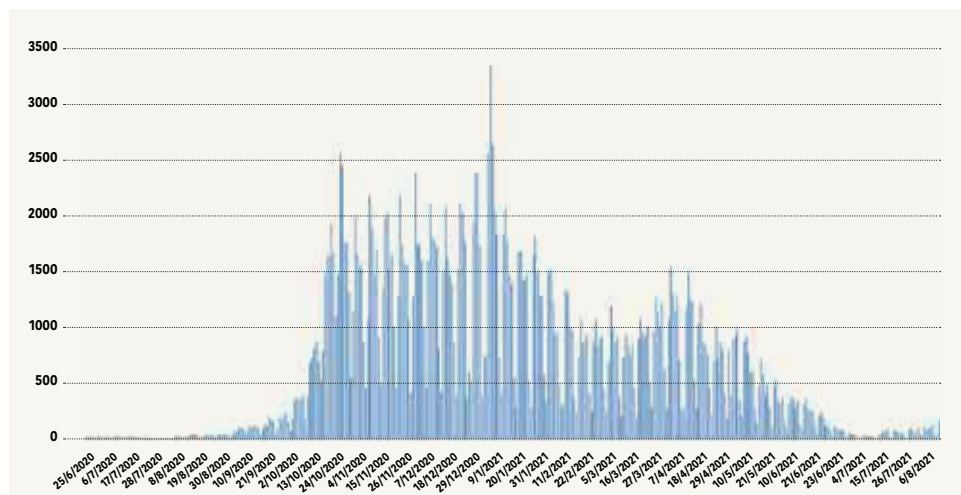
Število okuženih z virusom SARS-COV-2 je v prvem valu epidemije že v prvih dneh raslo eksponentno in doseglo najvišjo vrednost 61 novoodkritih primerov okužbe v enem dnevu na dan 26. 3. 2020. Število novih okužb se je podvojilo sprva v dveh dnevih, kar samo dokazuje, za kako hitro rast novih primerov po dnevih je tedaj šlo. Po 26. 3. 2020 se je začelo število novoodkritih okužb počasi umirjati in zmanjševati.

Vrednost 0 okužb v posameznem dnevu smo dosegli šele po 51 dnevih, 15. 5. 2020, kar pomeni, da smo za umiritev pojava porabili 2,55-krat več dni, kot jih je poteklo za razvoj vrha epidemije. Po enem mesecu umiritve pa se je število na novo odkritih okuženih z virusom SARS-COV-2 v Sloveniji začelo ponovno povečevati. Zmanjšanje števila okuženih je bilo posledica učinkovitih

⁹ Vir: Krek, M. (2020): Hiter prikaz dogodkov na področju koronaepidemije med državami Zahodnega Balkana. Građivo, pripravljeno za 23. redno sejo Vlade RS, 28. 6. 2020.

ukrepov Vlade RS, pri čemer je sodeloval tudi izobraževalni sistem z zaprtjem vrtcev, šol in univerz. Kasneje, ko se je stanje rasti umirilo in so bile dnevne vrednosti na novo odkritih okužb vse manjše, so se vzpostavili pogoji za počasno odprtje družbe, kar smo izvajali zelo previdno s počasnim sproščanjem posameznih ukrepov, tako da smo tudi sprotno evalvirali rezultate sproščanja. Odprtje šolskega prostora smo izvajali previdno in postopoma ob predhodnih natančnih javnozdravstvenih ukrepih v šolskem prostoru, ki so pomembno zmanjševali tveganje za okužbo otrok in zaposlenih v šolstvu kot tudi staršev in starih staršev ter drugih sorodnikov otrok.

V času poletnih počitnic leta 2020 se je število novih primerov ponovno povečalo, vendar smo z epidemiološkimi metodami širitev okužbe kljub vsemu dobro zamejili. Potem pa je nastopilo popolnoma novo obdobje septembra 2020, ko je prišlo do eksponentne rasti števila okuženih. Izkušnje iz pomladi so nam govorile, da se da okužbe hitro obvladati. A pred nami je bil eden hujših izbruhov bolezni, ki nam je zasedel vse razpoložljive bolniške postelje. Jesenski val je imel dva vrha in se je začel umirjati šele proti marcu 2021. Verjetno bi se povsem umiril, a je žal januarja začel slovenski prostor osvajati alfa sev virusa, ki je bil bistveno bolj kužen od jesenskega seva in posledica tega je bil nov epidemični vrh v aprilu, ki je val samo še podaljšal vse do konca junija. Žal pa se je v začetku julija 2021 začel nov, četrti, val (Slika 3). Konec julija 2021 smo tako beležili enake vrednosti na novo okuženih, kot smo jih imeli 17. septembra 2020. Tudi kazalniki, po katerih spremljamo razvoj tega epidemičnega vala, so zelo resni.

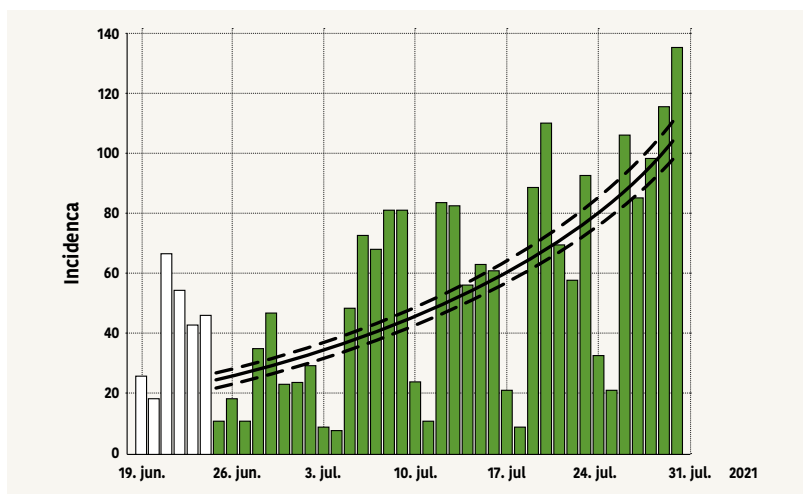

Slika 3: Prikaz števila okuženih s koronavirusom¹⁰ od 26. marca 2021 do 6. 8. 2021. (Vir: NIJZ.)

Četrti val se razvija eksponentno, kar kaže Slika 4. Predvideva se, da bo v določeni točki prišlo do še bolj strme rasti števila okužb, ker val poganja bistveno bolj kužni delta sev, s katerim se

¹⁰ Vir: Krek, M. (2020): Hiter prikaz dogodkov na področju koronaepidemije med državami Zahodnega Balkana. Gradivo, pripravljeno za 23. redno sejo Vlade RS, 28. 6. 2020.

okužijo predvsem necepljeni otroci in mladostniki ter necepljeni odrasli. Ker je stopnja precepljenosti odraslih v Republiki Sloveniji še vedno nizka, obstaja velika verjetnost, da se lahko razvije zelo hud epidemični val. Za zdaj uspevamo epidemijo omejevati z intenzivnim delom epidemiologov, ki identificirajo vse visoko tvegane stike in jih usmerijo v karanteno. Vendar pa je to mogoče le do nekega še obvladljivega števila okužb, potem pa postane tudi ta aktivnost epidemiologov veliko manj učinkovita. Pri tem je treba upoštevati, da se z epidemiološkega vidika Slovenija zaradi poletnih dopustov in šolskih počitnic nahaja v obdobju zmanjšane intenzivnosti večine dejavnosti, ki pa se bodo z začetkom šole v prvi polovici septembra 2021 zelo okrepile (proizvodnja, storitvene dejavnosti, šolanje javni potniški prevoz itd.), s čimer bodo ustvarjeni pogoji za ponovno hitro rast števila okuženih.

Slika 4: Eksponentna rast števila na novo okuženih v začetku četrtega vala.
(Vir: UL, Fakulteta za pomorstvo in promet.)

Uvajanje pogoja PCT

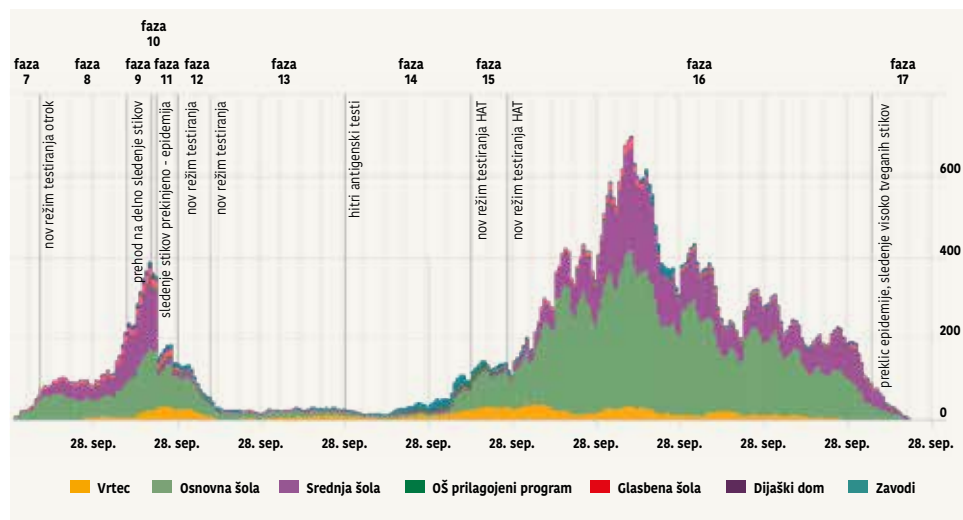
Uvajamo pogoj PCT (**p**reboleli, **c**epljeni, **t**estirani), s katerim lahko bistveno zmanjšamo širjenje virusa in ob tem ohranimo nekatere pomembne družbene aktivnosti, kot so gledališka dejavnost, športne prireditve itd. To šolsko leto bomo morali pogoj PCT implementirati tudi v šolsko okolje, zato z epidemiološkega vidika zelo priporočamo cepljenje odraslih in otrok, da bi s tem lahko zagotavljali varno šolsko okolje. Pomemben del omejevanja širjenja virusa so še dodatni – nefarmakološki – ukrepi, med katerimi so: nošnja zaščitne maske, higiena rok, kašlja in kihanja, samoizolacija, regulirano prezračevanje prostorov in upoštevanje vseh ukrepov v šolah in vrtcih. Posebno pozornost je treba nameniti prevozom učencev v šolo, ki jih morajo izvajati vozniki, ki zadostujejo pogoju PCT.

Vpliv epidemije na šolsko okolje

Potem ko se je septembra 2020 začel razvijati epidemičen val in ko se je dnevni porast okuženih začel večati, so šole začele vpeljevati epidemiološke ukrepe. Spomnimo se le, koliko pogovorov in različnih mnenj je bilo samo glede nošnje zaščitnih mask. Vse te dileme je treba predhodno obravnavati, jih rešiti in biti pripravljen na izbruh, kajti razvoj epidemije, ko se ta širi eksponentno, ne dovoljuje veliko poizkušanj in razprav.

Epidemija se je začela eksponentno širiti in kmalu smo dosegli prvi jesenski vrh, potem ko smo malo pred tem prešli na pouk na daljavo. Ta je potem trajal vse do prvih mesecev leta 2021, ko smo kljub visokemu številu novookuženih v zadnjih 14 dneh na 100.000 prebivalcev, ki je presegalo 800, s pouka na daljavo prešli na pouk v šoli. To pa smo lahko izvedli samo zato, ker smo skupaj z učitelji in ravnatelji šol vpeljali zelo dober sistem odkrivanja posameznih primerov okužb in postopek, ki je sledil odkritju. Pri tem so velik del naloge prevzeli učitelji.

Slika 5 prikazuje število okuženih učencev v šolah in vrtcih. Viden je hiter upad okuženih po jesenskem prehodu na pouk na daljavo. Število okuženih je v šolah začelo naraščati januarja 2021 in doseglo vrh marca 2021 ter se junija, ko se je končalo šolsko leto, umirilo.

Slika 5: Prikaz števila okuženih s koronavirusom v vrtcih in šolah. Vir <https://covid-19.sledilnik.org/>.

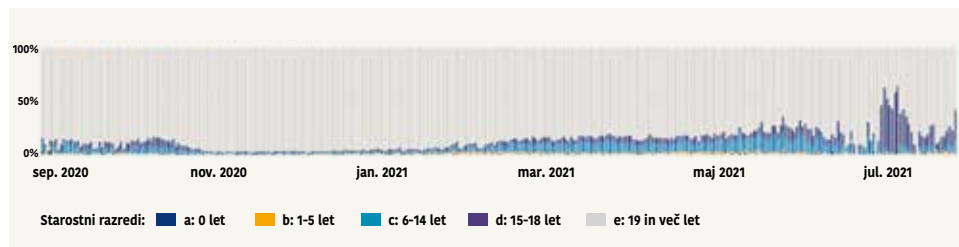
Ob začetku novega šolskega leta 2021/22 pričakujemo ponoven dvig števila okuženih v šolah, zato je z epidemiološkega stališča zelo nujna natančna in vnaprej načrtovana aktivnost ob začetku šolskega leta, ki bo omogočala obvladovanje epidemije v izobraževalnih ustanovah do te mere, da bo lahko šolanje potekalo v šolah in ne na daljavo. NIJZ je že pozval starše otrok, naj se vrnejo z dopusta vsaj 10 dni pred začetkom šole, da bi tako preprečili neposreden vnos

okužb v šole. V letošnjem letu imamo na voljo še dodatne pristope:

1. pogoj PCT,
2. cepljenje šolskega osebja,
3. cepljenje otrok, starejših od 12 let, ki se v skladu z določili EMA lahko cepijo z dvema v EU registriranima cepivoma.

Sev delta, ki v trenutno prevladuje v Sloveniji, predstavlja bistveno večjo grožnjo za okužbo otrok, kot so jo predstavljali dosednji sevi novega koronavirusa. Sev delta je veliko bolj virulenten, in če ne bi spoštovali preventivnih ukrepov, bi vsak okuženi okužil do osem oseb. Zato so ukrepi nujni, da nam epidemija ne uide izpod nadzora. Bolj dosledno je treba izvajati nefarmakološke ukrepe, saj je potreben čas medosebnega stika za okužbo bistveno krajši kot pri jesenskem sevu virusa. Vsako neupoštevanje ukrepov ima bistveno hujše posledice, kot jih je imelo jeseni 2020.

Slika 6 prikazuje število okužb med otroki in mladostniki. Iz nje je razvidno, da so okužbe otrok in mladostnikov do zdaj predstavljale le manjši delež okuženih. Ker otroci niso precepljeni, pričakujemo med njimi bistveno večje število okuženih, kot je bilo to moč zaznati jeseni 2020.

Slika 6: Odstotek potrjenih primerov okužbe po starostnih skupinah. (Vir: NIJZ)

Primerjava časa zaprtja šol med državami članicami EU¹¹

Slovenija v primerjavi z drugimi državami članicami EU nikakor ni rekorderka po času zaprtja šolskega prostora. Vsaj v devetih državah članicah EU so bile šole zaprte dlje kot v Sloveniji, ki je takoj ob zaprtju šol prešla na pouk na daljavo.

V času pandemije so države – da bi zmanjšale škodo zaradi posledic okužb s koronavirusom – na različnih področjih uvajale različne ukrepe. Med drugim so bile primorane z resnimi ukrepi poseči v šolski sistem, in to tako, da so občasno povsem zaprle šolski prostor in vpeljale pouk na daljavo. Vse države članice EU so že na samem začetku pandemije vpeljale nefarmakološke ukrepe, ki jih poznamo tudi v Sloveniji, kot so npr. higiena kašljanja in kihanja, higiena rok,

¹¹ Povzeto po: Krek Milan, 2021; Portal plus: <https://www.portalplus.si/4366/o-najdlje-zaprtih-solah/>.

nošnja mask, bivanje v mehurčku, redno prezračevanje zaprtih prostorov, manj tvegan prevoz otrok v šolo in iz šole, in druge ukrepe, med katerimi je bilo že v prvem mesecu pandemije tudi zaprtje izobraževalnih ustanov in v skrajnem primeru vpeljava pouka na daljavo.

Nekateri od zgoraj naštetih ukrepov so v vseh državah članicah EU v veljavi še danes, ko pandemija traja že več kot leto in pol. Nobena država članica EU do zdaj (še) ni (povsem) sprostila vseh ukrepov v izobraževalnih ustanovah. Države so različno vpeljevale najbolj strog ukrep, zaprtje izobraževalnih ustanov, in ga tudi različno dolgo vzdrževale. Dolžina zaprtja izobraževalnih ustanov po dnevih po državah ali v delu posamezne države je prikazana v Preglednici 1.

Preglednica 1: Število dni, ko je bil šolski prostor v posamezni državi zaprt. (Vir: Our world in data.)

Država	Trajanje zaprtja šolskih ustanov v dnevih
Danska	121
Slovenija	154
Irska	163
Češka	166
Poljska	171
Madžarska	180
Slovaška	181
Latvija	187
Romunija	195
Nemčija	227
Italija	249
ZDA	308
Kanada	336

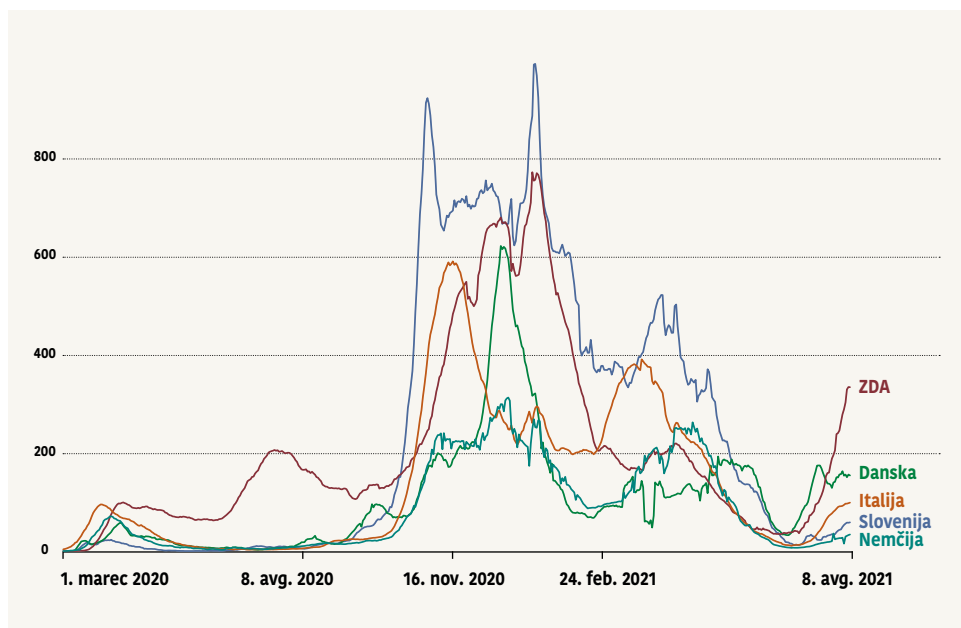
Iz Preglednice 1 je moč videti, da Slovenija v primerjavi z drugimi državami članicami EU nikakor ni rekorderka po času zaprtega šolskega prostora. Vsaj v devetih državah članicah EU so bile šole zaprte dlje kot v Sloveniji, ki je takoj ob zaprtju šol prešla na pouk na daljavo. Ob tem pa moramo vedeti, da je imela Slovenija enega najhujših potekov epidemije med temi državami. Torej se večkratno poudarjanje v slovenskem prostoru, da je imela Slovenija šole zaprte najdlje, ne drži.

Zapiranje šol je odvisno od resnosti epidemije

Politika vlad na področju zapiranja šol na podlagi epidemioloških vedenj je bila praviloma odvisna predvsem od samega poteka epidemije v posamezni državi. Države, ki so imele težji in daljši potek epidemije ter daljši potek visokega števila okuženih – mednje vsekakor spada

tudi Slovenija –, so pogostejše in za daljši čas zapirale šole. Druge pa so zapirale šole za krajši čas, ko je bila epidemija na vrhuncu, in so lahko kasneje hitreje sprostile šolski prostor, ko se je epidemija v njih umirila.

Slika 7 prikazuje potek epidemije v nekaterih državah, ki so v času epidemije zapirale šole. Vidimo lahko, da je bil potek epidemije v nekaterih od teh držav hujši ali dolgotrajnejši kot v drugih (npr. Danska). Zapiranje šol je bilo odvisno od več dejavnikov, vezanih neposredno na epidemijo, ki niso bili v posameznih državah prepoznani kot enako ogrožajoči. Vsaka država je prilagajala ukrepe glede na lastne ocene stanja.

Slika 7: Število okuženih v posameznem dnevu v posamezni državi na en milijon prebivalcev posamezne države. (Vir: <https://ourworldindata.org/covid-cases>.)

Zakaj je uvajanje različnih ukrepov v šolski prostor pomembno za omejitev širjenja okužb v šolskem prostoru

Zavedati se moramo, da v šolski prostor ne vstopajo samo učenci, dijaki in študenti. V šolskem prostoru je prisoten pedagoški kader in tudi preostali zaposleni, ki opravljajo različna dela in storitve ter omogočajo, da šolski proces nemoteno poteka, poleg tega pa v šolski prostor vstopajo tudi starši in različni zunanji izvajalci posameznih aktivnosti. Med njimi so tudi mnogi, ki so v starosti, ko okužba s covidom-19 lahko pomeni resne zaplete in v najslabšem primeru tudi smrt, zato je zanje čim bolj varen šolski prostor še toliko bolj pomemben.

V šolskem prostoru so otroci, ki imajo določena obolenja, zaradi katerih so bolj ogroženi – tudi zaradi njih mora biti šolski prostor varen pred okužbo. Poleg tega se lahko okužba prenaša tako iz okolja v šolo kot iz šole v okolje. Tveganje za prenos okužbe v šolo v času velikega števila okuženih v okolju je veliko višje kot tedaj, ko je virusa v okolju zunaj šole malo. Seveda pa se lahko okužba širi tudi iz šole v okolje. Nedvomno se v šoli nahaja veliko ljudi na razmeroma majhnem prostoru, kjer je težko dovolj dosledno izvajati vse preventivne ukrepe, se pa s premišljenimi organizacijskimi ukrepi in veliko mero fleksibilnosti ob sodelovanju zaposlenih, staršev in učencev da prenos okužbe v precejšnji meri zmanjšati (skoraj) na minimum.

Zato je pomembno, da v procesu prihajanja v šolo in odhajanja iz nje ter v šolah v času pandemije obstaja takšna organizacija bivanja, ki zagotavlja najmanjše tveganje za okužbo za vse, ki se nahajajo v šolskem prostoru, in še posebej za šolarje. Izjemno pomembna je precepljenost učencev in dijakov, pa tudi učiteljev in preostalega osebja v šoli ter vseh, ki s šolo sodelujejo.

Če so jeseni leta 2020 nekatera vodstva šol in skupnosti ravnateljev ter tudi posamezni starši preventivne ukrepe sprva zavračali, se je kasneje njihov odnos do le-teh bistveno izboljšal, kar je pomembno vplivalo na obvladovanje epidemije. Predvsem je pomembno, da se vsi odgovorni skupaj trudijo vzpostaviti čim bolj varno šolsko okolje, da lahko naši otroci, učenci in dijaki obiskujejo šolske prostore relativno varno. Zavedati se moramo, da je to mogoče doseči z ustreznimi preventivnimi ukrepi. S premišljenim sistemom odkrivanja okuženih in izvajanja karantenskih ukrepov lahko skupaj vzpostavljamo pogoje za relativno varno okolje v šolah. Šole naj se zapirajo zadnje in odpirajo prve, seveda če ob tem upoštevajo vse protiepidemijske ukrepe. Pedagoški delavci so bili vedno med prvimi pri zaščiti otrok in sprejemanju novih preventivnih javnozdravstvenih ukrepov. Ne dvomimo, da bomo s skupnimi močmi premagali tudi tokratni val pandemije covid-19 in da bomo odlično sodelovali, tako kot smo do zdaj.

Želimo, da bi se čim več ljudi cepilo in s tem onemogočilo širjenje virusa v naši družbi, kar nam bo vsem omogočilo veliko kakovostnejše vsakodnevno življenje.

2.2 Nadzor in šolska inšpekcija

Inšpektorat RS za šolstvo in šport (v nadaljevanju IRSŠŠ) je v okviru 46. a-člena Zakona o nalezljivih boleznih, od sprejema Zakona o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije covid-19 in omilitve njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP, Ur. list RS, št. 49/2020 z dne 10. 4. 2020) in dodatno od sprejema Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic covid-19 (ZZUOOP, Ur. list RS, št. 152/2020 z dne 24. 10. 2020), z namenom prispevati k zmanjšanju širjenja nalezljive bolezni, izvajal različne nadzorne aktivnosti v okviru vzgojno-izobraževalnih zavodov.

Namen samih nadzorov je prispevati k zmanjševanju širjenja virusa SARS-CoV-2 v okviru zavodov in upoštevati normativne okvire vseh deležnikov (zaposlenih, otrok, dijakov, udeležencev izobraževanja, staršev idr.), ki vstopajo v šolski prostor. Tako je IRSŠŠ vsakodnevno izvajal nadzore v vzgojno-izobraževalnih zavodih, pri čemer je dajal temeljni poudarek spoštovanju priporočil NIJZ, spoštovanju določil v zvezi z nošenjem zaščitnih mask in ustreznemu vzdrževanju medosebne razdalje. Sočasno pa na dnevni ravni IRSŠŠ aktivno sodeluje tudi z Zdravstvenim inšpektoratom RS, ki je v tem okviru zadolžen za izvajanje nadzora v okviru upoštevanja obveznosti testiranja zaposlenih.

Ob zavedanju pomena zmanjšanja okužb in posledic inšpektorji ves čas poskušajo z različnimi svetovalnimi aktivnostmi – z udeležbo na različnih strokovnih posvetih, s svetovanjem aktivom šol in staršem, podajanjem predlogov za izboljšanje stanja, z okrožnicami – opolnomočiti celoten sistem za upoštevanje priporočil in normativnih okvirov.

V okviru družbene odgovornosti celotnega sistema vzgoje in izobraževanja, v odnosu do širjenja okužb oziroma samega virusa, ob izvajanju nadzorov inšpektorji ugotavljajo, da v nobenem primeru niso zaznali večjih sistemskih odstopanj od priporočil oziroma predvidenih ukrepov. Zavodi so praviloma zelo dobro poskrbeli za izvajanje ukrepov in za spoštovanje priporočil NIJZ. Je pa bilo zaznanih več kršitev posameznikov, predvsem neupoštevanja nošenja zaščitne maske.

IRSŠŠ bo v okviru svojih aktivnosti, tako v nadzorstveni kot svetovalni vlogi, tudi v prihodnje nadzoroval spoštovanje priporočil NIJZ in upoštevanje vseh ukrepov, ki pripomorejo k zmanjšanju širjenja virusa SARS-CoV-2. Pomembno je namreč zavedanje, da lahko le skupaj zmanjšamo tveganja in preprečujemo širjenje virusa ter tako preprečimo morebitne posledice.

2.3 Javnozdravstveno ukrepanje na področju vzgoje in izobraževanja za obvladovanje širjenja covid-19

Izvajanje izobraževanja je v času epidemije covid-19 predstavljalo velik izziv. Pojav novega virusa SARS-CoV-2 s širjenjem bolezni covid-19 po svetu in v Sloveniji nas je soočil s popolnoma novimi razmerami in je spomladi 2020 zahteval številne prilagoditve življenja v družbi ter izvajanje drastičnih ukrepov za omejevanje širjenja bolezni. S številnimi ukrepi, vključno z zaprtjem šol, smo širjenje bolezni uspešno omejili. Sledile so faze postopnega sproščanja ukrepov in odpiranja šol. Ves čas je potekalo spremljanje stanja, obenem pa so raziskave, ki so potekale po vsem svetu, prinašale nova spoznanja o širjenju SARS-CoV-2 in značilnosti bolezni covid-19.

Posebna delovna skupina na NIJZ je od marca 2020 na podlagi vedno novih znanstvenih spoznanj in spremljanja epidemiološkega stanja pripravljala priporočila za področje vzgoje in izobraževanja za zamejevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2. Ukrepanje smo redno usklajevali s predstavniki Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ), vključevali so se tudi drugi ključni deležniki: predstavniki ravnateljev, sindikati kot predstavniki zaposlenih na področju vzgoje in izobraževanja, občasno so se v usklajevanje vključili predstavniki staršev. Pri usklajevanjih so sodelovali predstavniki Ministrstva za zdravje (MZ) in Svetovalne skupine pri MZ. Priporočila so bila predstavljena vodstvom šol na strokovnih srečanjih ravnateljev, zdravnikom pa so bila predstavljena na strokovnih srečanjih specialistov pediatrije in šolske medicine.

MIZŠ, Zavod Republike Slovenije za šolstvo in delovna skupina na NIJZ so v času lanskih poletnih počitnic v sodelovanju pripravili koncepte ter oblikovali modele šolanja in priporočila za šolsko leto 2020/21 in objavili publikacijo Vzgoja in izobraževanje v Republiki Sloveniji v razmerah, povezanih s covid-19 – Modeli in priporočila (Kustec et al.). Modeli in priporočila ter s tem epidemiološki ter higienski ukrepi so bili pripravljeni na podlagi znanstvenih spoznanj in pristopov iz drugih držav. Upošteevane so bile usmeritve WHO in ECDC. Pri pripravi so upoštevali, da so pogoji za širjenje okužbe s SARS-CoV-2 v vzgojno-izobraževalnih zavodih ugodnejši, saj predšolski otroci, učenci, dijaki, njihovi vzgojitelji in učitelji ter drugi zaposleni preživljajo več ur dnevno v zaprtih prostorih. V šolski prostor vstopajo tudi starši in različni zunanji izvajalci posameznih aktivnosti. Mnogi zaposleni in drugi odrasli so starejši oz. imajo druge dejavnike tveganja, ko okužba s covidom-19 lahko pomeni težji potek bolezni in resne zaplete ter neugodne izide. Varnost je bilo treba zagotoviti tudi otrokom z zdravstvenimi tveganji, zaradi katerih so bolj ogroženi.

Okužba s SARS-CoV-2 se lahko prenaša iz okolja v šolo, znotraj šole in iz šole v družine otrok in zaposlenih. Tveganje za prenos okužbe v šolo v času velikega števila okuženih v okolju je veliko višje kot tedaj, ko je virusa v okolju zunaj šole malo. Tvegane epidemiološke razmere so od vseh zahtevale veliko prizadevnosti in doslednosti pri izvajanju preventivnih ukrepov. Pouk v Sloveniji je na vseh ravneh vzgoje in izobraževanja daljše obdobje potekal na daljavo. Pred ponovnim poukom v živo je bil oblikovan domiseln sistem ukrepanja za varen pouk v šolskem okolju in hkrati razvit učinkovit protokol za hiter umik visokorizičnih stikov okužene osebe ob pojavu okužbe v šoli ter protokol spremljanja okužb v šolah (Galičič et al.).

Modeli in priporočila, ki smo jih oblikovali v poletnih mesecih leta 2020 in jih nato nadgrajevali, presejalno hitro testiranje in prioritarno cepljenje zaposlenih v vzgoji in izobraževanju so omogočili, da so se otroci in mladostniki šolali v šolskih prostorih ob relativno visoki stopnji epidemije. Z upoštevanjem higienskih priporočil in pravočasnim ravnanjem ob pojavu okužbe ter izvajanjem karantenskih ukrepov so bili vzpostavljeni pogoji za relativno varno okolje v šolah.

Spremenjeno delovanje zdravstvenega sistema v času epidemije je preprečevalo vzpostavitev okrepljenega sodelovanja med vzgojno-izobraževalnimi zavodi in primarnim zdravstvenim varstvom zaradi vpetosti primarne ravni zdravstvenega varstva v obravnavo sumov na okužbo in bolnikov s covidom-19 ter prerazporeditve zdravstvenih kadrov zaradi testiranja in cepljenja.

Obdobje epidemije je bilo zelo zahtevno za vse deležnike v šolskem sistemu, ravnatelje, učitelje, učence, dijake in njihove starše, in je zaradi spreminjanja epidemiološkega položaja in s tem povezanega ukrepanja od vseh zahtevalo stalno prilagajanje. Tako je za ocenjevanje praks treba v danem časovnem preseku zaobjeti epidemiološke razmere, znanstvena spoznanja, ki so bila takrat na voljo, ali je bilo na voljo ukrepanje s testiranjem in cepljenjem ter kolikšne so bile kapacitete zdravstvenega sistema za obravnavo bolnikov s težjim potekom bolezni in zapleti, kar je usmerjalo uvedbo oz. zaostrovanje ukrepov.

Posebna zahvala za delo v preteklem šolskem letu gre vodstvom in zaposlenim v vzgojno-izobraževalnih zavodih, ki so v skladu s spreminjanjem epidemioloških razmer upoštevali trenutno veljavna priporočila in zavzeto izvajali ukrepe ter tako prispevali k zamejevanju širjenja okužbe. Obenem smo se soočali s pojavi, ki so dajali občutek nemoči, da bi zaščitili ranljive za težji potek bolezni, predvsem zaradi posameznikov, ki niso ravnali v skladu s priporočili.

Ocenjujemo, da smo se z ukrepanjem izognili izgubi življenj in omilili posledice epidemije z manj bolniki s težjim potekom bolezni in tudi manj bolniki z dolgotrajnejšimi posledicami (dolgotrajni covid ali 'long' covid oz. postcovidni sindrom) (Achilleos, S. et al., Aiyegbusi, O. L. et al., Crook, H. et al.).

2.4 Razlike med poukom v šoli in poukom na daljavo

Pouk je namerna, načrtna, sistematična dejavnost, ki poteka v urejenem okolju in jo vodijo za to usposobljene osebe, to so učitelji (Blažič idr., 2003; Ivanuš Grmek in Javornik Krečič, 2011). Učitelji izvajajo pouk po vnaprej pripravljenem učnem načrtu. Učni načrt je šolskoupравни dokument, v katerem so zapisani učni cilji, učna vsebina, standardi znanja, prav tako so v njem zapisana didaktična priporočila, ki so učiteljem v pomoč pri načrtovanju in izvajanju pouka. Za izvedbo pouka je potreben in pomemben učni prostor, to je učilnica, ki je lahko klasična, namenjena izvedbi večine učnih predmetov, lahko pa je specializirana, v kateri poteka pouk posameznih učnih predmetov, ki zahtevajo ustrezno opremo in učila (Ivanuš Grmek in Javornik Krečič, 2011). Prav tako je za izvedbo pouka potrebna izobraževalno-komunikacijska tehnologija. Pri izvajanju pouka so učiteljem v pomoč učbeniki, ki so lahko v klasični obliki, v elektronski obliki ali interaktivni učbeniki (Mithans in Ivanuš Grmek, 2020).

V času epidemije covid-19 se je pouk iz učilnice v šoli preselil v spletno okolje. Učitelji so uporabljali različne pristope za delo z učenci v spletnem okolju (elektronska pošta, spletna učilnice, videorazlage itd.). Pri poučevanju na daljavo imajo pomembno vlogo videorazlage, pri čemer se je pokazalo, da za vsesplošno poučevanje na daljavo ni možno le sinhrono poučevanje – torej razlaga v živo za vse učence ali dijake hkrati, pač pa je za učenca potrebna tudi asinhrona (vnaprej posneta) razlaga, ki mu omogoča samostojno razpolaganje s časom (npr. kdaj in koliko časa bo namenil za učenje ob videorazlagi) in individualizirano usvajanje snovi, kar pomeni, da si lahko učenec ali dijak razlago predvaja večkrat. Takšen način učenca oz. dijaku omogoča večkratno predvajanje posameznih odsekov videoposnetka (Zmazek, Pesek, Lipovec, 2020).

Videorazlage so namenjene poučevanju po pristopu obrnjenega učenja in poučevanja. Za učinkovito izveden model obrnjenega učenja in poučevanja morajo biti zagotovljeni vsi štirje stebri obrnjenega učenja (Hamdan idr., 2013: 5–6; (FLN), 2014):

- Prilagodljivo okolje (»Flexible Environment«), ki omogoča izvajanje skupinske in individualne učne oblike, raziskovanje in evalvacijo. Učenci lahko izbirajo, kaj se bodo učili in kdaj, učitelj pa jim prilagodi prostor in omogoči lasten tempo dela.
- Učna kultura (»Learning Culture«) pomeni, da je v središču učnega procesa učenec, ki z lastno miselno aktivnostjo poglobljeno raziskuje učne teme.
- Načrtovan učni proces (»Intentional Content«), v katerem učitelj premišljeno izbira učne oblike in metode z namenom, da bi učenci pridobivali konceptualno in proceduralno znanje. Učni čas, ki je na voljo, je racionalno izkoriščen, učitelj pa uporablja pester nabor učnih strategij.
- Učitelj strokovnjak (»Profesional Educator«) ustrezno upravlja s časom, ki mu je na voljo za delo z učenci. Opazuje delo učencev, jim podaja sprotne povratne informacije in nenehno preverja njihovo znanje. Učitelj strokovnjak je refleksivni učitelj, ki sodeluje s svojimi kolegi, sprejema konstruktivno kritiko in stalno vrednoti svoje delo.

V primeru da se bo pouk v novem šolskem letu izvajal tudi na daljavo, predlagamo, da se pripravi čim več asinhronih, torej vnaprej posnetih razlag. Pri tem se je treba osredotočiti na učne vsebine, ki ne izgubijo veliko na pomenu, če jih posnamemo. Take učne vsebine večinoma vsebuje splošen pregled obravnavane teme. Učenci z vnaprej posnetimi razlagami samostojno usvojijo temeljne informacije, med učnimi urami oz. na skupnem srečanju prek videokonference pa rešujejo naloge, ki od njih zahtevajo, da znajo pridobljeno znanje uporabiti, analizirati, ga ovrednotiti (prim. Sams in Bergmann, 2013).

S tako organiziranim obrnjenim učenjem in poučevanjem se učiteljeva vloga bistveno spremeni. Učitelj se ne osredotoča na svojo razlago, saj je le-ta posneta, temveč na t. i. podporne pogovore, v katerih lahko učencem nudi individualno pomoč ter jih motivira za izvajanje aktivnosti v manjših skupinah, pri čemer lahko nudi dodatno pomoč tistim, ki imajo težave z razumevanjem učne vsebine, ter omogoči dodatne učne izzive tudi tistim, ki učno vsebino že

obvladajo. Tako postane učiteljeva vloga vodenje in spodbujanje učencev (Sams in Bermann, 2013). Pri tako organiziranem pouku se spremeni tudi vloga učenca, saj lahko ta razlago poslušša sam, učitelj pa mu v kontaktnem času lahko ponudi dodatno pomoč o učni vsebini (Aronson in Arfstrom, 2013) ali vodi diskusijo o težjih učnih mestih obravnavane učne vsebine. Prav tako je smiselno, da učitelji učence vzpodbujajo, da se na kontaktni čas z učiteljem pripravijo tudi tako, da na začetku srečanja (pouka, učne ure) vsak učenec zastavi učitelju vprašanje o učni vsebini. Nekateri avtorji (npr. Sams in Bergmann, 2013) celo menijo, da bi bilo najbolje oz. priporočljivo, da bi vsak učenec prišel k pouku s pripravljenim vprašanjem o učni vsebini, na katerega ne ve odgovora, saj bi tako učitelj takoj opazil, katerih učnih vsebin učenci ne razumejo oz. kje so vsebinska vozlišča. Na podlagi tega bi lahko učencem ponudil dodatno sinhrono razlago, jih usmeril k rabi učbenika ali drugega vira.

Zavedamo se, da pouk na daljavo ne more v celoti nadomestiti pouka v šoli, ki poteka v običajni učilnici. Je pa zagotovo dobra pomoč pri izvedbi pouka takrat, ko pouk v šoli zaradi različnih razlogov (npr. covid-19, bolezni učenca, druge nepredvidene situacije) ni mogoč. Do obsega dela učencev oz. dijakov je treba v času pouka na daljavo imeti realne zahteve. Dajati jim je treba jasna navodila, primeren obseg dela in jim posredovati sprotno povratno informacijo (prim. Digitales Lernen und Onlineunterricht, b. I.). Pri izvajanju pouka na daljavo je treba poskrbeti, da dosežemo vse oz. čim več učencev oz. dijakov. Poskrbeti moramo, da jih motiviramo za pouk na daljavo predvsem v okviru uveljavljene stopnje. Če bi jim orodja za delo na daljavo samo predstavili, bi tvegali nezanimanje in nemotiviranost učencev. Učenci in dijaki se uporabe digitalne tehnologije naučijo hitro in drug od drugega. Če kdo česa ne razume, mu pomaga sošolec, s tem se krepi sodelovanje in medsebojna pomoč. Pogosto se zgodi, da učenci odkrijejo možnosti uporabe digitalne tehnologije, ki jih učitelji niso predvideli, in jih lahko s pridomo izkoristijo v pedagoški praksi (prim. Hirsch, 2020).

Glede didaktične izvedbe pouka se je treba zavedati, da je pouk na daljavo manj didaktično pester. Rezultati raziskave (Rupnik Vec idr., 2020) nas opozarjajo, da so največ uporabljali metodo razlage, ki so jo kombinirali z učnim pogovorom in prikazovanjem. Glede rabe učnih oblik so učitelji občutno manj izvajali delo v skupinah in delo v dvojicah. Prav zaradi številnih pozitivnih lastnosti, ki jih ima delo v dvojicah, bi bilo treba učitelje usposabljanje, da bi pouk na daljavo organizirali tako, da bi učence usmerjali k delu v dvojicah. So pa učitelji učence najbolj usmerjali k individualnemu delu. Individualno delo predstavlja obliko pouka, pri kateri vsak učenec sam izvaja določeno nalogo ali dejavnost. Individualno delo učencem omogoča, da tempo dela prilagajajo svojim sposobnostim. Je pa za uspešno realizacijo samostojnega dela v praksi nujno, da imajo učenci razvite tudi sposobnosti načrtovanja, organiziranja, vodenja, kontroliranja in prilagajanja lastnega procesa učenja (Kramar, 2009; Ivanuš Grmek, Javornik Krečič, 2011). Pomanjkljivost te oblike se lahko kaže v pomanjkanju komunikacije z drugimi učenci, kar lahko neugodno vpliva na učenčevo sposobnost ustnega izražanja. Prav tako lahko pretirana uporaba te oblike negativno vpliva na socialne odnose med učenci. Na tem mestu

se lahko strinjamo s Kubaletom (2016: 130–131), da lahko pri individualnem delu predstavljajo problem zahtevne naloge, za reševanje katerih učenci porabijo veliko več časa, kot bi ga ob učiteljevi razlagi. To pa zagotovo lahko omilimo s smiselnim vodenjem pouka, kjer se v delo vključuje učitelj s sinhrono razlago oz. z usmerjanjem učenca k rabi virov.

2.5 Razsežnosti pouka na daljavo

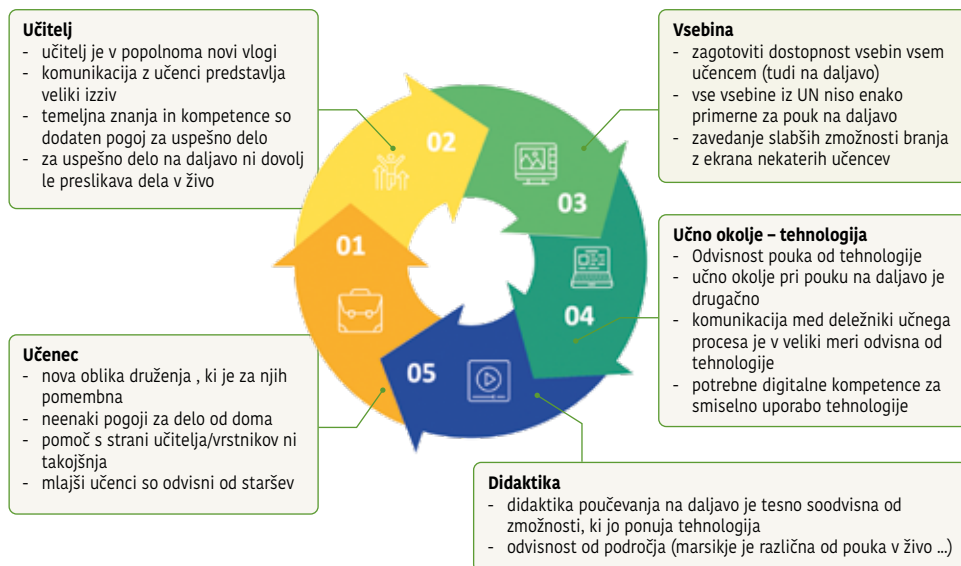
Izvedba pouka na daljavo se v precejšnji meri razlikuje od izvedbe pouka v živo tako na organizacijskem kot pedagoško-didaktičnem področju. Učno okolje v tem primeru dobiva popolnoma nove razsežnosti in predstavlja enega izmed temeljev uspešne izvedbe poučevanja in učenja. Vzpostavitev ustreznega digitalno podprtega učnega okolja je tako ena izmed prioritetske šole, družbe in države. Brez ustreznega usposobljenega učitelja, ki v takšnem digitalno podprtem učnem okolju pri svojem delu premišljeno uporablja sodobne didaktične pristope, si kakovostne izvedbe pouka na daljavo v današnjem času ni moč predstavljati.

Že poročilo Innovative Learning Environment (OECD, 2013) učno okolje opredeljuje kot organski, holistični koncept, ki vključuje tako aktivnosti kot učne dosežke in presega šolo tako v času kot prostoru. Predstavlja kontekst, znotraj katerega se odvijata učenje in poučevanje. Učno okolje v tem kontekstu pomeni, da smo osredotočeni na dinamiko in odnose med štirimi dimenzijami:

- učencem,
- učiteljem in drugimi strokovnjaki,
- vsebinami ter
- opremo (realnim/virtualnim prostorom – inovativnim učnim okoljem) in digitalno tehnologijo.

Pri izvedbi pouka na daljavo je vsekakor smiselno izpostaviti pomembnost poučevanja na daljavo, ki je med drugim odvisno tudi od tehnologije, e-storitev in e-vsebin, ki so dostopne posameznemu učitelju ter učencu. Pojavljajo se popolnoma novi izzivi tako za učitelja kot učenca, ki je še zmeraj (in zmeraj bolj) v središču celotnega pedagoškega procesa. Vsi se soočamo s spremenjenimi vlogami, za katere učitelji niso bili v popolnosti usposobljeni. Slika 8 shematsko predstavlja nekatere razlike izvedbe pouka na daljavo v primerjavi s tradicionalnim poukom, povezane s spremenjeno vlogo učitelja, učenca, dostopnostjo do vsebine in učne tehnologije ter didaktiko poučevanja.

V primeru slabe epidemiološke slike je v nadaljevanju predstavljenih več možnih modelov organizacije in izvedbe pouka na daljavo, z vidika podpore posamezni izvedbi in deleža izvedbe v živo ali na daljavo. Slika 9 shematsko prikazuje različne možnosti izvedbe. Skladno z izbranim modelom izvedbe pouka na daljavo bo ministrstvo zagotovilo temelje takšnega učnega okolja, ki bo tudi s tehnološkega vidika podpiralo kakovostno izvedbo znotraj posameznega modela, predstavljenega v nadaljevanju.

Slika 8: Poučevanje na daljavo je tesno odvisno od možnosti, ki jih ponuja tehnologija. (Vir: Andrej Flogie.)

Slika 9: Izvedba pouka na daljavo glede na delež, izveden v živo/na daljavo.

2.6 Pogled na vzgojno-izobraževalno delo v šolskem letu 2021/22

Zavod RS za šolstvo je konec maja in v začetku junija 2020 opravil obširno raziskavo o izobraževanju na daljavo (Rupnik Vec idr., 2020). Čeprav vzorec ni bil izbran naključno in je zato rezultate smiselno obravnavati s tem zavedanjem, le-ti nakazujejo temeljne izzive, ki jih je epidemija

predstavljala za posameznike in kolektive. Z izobraževanjem na daljavo je bil naš šolski sistem in z njim vsi akterji vzgojno-izobraževalnega procesa (učenci in dijaki, učitelji, starši, ravnatelji) soočen s popolnoma novo in neznano situacijo. Prva pomembna ugotovitev je bila, da je velika večina učiteljev v prvem valu epidemije doživljala pouk na daljavo kot bolj zahteven in bolj stresen v primerjavi s poukom v živo. Razlogi za tovrstno doživljanje so večplastni, od psiholoških (npr. negotovost glede prihodnosti, občutek nemoči zaradi neodzivnosti nekaterih učencev in dijakov, nujnost prehoda na drugačne oblike in metode dela ter zahteva po uporabi digitalne tehnologije, ki je učitelji niso bili vešč itd.) do organizacijskih (preobremenjenost z videokonferencami na šolah, kjer so ohranili urnik pouka v živo itd.). Obenem je večina učiteljev doživljala dobro sodelovanje s kolegi ter močno oporo ravnatelja.

Z organizacijskega vidika je najustreznejši pristop k izvajanju pouka ta, ki kombinira videokonference ter samostojno delo učencev, kar je v prvem valu epidemije izvajala približno polovica učiteljev (nekoliko več srednješolskih in razrednih učiteljev ter nekoliko manj učiteljev na predmetni stopnji osnovne šole). Pouk na daljavo, temelječ na pošiljanju pisnih navodil učencem za samostojno delo, je izvajalo približno dve petini učiteljev predmetne stopnje OŠ, tretjina razrednih učiteljev ter četrtina učiteljev na srednješolski stopnji. V raziskavi je nekoliko več kot polovica učiteljev izpostavila, da se na šolah niso ali pa so se samo delno uskladili glede načinov sporazumevanja z učenci.

Večina učnih ciljev in vsebin, predvidenih v učnih načrtih, je bila v prvem valu epidemije realizirana tudi s poukom na daljavo, ne pa vsi, zato je smiselna razprava o konkretni realizaciji na posamezni šoli in v posameznem oddelku. Raziskava je tudi pokazala, da med učitelji prevladuje prepričanje, da učne cilje, ki se dotikajo realizacije socialno-čustvenega razvoja, težje uresničujejo oz. jih ne morejo uresničevati pri pouku na daljavo. Takšno prepričanje ni v celoti utemeljeno in je zato treba skozi strokovno razpravo učitelje usmerjati v iskanje možnosti realizacije le-teh s pomočjo različnih orodij, platform in pristopov.

Ena pomembnejših ugotovitev raziskave se je nanašala na učne oblike, ki so se jih posluževali učitelji na vseh stopnjah izobraževanja. Močno je prevladovalo individualno delo, skupinska oblika in oblika dela v paru pa sta bili prisotni v manjši meri. Pretirana raba individualne oblike dela ima lahko nekatere neugodne posledice, npr. negativen vpliv na socialne odnose med učenci.

Učitelji v raziskavi so močno soglašali s trditvijo, da je pouk na daljavo od njih terjal drugačen pogled na znanje in prevetritev tega, kaj je zares pomembno, da učenec zna. Potrebna je sprememba pogleda na to, kaj je znanje in katero znanje je res pomembno.

Iz rezultatov je razvidno, da sta dve tretjini učiteljic in učiteljev na vseh stopnjah izobraževanja ocenili, da samostojno, pa čeprav s težavami, obvladajo vse preverjane kategorije digitalnih kompetenc izobraževalcev. Ena izmed temeljnih potreb učiteljev za suvereno izvajanje pouka

na daljavo je usposabljanje za rabo digitalnih tehnologij v funkciji realizacije vzgojno-izobraževalnih ciljev na daljavo (didaktični vidik rabe tehnologije).

Odločilno vlogo pri nudenju podpore strokovnim delavcem šol so v tem kriznem času odigrali ravnatelji, ki so z načini in oblikami vodenja šole na daljavo zagotavljali učinkovit pretok informacij. Le-te so omogočile, da so ravnatelji prepoznavali prednosti in pasti dela na daljavo, pa tudi stiske svojih zaposlenih. Zato je več kot tri četrtine ravnateljev strokovnim delavcem vsakodnevno nudilo podporo pri premagovanju nastalih ovir.

Odgovori ravnateljev kažejo, da je v času izobraževanja na daljavo pouk potekal v skladu z urnikom, ki je bil v veljavi pred izobraževanjem na daljavo (57 % OŠ in 71 % SŠ). Več kot polovica ravnateljev je sporočila, da so v dogovoru z učitelji pripravili učencem/dijakom prilagojen urnik, s čimer so upoštevali dejstvo, da potrebujejo učenci/dijaki za izvedbo neke aktivnosti doma mnogo več časa kot v šoli, kjer jim je na voljo strokovna podpora učitelja. Odgovori na vprašanja, vezana na usposobljenost ravnateljev za vodenje šole v času izobraževanja na daljavo, kažejo, da je večina ravnateljev mnenja, da so za ta način vodenja šole usposobljeni delno, kar je razumljivo, saj je bilo izobraževanje na daljavo vpeljano brez predhodne priprave in načrtovanja. Ravnatelji niso imeli časa in možnosti, da bi se za to obliko vodenja usposabljali. Največjo potrebo po dodatnem izobraževanju so ravnatelji začutili pri delu z e-orodji.

Navedeni rezultati nakazujejo potrebo po okrepitvi aktivnosti na posameznih področjih na nacionalnem kot tudi na šolskem nivoju. Ključna področja:

- Usposabljanje učiteljev in ravnateljev za izvajanje pouka na daljavo.
- Zagotavljanje opreme za učitelje in učence.
- Vzpostavitev enotnih komunikacijskih kanalov do učencev oziroma dijakov na šolah v primeru izvajanja pouka na daljavo.
- Zagotovitev natančno dogovorjenega načina komunikacije učiteljev z učenci oziroma dijaki.
- Opredelitev delovanja strokovnih organov šole v primeru pouka na daljavo.
- Vzpostavitev drugačne organizacije pouka na daljavo, kot je organizacija pouka v šoli (drugačen urnik).
- Izdelava nabora vsebin iz učnih načrtov, ki so primerne za pouk na daljavo, in s tem povezano doseganje ciljev in standardov znanja.
- Kontinuirano zagotavljanje povratne informacije o doseganju ciljev ter preverjanje znanja v času izvajanja pouka na daljavo ter skrbno načrtovanje in izvajanje ocenjevanja.
- Povečanje podpore učencem oziroma dijakom, ki sami zaradi različnih razlogov ne zmorejo slediti pouku na daljavo.

Učno okolje

Delo vrtca in šole – vzgojnega dela, pouka in preostalih aktivnosti – je smiselno načrtovati tudi ob upoštevanju spoznanj iz obdobja zaprtja vrtcev in šol. Posebna skrb naj bo namenjena odpravljanju neželenih posledic zaprtja šol zlasti na učnem in socialno-čustvenem področju. S celovitim pristopom in posameznimi aktivnostmi zasledujemo naslednje cilje:

- vzpostaviti spodbudno, varno in vključujoče vzgojno in učno okolje,
- graditi kulturo komunikacije in sodelovanja, kolegialnega podpiranja in šole kot učeče se skupnosti,
- odkrivati in spremljati učinke posledic epidemije in okoliščin, povezanih z njo, na socialno-čustvenem področju ter vzpostaviti učinkovite mehanizme podpore,
- ponovno vzpostaviti učno okolje, ki zagotavlja kolikor mogoče enake izobraževalne možnosti vsem udeležencem izobraževanja,
- prepoznavati in v čim večji možni meri odpraviti primanjkljaje v znanju,
- osmišljati obstoječe in razvijati nove, z digitalno tehnologijo podprte modele poučevanja in učenja,
- zagotoviti sistematičen razvoj ključnih kompetenc učencev oz. dijakov, skozi vse elemente programa, s posebno pozornostjo na spodbujanju kritičnega mišljenja, reševanja problemov, sodelovanja, ustvarjalnosti, samoregulacije učenja in digitalne pismenosti.
- zagotoviti kontinuiran razvoj ključnih kompetenc strokovnih delavcev in jih usposobiti za njihovo uporabo pri poučevanju; dodatno pozornost nameniti krepitvi digitalne pismenosti ter opolnomočenju za udeležanje kompetence učenja pri učencih in dijakih,
- vzpostaviti sistem permanentnega usposabljanja strokovnih delavcev za učne pristope, prilagojene izobraževanju na daljavo, ki hkrati ustrezno upoštevajo odnosne vidike,
- omogočiti organizacijsko fleksibilnost pedagoškega procesa, ki dopušča sodobne oblike pouka, vključno z dejavnostmi v spletnem okolju,
- posodobiti izvajanje pouka v skladu s sodobnimi teorijami poučevanja in učenja, ki poleg osnovnih znanj omogočajo navdihujoče in poglobljeno učenje.

Pred načrtovanjem naj vrtci in šole opravijo analizo stanja in ugotovitvam prilagodijo nadaljnje korake kot del razvojnega načrta. Svetujemo, da ravnatelj v pripravo in izvedbo teh aktivnosti vključi širšo skupino strokovnih delavcev (npr. obstoječi razvojni tim, vodje strokovnih aktivov, »krizni tim«, oblikovan v času epidemije itd.).

Analiza stanja naj zajame predvsem:

1. ugotovitve o pozitivnih izkušnjah in dobrih rešitvah, pa tudi o obetavnih praksah, ki jih velja razvijati v prihodnje,
2. mnenje učencev in staršev oz. dijakov o delovanju vrtca, šole (npr. o izvajanju pouka, podpori učenju, tehnični podpori, psihosocialni podpori, informiranju in komunikaciji s strani vrtca/šole itd.),

3. ugotovitve primanjkljajev doseganja standardov znanja na ravni posameznega oddelka (po predmetih oz. strokovnih moduli (posebej za ranljive skupine: ponavljalci, tujci, dijaki nižjega poklicnega izobraževanja itd.),
4. prepoznavanje kritičnih točk in področij, na katerih so potrebne izboljšave.

Na temelju ugotovitev se oblikuje načrt ukrepov, ki je del razvojnega načrta: predvidijo se aktivnosti na ravni šole/vrtca, vzgojiteljskega oziroma učiteljskega zbora, oddelčnih učiteljskih zborov, strokovnih aktivov, posameznih učiteljev in drugih strokovnih delavcev. Načrt vključuje tudi predvidene načine spremljave njegovega uresničevanja in evalvacije izvedbe.

V realizacijo predvidenih ukrepov se torej vključujejo vsi delavci vrtca oziroma šole, tako da v čim večji meri razumejo razloge zanje in njihov namen. Ob tem ne gre spregledati, da je tako v običajnih kot posebnih razmerah bistvenega pomena, da vrtec/šola kot organizacija deluje usklajeno, k čemur bistveno prispevajo:

- natančne, enoznačne in pravočasne informacije, ki dosežejo vse vpletene,
- kakovostna komunikacija in vključenost vseh deležnikov,
- dorečena organizacija pouka in drugih aktivnosti.

Priporočila veljajo za vse tipe osnovnih in srednjih šol, smiselno pa se uporabljajo tudi za druge vzgojno-izobraževalne zavode.

Socialno-čustveno področje

V času epidemije oziroma poslabšanih epidemioloških razmer je **psihosocialna podpora** različnim skupinam v različnih kontekstih izjemno pomembna. Psihosocialno podporo sestavljajo vse dejavnosti, ki so usmerjene tako na psihološke kot na socialne potrebe posameznika, torej otrok, učencev, družin in širše skupnosti oz. kakršna koli lokalna ali zunanja podpora posamezniku/skupini, katere namen je spodbujati psihosocialno dobrobit (*wellbeing*) ali presegati oz. obvladati morebiti že nastale psihične stiske ali celo motnje v duševnem zdravju.

Strokovnjaki razlikujejo dve vrsti psihosocialne podpore: preventivno in kurativno (Slika 10).

V vzgoji in izobraževanju lahko preventivne dejavnosti izvajajo vsi strokovni delavci, v različnih okoliščinah, tako med poukom kot zunaj njega. Učitelji in vzgojitelji lahko delujejo preventivno z:

- ozaveščenim in sistematičnim podpiranjem izgradnje kakovostnih odnosov in s svojim zgledom,
- spodbujanjem konstruktivnih interakcij in komunikacijskih vzorcev med otroki, učenci in dijaki,
- izvajanjem socialno-interakcijskih vaj znotraj npr. razrednih ur,
- izvajanjem programov socialno-čustvenega opismenjevanja.

Slika 10: Psihosocialna podpora

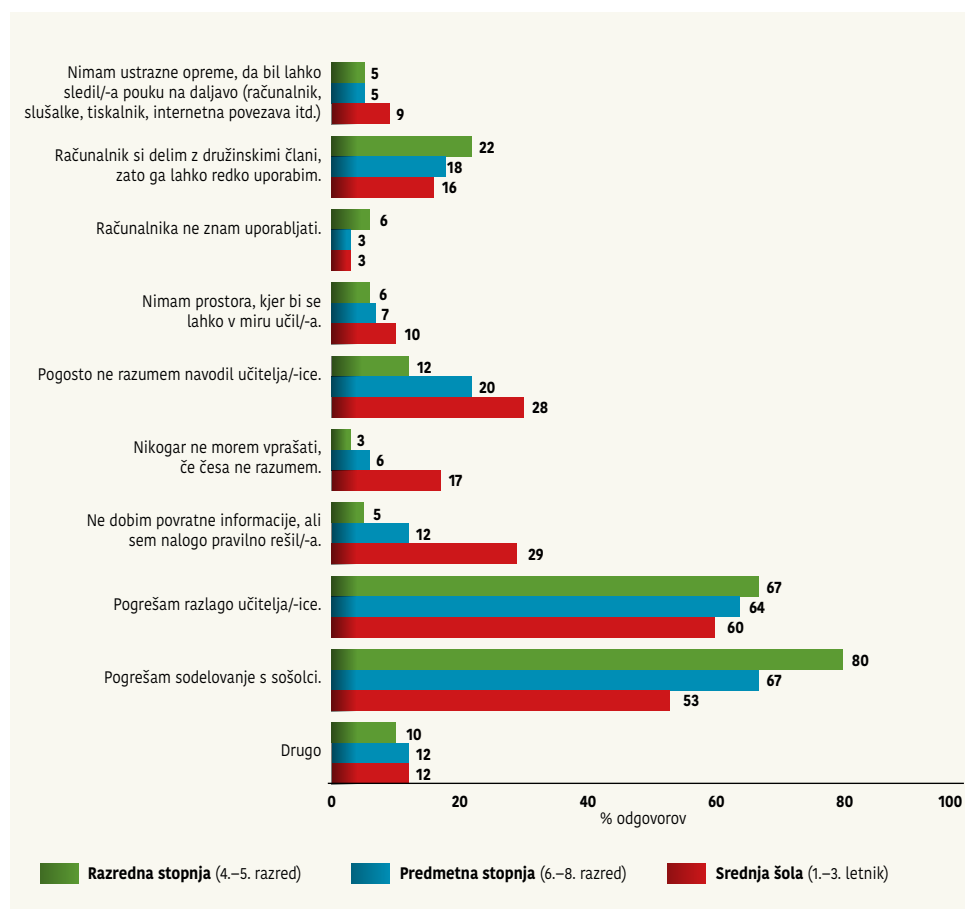
Preglednica 2: Preventivna vloga učitelja

Vloga učitelja (krepi zaščitne dejavnike, preprečuje ali šibi dejavnike tveganja)	Načrtovani izidi psihosocialne podpore, usmerjene v preventivo
• Zagotavlja tolažbo in podporo. • Vzpodbuja upanje. • Zagotavlja strukturo. • Posluša. • Organizira in usmerja raznovrstne dejavnosti (npr. za doseganje „wellbeinga“). • Vzpostavlja socialne vezi. • Spodbuja učenje in rast. • Daje pozitivna sporočila razredu in opogumlja. • Spodbuja zadovoljevanje potreb. • Zavzema se za pravice otrok.	• Socialna povezanost • Občutek varnosti in notranji mir • Rezilientnost in notranja moč • Dobro psihično in fizično počutje (wellbeing) • Razumevanje in smisel (namen) • Obvladovanje skrbi in stisk (konstruktivno soočanje z njimi) • Sprejetost in vključenost

Pomembno vlogo pri nudenju psihosocialne podpore učenkam in učencem oz. dijakom in dijakinjam imajo tudi strokovnjaki s področja svetovanja in mentalnega zdravja, tako npr. šolski svetovalni delavci kot svetovalni delavci v specializiranih institucijah, npr. v svetovalnih centrih itd.). Vloga šolskih svetovalnih delavcev v času epidemije je lahko mnogostranska, predvsem pa so nepogrešljivi pri timski obravnavi ter individualnem delu z najbolj ranljivimi skupinami učencev, tako pri zagotavljanju preventivnih kot kurativnih dejavnosti.

V kriznih situacijah se pojavljajo stiske, ki so posledica zaskrbljenosti zaradi razmer ter negotovosti, vezane na prihodnost, zahtevne družinske situacije (ki so posledica potencialno spremenjene dinamike družine), pomanjkanja socialnih stikov, pomanjkanja prostora, omejenega gibanja, preohlapne dnevne strukture in pomanjkljive (samo)organiziranosti ali preveč toge strukture (npr. dnevni urnik) in pretirani pritisk staršev.

Na pomanjkanje stikov v prvem valu epidemije kaže tudi raziskava Zavoda RS za šolstvo (Rupnik Vec, idr., 2020), v kateri avtorji ugotavljajo, da je skoraj 80 % učencev drugega VIO, več kot 60 % učencev prvega VIO ter nekoliko več kot 50 % srednješolcev, vključenih v vzorec, odgovorilo, da pogrešajo stik s sošolci (Slika 11).

Slika 11: Težave, s katerimi so se srečevali učenci in dijaki v času pouka na daljavo.

Iz tega izhaja, da je pozornost na doživljanje otrok, učencev, dijakov oz. potencialne občutke osamljenosti, izjemno pomembna. V izogib le-tem ter drugim negativnim čustvenim in so-

cialnim stiskam je smiselno, da šole izvajajo čim več spodaj navedenih preventivno-kurativnih dejavnosti (iz priporočil ZRSŠ v prvem valu epidemije):

- redna **spodbudna sporočila** (po e pošti), javljanje v živo ob določeni uri, videoposnetki nagovorov, ki jih pedagoški delavec objavi na FB, Twitterju ali na kakem drugem dogovorjenem mestu ...;
- učiteljski razredni zbor se lahko dogovori **za enoten nagovor svojim učencem** po e-pošti (tistim, ki niso dosegljivi, pa po sms-u ali klicu), v katerem sporočijo, na koga vse se lahko učenci obrnejo v primeru dilem ali stisk (po e-pošti ali v izjemnem primeru po telefonu, Skypu ali kako drugače);
- učencem lahko (koordinirano) pošljamo tudi izbrane **povezave na za njih zanimive spletne strani**, povezane s krepitvijo psihične čvrstosti (na videe, animacije, orodja – npr. lestvice in vprašalnike, pripovedi, spodbudne odlomke itd.);
- omogočimo jim lahko **možnost prostovoljnega druženja na daljavo v organiziranih skupinicah** (npr. FB, Skype itd.): za spodbudne pogovore, interakcijske igre kot npr. iz priročnika "To sem jaz" (dostopen na spletu), pripovedovanje in izmenjavo izkušenj/zgodb ... – moderira pedagoški delavec;
- tisti, ki so tega večji (najpogosteje ŠSD), pa lahko ponudijo tudi **vaje iz umirjanja, čustvene in socialne pismenosti, čuječnosti, joge** ipd. – v živo, posnete ali prek že obstoječih povezav (npr. Društvo za čuječnost, Pedagoški inštitut itd.) – vse to pa zelo premišljeno, na potrebe učencev naravnano in izključno na prostovoljni osnovi;
- ideja za športne pedagoge pa je lahko, da na različne, že zgoraj omenjene načine (javljanje v živo, povezave, videi itd.) ponudijo učencem **spodbude in kreativne ideje za rekreacijo** v danih razmerah, vključno s **skupinskimi vadbami na daljavo**;
- na šoli se lahko razmisli tudi o možnostih spodbujanja ustvarjalnosti učencev in s tem organiziranih razstav, natečajev idr. kreativne oblike izmenjave;
- primarno preventijske dejavnosti, ki jih izvajajo učitelji, sekundarna stopnja – delo z otroki s stiskami, težavami, motnjami (svetovalna služba), terciarna – kurativa (vključevanje v zunanje time).

Šola naj poskrbi, da bo učno okolje za učence in dijake varno in spodbudno: strokovni delavci naj bodo kljub izboljšanju zdravstvenih razmer in vrnitvi učencev in dijakov v šole pozorni na morebitne stiske, strahove ali druge psihične ovire učencev/dijakov. Komunikacija naj bo posebej premišljena, da ne bi dodatno poglobljala stisk (učitelji naj se izognejo označevanju dijakov kot »izgubljene generacije« ipd.). Pogovor naj bo namenjen temam, ki se dotikajo posledic epidemije.

Pripraviti je treba načrt dela oddelčnih skupnosti na področju krepitve socialnih veščin: strpnost, razvijanje empatije, konstruktivnega reševanja konfliktov. Za dijake, vključene v dijaške domove, pa priporočamo okrepitev sodelovanja z vzgojitelji tako glede čustvenih stisk kot dodatne učne podpore, potrebne zaradi učinkov epidemije. Vzgojno-izobraževalni zavodi naj zato v letnih delovnih načrtih predvidijo:

- usposabljanje strokovnih delavcev na področju zagotavljanja varnega in spodbudnega okolja ter krepitve čustvene pismenosti in duševnega zdravja,
- vzpostavitev in/ali nadgradnjo sistema kolegialnega podpiranja strokovnih delavcev, v okviru katerega so posebej opredeljene aktivnosti svetovalne službe v podporo učiteljem,
- dejavnosti v okviru razrednih ur, obveznih izbirnih vsebin, interesnih dejavnosti ali obšolskih aktivnosti, v okviru katerih se dijakom omogoči krepitev psihične odpornosti (rezilientnosti) in psihosocialnih veščin.

Letni delovni načrt svetovalne službe naj predvidi aktivnosti za odkrivanje negativnih učinkov šolanja na daljavo in epidemije nasploh na psihosocialnem področju ter ukrepe in aktivnosti za njihovo odpravo.

Razredniki v načrt razrednih ur vključijo aktivnosti, ki lahko prispevajo k zmanjševanju stisk in dobremu počutju otrok, učencev in dijakov. Ravnatelj naj prek sveta staršev zbere mnenja, predloge in pobude staršev otrok, učencev in dijakov in jih smiselno vključi v aktivnosti šole.

Učno področje – vloga in aktivnosti ravnatelja ter preostalih zaposlenih

Tako za otroka kot za mladostnika je izjemno pomembno, da se v šoli počuti varnega in sprejete, da je motiviran za raziskovanje, si dovoli biti kritičen, se uči tudi iz napak. Da bi učenci oz. dijaki začutili naklonjenost in skrb šole za vsakega med njimi, pouk ne sme biti osredotočen le na doseganje ciljev učnih načrtov, temveč mora upoštevati vse dejavnike, ki vplivajo na celoten proces učenja in na počutje vključenih v ta proces. Pri tem je pomembno, da se do učencev oz. dijakov zbuja visoka, a realna pričakovanja in da se jih pri tem podpira s posluhom za njihove potrebe in zmožnosti (govorimo o stopnjevani učni podpori). Odnos med učiteljem in učenci oz. dijaki se gradi na dobrem stiku in zaupanju, k čemur učitelj prispeva s priložnostmi, da učenci oz. dijaki prevzamejo odgovornost za svoje učenje in znanje.

Razprava o dejavnikih, ki vplivajo na celoten proces učenja in na počutje otrok, učencev oz. dijakov, mora postati splošna in stalna praksa šol. Ob načrtovanju dela za posamezno šolsko leto in kasneje pri realizaciji načrtovanih aktivnosti je te dejavnike nujno upoštevati, saj je le tako mogoče pričakovati uspešno odpravo primanjkljajev v znanju.

Za doseganje optimalnih učinkov sta ključnega pomena usklajeno delovanje strokovnih delavcev in timski pristop. V času pouka na daljavo so se kot izjemno pomembni za uspešno izvedbo pouka izkazali skupni procesi načrtovanja pouka in podpornih aktivnosti, zato naj se ohranjajo in razvijajo tudi v prihodnje (npr. skupno načrtovanje oddelčnega učiteljskega zbora, medpredmetno sodelovanje učiteljev, aktivnosti, ki podpirajo interdisciplinarno znanje, ob-

likovanje učnih gradiv za učence oz. dijake na način, da isto gradivo naslavlja zahteve različnih predmetov in s tem prispeva k povezovanju (interdisciplinarnosti) znanja).

Priporočene aktivnosti v podporo učenju in odpravo morebitnih vrzeli v znanju učencev in dijakov:

- **Ravnatelj** s širšo skupino strokovnih delavcev opravi analizo stanja. Na podlagi ugotovitev kot del razvojnega načrta šole predvidi ukrepe za odpravo ugotovljenih posledic izobraževanja na daljavo, šibkosti na strani šole in ohranjanje ter razvijanje v tem času uvedenih dobrih praks. Akcijski načrt za udeležanje ukrepov se opredeli za posamezno šolsko leto, v letnem delovnem načrtu šole.
- Ravnatelj kot pedagoški vodja sproži in vzdržuje razpravo o dejavnikih, ki vplivajo na proces učenja in počutje učencev/dijakov. Vanjo vključi vse strokovne delavce.
- Ravnatelj krepi sodelovanje strokovnih delavcev in kolegialno podpiranje. Svetovalni delavci načrtujejo podporo drugim strokovnim delavcem za opolnomočenje pri reševanju čustvenih stisk otrok/učencev/dijakov.

- **Učitelji** v svojih pripravah na pouk načrtujejo preverjanje znanja oz. doseganja ciljev in standardov znanja na področjih, ki so jih učenci/dijaki spoznavali v času zaprtja šol. Glede na morebitne ugotovljene primanjkljaje pouk prilagodijo tako, da bodo zagotovili (vsaj) doseganje ključnih ciljev in temeljnih znanj, pri dijakih četrtega letnika pa tudi maturitetnih standardov znanja. Prilagoditve načrtujejo v okviru letnih in sprotnih učnih priprav in jih kasneje, glede na ugotovitve, prilagodijo, če je to potrebno.
- Na začetku šolskega leta učitelji v srednji šoli pridobijo povratno informacijo o znanju novincev; posebno pozornost namenijo ciljem, ki naj bi jih dosegli ob zaključku devetletke, ki so ga doživeli v času zaprtja šol.

- **Strokovni aktiv** naj načrtujejo uvajanje sodobnih pristopov k učenju in poučevanju na izbranem predmetnem področju. Ob tem predvidijo načine uporabe digitalnih orodij, s katerimi optimalno podprejo učenje in optimizirajo poučevanje (npr. z avtomatizirano oddajo nalog učencev/dijakov).
 - Strokovni aktiv posebej premislijo načrte ocenjevanja za prihodnje šolsko leto in jih po potrebi prilagodijo glede na ugotovljeno stanje o izkazanem znanju dijakov. Racionalno presodijo število predvidenih ocenjevanj. Načrtujejo raznolike oblike in načine ocenjevanja ter tako dijakom omogočijo izkazati pridobljeno znanje na več načinov.
- Načrti ocenjevanja vsebujejo variante oz. prilagoditve za načine izvajanja pouka po različnih modelih.**

- **Ocenjevanje znanja** naj bo napovedano in naj predvsem sledi vodilu, kako pridobiti čim bolj celostno informacijo o doseganju standardov znanja. Tudi časovno naj bo ocenjevanje načrtovano na nivoju oddelka, tako da dijaki z njim ne bodo preobremenjeni. S pomočjo mrežnih planov, ki naj vključujejo vse obveznosti, povezane z ocenjevanjem (termine pisnega in ustnega ocenjevanja ter roke za govorne in druge nastope, oddajo seminarских nalog, poročil, projektov itd.), oddelčni učiteljski zbor preveri obremenjenost posameznih učencev/dijakov z ocenjevanjem in jih po potrebi prilagodi.
- Učitelji znanje preverjajo in kasneje ocenjujejo z nalogami oz. dejavnostmi, ki spodbujajo učenje z razumevanjem in razmišljanjem na višjih taksonomskih ravneh, in ne predvidevajo le poznavanja golih dejstev/podatkov. Pri tem morajo biti ustrezno zastopani minimalni standardi znanja.
- Pri ocenjevanju znanja učencev oz. dijakov iz različnih občutljivih skupin (učenci/dijaki s posebnimi potrebami, učenci/dijaki priseljenci, učenci z učnimi težavami, Romi itd.) je treba izhajati iz njihovih vzgojno-izobraževalnih potreb in jih upoštevati že pri načrtovanju ocenjevanja.

- Posebno pozornost je treba nameniti učencem/dijakom, ki so bili v času izobraževanja neodzivni ali so iz drugih razlogov težko sledili in izpolnjevali zahteve pouka v virtualnem okolju. V reševanje teh primerov je priporočljivo vključiti šolsko svetovalno službo.
- Opravi se revizija **individualnih izobraževalnih načrtov** učencev/dijakov, ki se izobražujejo po takšnem načrtu, pri katerih se ugotovi povečanje primanjkljajev ali poglobitev stisk.
- V okviru pogovornih ur oz. rednih konzultacij za učence oz. dijake naj učitelji posameznikom nudijo tako podporo učenju kot tudi v podporo na psiho-socialnem področju; tako bo dijakom ponujena možnost, da se oprejo na osebo, ki ji najbolj zaupajo, obenem pa bodo na ta način v podpiranje dijakov na psiho-socialnem področju v večji meri vpeti učitelji, ki niso razredniki. Šole, ki pogovornih ur za dijake ne omogočajo, naj tovrsten sistem uveljavijo čim prej.

Udejanjanje inovativnih oblik poučevanja in učenja ter podpora učni izkušnji z digitalno tehnologijo¹²

V obdobju pouka na daljavo je bilo pogosto slišati pobude o uporabi inovativnih oblik poučevanja in učenja. In katere so te oblike? Najbolj preprosto jih opišemo kot oblike, ki ponujajo odgovore na vprašanja: Kdo so moji učenci/dijaki? Kakšno je njihovo predznanje? Kaj bodo ob zaključku procesa učenja znali, zmogli, naredili?

Pri udejanjanju rešitev so učitelju vodilo cilji in standardi znanja: ko učitelj povezuje učenca/dijaka in cilje, torej išče možnosti za smiselno in učinkovito učno izkušnjo, vseskozi premišljuje o didaktičnih pristopih, ki jih ima na voljo. Ker so učenci/dijaki različni in ker imajo za delo različne pogoje, prihajajo do načrtovanja raznolikih učnih izkušenj. Učenci tako po različnih poteh pridejo do cilja, pri tem pa nastajajo raznoliki dokazi o učenju in napredku. Pri izbiri digitalnega vira (okolja, orodja) je potreben razmislek, kakšne učne izkušnje načrtujemo, ali nam izbrani vir to omogoča, pa tudi kakšne uporabniške izkušnje ponuja glede na tehnične karakteristike (dostopnost, prilagodljivost različnim digitalnim napravam, jezikovna ustreznost, podpora uporabnikom, varnost itd.).

Z digitalno tehnologijo naj učitelji omogočajo:

- spodbujanje pomnjenja, utrjevanja in razširjanja znanja,
- spremljanje napredka učencev in dijakov ter pridobivanje podatkov, s pomočjo katerih učinkovito prepoznamo tiste posameznike, ki potrebujejo dodatno podporo,
- posredovanje kakovostnih in učinkovitih večsmernih povratnih informacij,
- zadovoljevanje individualnih učnih potreb, nagnjenj in interesov,
- načrtovanje, dokumentiranje in spremljanje lastnega napredka pri učenju,
- delo v skupinah,
- pridobivanje in dokumentiranje znanja,
- ustvarjanje digitalnih vsebin,
- komuniciranje in sodelovanje z zunanjim občinstvom,
- iskanje in prepoznavanje napačnih informacij,
- varno in odgovorno obnašanje na spletu.

Učitelj in učenci oz. dijaki naj uporabljajo tisto digitalno tehnologijo, ki jo ustrezno obvladajo in uporabljajo tako, da dosežejo cilje pouka, (inter)aktivnost, samostojnost, kreativnost in kritično mišljenje učencev oz. dijakov.

¹² Digitalna tehnologija je »Vsak izdelek ali storitev, ki se lahko uporabi za elektronsko izdelavo, pregledovanje, deljenje, poustvarjanje, shranjevanje, priključitev in sprejemanje informacij v digitalni obliki. V tem okvirju se izraz »digitalne tehnologije« uporablja v najširšem smislu ter vključuje: • računalniška omrežja (npr. svetovni splet) in vse spletne storitve, ki jih ta omrežja podpirajo (npr. spletne strani, družbena omrežja, spletne knjižnice itd.), • vsakršno programsko opremo (npr. programe, aplikacije, virtualna okolja, igre), nameščeno omrežno ali lokalno; • vsakršno strojno opremo ali »napravo« (npr. osebne računalnike, mobilne naprave, digitalne table); in • vsakršno digitalno vsebino, npr. datoteke, informacije, podatke. Za namene okvirja DigCompEdu je področje digitalnih tehnologij razdeljeno na digitalne naprave, digitalne vire (= digitalne datoteke + programska oprema + spletne storitve) in digitalne podatke.« (Vir: Redecker, C. Evropski okvir digitalnih kompetenc izobraževalcev: [Elektronski vir]. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2018, str. 90.)

3 Modeli izvajanja pouka

Zaradi razlik na posameznih nivojih izobraževanja so predvideni modeli za izvajanje pouka pripravljeni ločeno za predšolsko vzgojo, za osnovne šole in srednje šole ter za glasbene šole. Ločeno pa je pripravljen tudi model za delo dijaških domov. Modeli so načrtovani za izvajanje programov, ki so določeni z Zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja,¹³ Zakonom o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami¹⁴ in s področnimi zakoni. Za izvajanje programov v posameznih zavodih, ki imajo specifično populacijo učencev oziroma dijakov, ki je povezana z zdravstvenim stanjem, ni mogoče pripraviti splošnega modela. V teh primerih bo potekalo neposredno usklajevanje med Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport, Zavodom RS za šolstvo, Nacionalnim inštitutom za javno zdravje ter vodstvom vzgojnega oziroma vzgojno-izobraževalnega zavoda.

V prihodnje pričakujemo nadaljnje spreminjanje epidemioloških razmer – po eni strani se bo tveganje za prenos okužbe v šolah zmanjševalo zaradi povečevanja deleža cepljenih zaposlenih kot tudi staršev in starih staršev otrok in mladostnikov ter drugih oseb, ki živijo v skupnih gospodinjstvih. Pomemben korak naprej pri omogočanju pouka v živo bo prineslo cepljenje učencev in dijakov. Po drugi strani pojav novih različic virusa SARS-CoV-2 s spremenjeno nalezljivostjo prinaša nove razsežnosti širjenja okužbe in potrebo bo ukrepanju (ECDC, NLZOH, Robert Koch Institut). Številne različice virusa SARS-CoV-2 se namreč zelo hitro širijo po vsem svetu, določene med njimi so skrb vzbujajoče in zahtevajo takojšen odziv ter ustrezno ukrepanje.

Še vedno je veliko necepljenih oseb, pri katerih je prisotno tveganje za težji potek bolezni covid-19, zato je še naprej potrebna doslednost pri spoštovanju preventivnih ukrepov in nadaljnje izvajanje cepljenja. Pričakujemo, da bomo z višjo precepljenostjo med prebivalci pričakali novo šolsko leto bolje pripravljeni in tako uresničili splošno soglasje v družbi, da mora pouk potekati v živo v šolskih prostorih. K izpolnitvi cilja prispevajo vsi vzgojiteljice/vzgojitelji, učiteljice/učitelji, drugi zaposleni, učenke/učenci, dijakinje/dijaki, njihovi starši, stari starši in drugi, s katerimi živijo v skupnih gospodinjstvih, ter druge prebivalke in prebivalci Slovenije, ki so se cepili, da bi lahko poleg drugih dejavnosti v družbi izvajali tudi pouk v živo.

Ob prostovoljnem cepljenju bo mogoče s hitrim testiranjem oz. samotestiranjem asimptomatskih oseb dodatno zmanjševati tveganje za vnos okužbe v vrtece, šole in dijaške domove ter tako omogočati pouk v živo z vsemi koristmi, ki jih prinaša otrokom in mladostnikom ter delovanju družbe kot celote.

¹³ Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr. in 25/17 – ZVa)

¹⁴ Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Uradni list RS, št. 58/11, 40/12 – ZUJF, 90/12 in 41/17 – ZO- POPP). Pravilnik o spremembah Pravilnika za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni (Uradni list RS, št. 57/21) Pridobljeno 15.4. 2021 s spletne strani: <https://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?sop=2021-01-1157>.

Če bodo epidemiološke razmere in kadrovske zmožnosti v zdravstvenem sistemu dopuščale, bo smiselno okrepiti sodelovanje med timom imenovanega zdravnika šole in diplomiranimi medicinskimi sestrami, izvajalkami vzgoje za zdravje, ter vodstvom vzgojno-izobraževalnega zavoda, tako da bi lahko naslovili lokalne izzive ter opredelili nujno potrebne nadaljnje aktivnosti na področju preventivnega zdravstvenega varstva za otroke in mladostnike ter podporne aktivnosti v šolskem in lokalnem okolju.¹⁵ Sodelovanje naj zajame predvsem:

- ugotovitve o pozitivnih izkušnjah in dobrih rešitvah,
- ugotovitve primanjkljajev oz. zaradi epidemije odloženih aktivnosti,
- možnosti sodelovanja in izboljšav.

Na temelju novih znanstvenih spoznanj, v skladu z usmeritvami mednarodnih organizacij, ob upoštevanju primerov dobrih praks in izkušenj iz preteklega šolskega leta, smo modele za posamezna področja vzgoje in izobraževanja nadgradili za šolsko leto 2021/22 (Bain T et al., BMBWF, CDC, ECDC, Rehfuess E et al., WHO).

Ob aktiviranju posameznega modela se higienska in splošna priporočila, ki se nanašajo na izvajanje ukrepov zaradi preprečevanja okužbe in zaradi vnaprej nepredvidljivega stanja, lahko spremenijo oziroma dopolnijo. Aktualna priporočila za vzgojno-izobraževalne zavode so dostopna na spletnih straneh NIJZ (www.nijz.si):

- v sklopu Vzgoja in izobraževanje v šolskem/študijskem letu 2021/22, dostopno na: <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-solskem/studijskem-letu-2021/2022>,
- v sklopu o cepljenju, dostopno na: <https://www.nijz.si/sl/cepljenje-covid>, glej tudi <https://www.cepimose.si/>,
- v sklopu o samotestiranju, dostopno na: <https://www.nijz.si/sl/samotestiranje>.

Spremembo oziroma dopolnitev priporočil pripravi Nacionalni inštitut za javno zdravje in so sestavni del sklepa Vlade RS oziroma ministrice, pristojne za izobraževanje, s katerim aktivira posamezni model za posamezno področje vzgoje in izobraževanja.

Ne glede na to, kateri model bo aktiviran, šolam priporočamo, da s pomočjo spletnega orodja za samovrednotenje pedagoških digitalnih kompetenc in spletnega orodja za samoocenjevanje učinkovitega učenja s spodbujanjem uporabe inovativnih izobraževalnih tehnologij izdelajo načrt usposabljanja pedagoških delavcev, uvajanja smiselne rabe IKT pri pouku in načrt potrebne nove opreme.

¹⁵ Pravilnika za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni (Uradni list RS, št. 57/21) Pridobljeno 15.4. 2021 s spletne strani: <https://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?sop=2021-01-1157>.

Pojav novega virusa SARS-CoV-2 in širjenje bolezni covid-19 po svetu in v Sloveniji nas vseskozi soočata s spremenljivimi razmerami. Zahtevata številne prilagoditve življenja v družbi ter izvajanje drastičnih ukrepov za omejevanje širjenja bolezni. Ves čas poteka spremljanje epidemioloških razmer, obenem pa po vsem svetu potekajo številne raziskave, ki prinašajo nova spoznanja o širjenju različic virusa SARS-CoV-2, značilnostih bolezni covid-19, zdravljenju, cepivih in cepljenju, testih in testiranju ter učinkovitosti nefarmakoloških ukrepov. Tako se vedno znova pojavljajo nove ugotovitve, ki usmerjajo ukrepanje.

Otroci se lahko okužijo z virusom SARS-CoV-2, dosedanje raziskave pa so pokazale, da bolezen po navadi poteka v blagi obliki. Otroci redko potrebujejo hospitalizacijo. Opisani so maloštevilni primeri hudo bolnih otrok. Smrti otrok zaradi covid-19 so izjemno redke in v primerjavi z drugimi starostnimi skupinami je stopnja umrljivosti pri otrocih s covidom-19 zelo nizka. Novejše študije kažejo, da imajo lahko tudi otroci in mladostniki dolgotrajne posledice bolezni oz. dolgotrajni covid-19, do zdaj objavljene študije pa ocenjujejo prevalenco med otroki in mladostniki – prebolewniki od nekaj promilov do 27 % (Park, C. et al., Say, D. et al., Thomson, H.). Na tem področju raziskave še potekajo in se spoznanja dopolnjujejo, tako da ni možna končna ocena o trajanju bolezni in izidih, kar utemeljuje izvajanje javnozdravstvenega ukrepanja za zamejevanje širjenja okužbe med otroki in mladostniki. S pojavnostjo novih različic se spreminjajo tudi spoznanja o vlogi otrok in mladostnikov pri prenosu bolezni (ECDC). Otroci imajo veliko število socialnih stikov, še posebej v šoli, kar omogoča širjenje virusa. Nekatere tuje raziskave kažejo na to, da ob ponovnem odpiranju šol ni prišlo do velikega širjenja bolezni med otroki, kar lahko delno pripišemo tudi dobremu izvajanju higienskih ukrepov, po drugi strani pa novejša spoznanja kažejo na to, da širjenje okužbe pospeši večja nalezljivost novih različic virusa.

Spoznanja, da je pojav novega koronavirusa prinesel dodatno tveganje v življenju in potrebo po spremembi vedenja ter drugih prilagoditvah, so se od pojava bolezni v Sloveniji leta 2020 dodobra utrdila. Tveganje za širjenje okužbe s SARS-CoV-2 je odvisno od epidemioloških razmer in izvajanja ukrepov. Kljub izvajanju vseh ukrepov se lahko še vedno pojavijo primeri covid-19 in druge okužbe. Z odstopanjem od ukrepov se tveganje za prenos okužbe SARS-CoV-2 zvišuje.

V šolah priporočamo dosledno izvajanje ukrepov v skladu s priporočili za posamezni model, s čimer varujemo tako zdravje zaposlenih (natančne ukrepe za zaščito zdravja zaposlenih v vzgojno-izobraževalnih zavodih opredeljuje pooblaščen specialist medicine dela, prometa in športa) kot tudi otrok in mladostnikov, ki se izobražujejo v šoli. Posredno varujemo zdravje njihovih bližnjih, kar je posebej pomembno v Sloveniji, kjer veliko otrok živi v večgeneracijskih družinah.

Največji učinek pri preprečevanju širjenja okužb s SARS-CoV-2 ima upoštevanje preventivnih ukrepov, usmerjenih v:

- **zagotavljanje medsebojne fizične razdalje** (usklajevanje pouka in skupin tako, da je zmanjšano število posameznikov in stikov v zaprtih prostorih: npr. zmanjšanje števila otrok v razredu, razredi imajo začetek pouka z zamikom, izvajanje pouka na prostem),
- **ukrepe, vezane na prostor** (zagotovljena stalna zadostna prezračenost zaprtih prostorov in redno čiščenje ter po potrebi razkuževanje),
- **ukrepe, vezane na osebno higieno in spremljanje zdravstvenega stanja** (od doma samo zdravi, higiena rok, higiena kašlja, pravilna uporaba zaščitne maske).
- **V skupino najpomembnejših ukrepov spadata tudi cepljenje in preprečevanje vnoša okužbe s presejalnim testiranjem oz. samotestiranjem asimptomatskih oseb.**

Temeljno vodilo ostaja, da pridejo v šolo samo zdravi otroci oz. zaposleni. Pomembno je, da so starši in zaposleni seznanjeni s simptomi in znaki bolezni covid-19 in ob pojavu simptomov in znakov hitro in pravilno ukrepajo.

Higiena kihanja in kašlja ter vzdrževanje primerne razdalje sta ključnega pomena za omejevanje širjenja virusa in drugih mikroorganizmov s kapljicami, medtem ko sta higiena rok in zlasti izogibanje dotikanju obraza z nečistimi rokami pomembna za preprečevanje posrednega stika z mikroorganizmi. Povečana fizična razdalja med ljudmi zmanjšuje možnost okužbe, še preden se pri okuženem pojavijo znaki in simptomi bolezni.

Poleg navedenega ukrepanja na osebni ravni dodatno z organizacijskimi ukrepi dosegamo manjše število stikov med otroki in mladostniki ter zaposlenimi in tako zmanjšujemo možnost prenosa in širjenja virusa SARS-CoV-2. Pomembno je izvajati priporočene ukrepe glede prihoda v šolo, vstopanja vanjo in gibanja v njej, ureditve učilnic z razporeditvijo miz na razdalji, da je oddelek otrok skupaj ves dan in ni mešanja otrok pred začetkom pouka, v popoldanskem varstvu, pri športni vzgoji, pri zbirnih predmetih, s čimer dosegamo manjše število stikov.

V primeru poslabšanja epidemioloških razmer bo s prehodom med modeli oz. s stopnjevanjem ukrepov izvedeno občutno zmanjšanje števila stikov, ko bo npr. v modelu C pouk za del učencev/dijakov potekal na daljavo.

Kljub izvajanju vseh ukrepov se lahko še vedno pojavijo primeri covid-19 in druge okužbe. Še posebej so po dosedanjih spoznanjih ogroženi starejši in osebe z nekaterimi boleznimi (trenutno opredeljene zdravstvene omejitve za otroke in mladostnike bodo objavljene na spletni strani NIJZ <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-solskem/studijskem-letu-2021/2022>). Učencem oziroma dijakom, ki bi zaradi bolezni, ki spada med zdravstvene omejitve, morali dalj

časa ostati doma brez pouka v šoli in druženja z vrstniki, je treba posvetiti posebno pozornost.

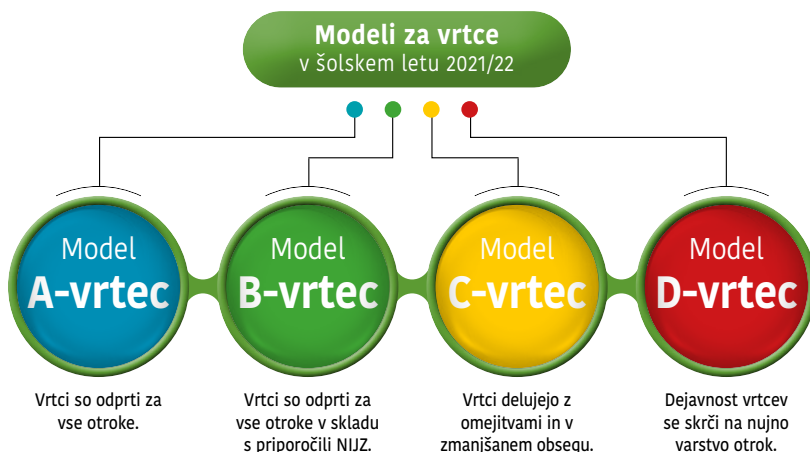
Pri izvajanju pouka v šolah se odločamo za številne koristi, ki jih prinaša izobraževanje v šoli otrokom in mladostnikom, odločamo pa se tudi za večje tveganje za prenos bolezni. Da bi to tveganje kar najbolj zmanjšali, svetujemo nabor ukrepov, za katere so se v času nevarnosti širjenja okužbe s SARS-CoV-2 odločile tudi druge države in temeljijo na izsledkih raziskav ter rezultatih epidemiološkega spremljanja in analiz. Pristop je nadgrajen z ukrepi, ki jih ob pripravi modelov za preteklo šolsko leto še ni bilo na voljo (cepljenje, preprečevanje vnosa okužbe s presejalnim testiranjem oz. samotestiranjem asimptomatskih oseb).

Priporočila se bodo spreminjala skladno z epidemiološko sliko in novimi spoznanji o širjenju okužbe s SARS-CoV-2 in o bolezni covid-19. Ukrepanje bo za vsako področje vzgoje in izobraževanja prilagojeno aktualnim epidemiološkim razmeram, pa tudi izobraževalnemu okolju in starostni skupini.

Priporočamo spremljanje objav na spletnih straneh NIJZ, še zlasti vrtcem in šolam je namenjen sklop objav *Vzgoja in izobraževanje v šolskem/študijskem letu 2021/22*, dostopno na: <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-solskem/studijskem-letu-2021/2022>.

3.1 Modeli za vrtce

Za področje predšolske vzgoje so pripravljeni štirje modeli (Slika 12) za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela v vrtcu glede na različna epidemiološka stanja.

Slika 12: Modeli za vrtce

Aktiviranje posameznega modela za vrtce se določi **na nacionalnem nivoju**. Odločitev o tem sprejme Vlada RS oziroma ministrica,¹⁶ pristojna za izobraževanje.

V nadaljevanju so navedene aktivnosti, nosilci in časovnica za začetek novega šolskega leta.

Preglednica 3: Aktivnosti na začetku šolskega leta

Aktivnost	Nosilec aktivnosti	Rok za izvedbo
Evalvacija dela v preteklem šolskem letu, aktualizacija razvojnega načrta in vključitev akcijskega načrta za izvajanje ukrepov na pedagoškem področju v letni delovni načrt	Ravnatelj, vzgojitelji, svetovalni in drugi strokovni delavci	Konec avgusta in začetek septembra
Opredelitev usposabljanja pedagoških in drugih strokovnih delavcev in vključitev v razpisane programe s področja vključevanja digitalne tehnologije v pedagoški proces, prepoznavanja psihosocialnih težav otrok, nudenja pomoči otrokom, ki imajo psihosocialne težave ipd.	Ravnatelj, vzgojitelji in svetovalni delavci	Konec avgusta in začetek septembra
Dogovor in vzpostavitev enotnega komunikacijskega kanala v vrtcu	Ravnatelj	Konec avgusta
Dopolnitev individualiziranih programov za otroke s posebnimi potrebami	Vzgojitelj ob sodelovanju svetovalne službe	Sredina septembra
Izdelava načrta rabe digitalne tehnologije v vrtcu	Ravnatelj in vzgojitelji	Sredina septembra
Izdelava načrta novih potreb po digitalni tehnologiji	Ravnatelj	Sredina septembra

Vzgojno-izobraževalno delo v vrtcu se izvaja po izhodiščih nacionalnega dokumenta Kurikulum za vrtce, na podlagi letnega načrta vrtca in letnih načrtov posameznih oddelkov. Zaradi nastalih zdravstvenih razmer se vzgojno-izobraževalno delo izvaja v skladu s priporočili NIJZ.

Za izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela sta ključna evalvacija preteklega leta in načrtovanje letnega delovnega načrta. Vrtci naj smotrno in premišljeno organizirajo delo ter ga prilagajajo dejanskim razmeram, potrebam družin in kadrovskim zmožnostim. Za vzpostavljjanje varnega okolja za otroke, sodelavce in starše naj se skladno s potrebami prilagodi delovni čas.

Izvajanje kurikula naj poteka fleksibilno in v skladu s potrebami otrok ter trenutnim stanjem v oddelku. Vzgojno-izobraževalno delo naj se načrtuje in izvaja tako, da poteka v varnem, zdra-

16 Določila 39. člena Zakona o nalezljivih boleznih (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo in 49/20 – ZIUZEOP).

vem in spodbudnem učnem okolju ter da omogoča otrokom dobro počutje. Strokovni delavci naj usmerijo pozornost na spremljanje otrokovega počutja, potreb, odzivov in zanimanj. Pri načrtovanju dejavnosti sta priporočena sprotne evalvacije in prilagajanje izvedbenega kurikula.

Prioritetnega pomena je:

- vzgojiteljeva skrb za pozitivno klimo v skupini oz. oddelku,
- zagotavljanje otrokovega dobrega počutja in varne navezanosti ter pristen stik in odnos z vsakim posameznim otrokom,
- ustvarjanje priložnosti za otrokovo aktivno vključenost v igro in raznolike dejavnosti,
- prizadevanje za otrokovo dobrobit in celostni razvoj ter skrb za spodbudno učno okolje,
- igra in ustvarjalne dejavnosti otrok,
- skupno branje oz. pogovori vzgojitelja z otroki ob slikanicah, zagotavljanje možnosti otrokovega izražanja na razne načine, pogovori z otroki v manjših skupinah o temah, ki otroke zanimajo,
- veliko priložnosti za gibanje ter organiziranje dejavnosti otrok na prostem, kolikor dopuščajo vremenski pogoji in zunanje temperature,
- v uvajalnem obdobju je pomembna prisotnost staršev.

Sproščeno in kakovostno preživljanje otrokovega časa v vrtcu, bo najbolj pripomoglo tudi k zdravemu psihosocialnemu razvoju otrok. To bo tudi prispevalo k zmanjšanju tveganja za njihove čustvene stiske v času, ko zaradi epidemije celotna družba in vrtci delujejo v posebnih pogojih in okoliščinah. Aktualne vsebine, npr. zagotavljanje zdravega načina življenja, higiene, rutine, varnosti, empatije v odnosu do drugih ipd., naj se povezujejo s kontekstom življenjskih situacij, ki so za otroke smiselne, ter se obravnavajo na način, ki spoštuje otrokovo integriteto in je primeren njegovi razvojni stopnji.

Čustvene stiske in odzivi otrok

Otroci so lahko obremenjeni s tem, kar čutijo in vidijo, da se v času pandemije dogaja v svetu in družbi in kažejo tudi nelagodje in zaskrbljenost. Predvsem pri mlajših otrocih se to lahko odraža kot nemir, iskanje pozornosti, jok, brezzvoljnost ali v motnjah spanja. Otroci tudi več sprašujejo, kaj se dogaja.

Zelo pomembno je, da strokovni delavci otroke opazujejo, poslušajo in si za pogovore z njimi vzamejo dovolj časa. O razmerah, v katerih smo se znašli, se z njimi odkrito pogovarjamo, seveda primerno starosti, razvojni stopnji in individualnim značilnostim posameznega otroka. V pristopu odraslih je pomemben umirjen odziv na situacijo ter njihov zgled, tj., da ne izražajo svoje pretirane zaskrbljenosti na eni strani oz. brezbrižnosti na drugi strani. Tema o koronavirusu naj ne bo edina in prevladujoča tema pogovorov in dejavnosti v vrtcu. Pomembno je, da imajo otroci možnost svoja čustva izražati na različne načine, npr. preko likovnih, plesnih, glasbenih dejavnosti, ter da jih ubesedijo in se o njih pogovarjajo.

Posebna pozornost naj bo namenjena otrokom s posebnimi potrebami in otrokom iz ranljivih skupin, ki se bodo lahko izražali in odzivali na svojstven način. Strokovni delavci pa naj bodo pozorni tudi na morebitne znake, ki kažejo na to, da gre za morebitno stisko v družini, npr. zaradi pomankanja osnovnih sredstev za preživljanje zaradi posledic epidemije, kar lahko privede tudi do pomankanja hrane. Učinkovita sta timski pristop pri reševanju takšnih primerov in povezanost vseh služb v vrtcu, tj. vodstva, svetovalne službe, vzgojiteljev in vseh zaposlenih v vrtcu. Za posebne primere svetujemo pripravo protokola nudenja pomoči posameznim družinam in otrokom.

Sodelovanje s starši

Strokovni delavci naj izkoristijo možnost komunikacije s starši in otroki prek telefona ali drugih elektronskih medijev ter prek pisnih sporočil na vhodih ali na oglasnih deskah. Pri tem naj upoštevajo načelo uravnoveženosti oz. prave mere ter prostovoljnosti sodelovanja s strani družin. Namen vzpostavljanja teh stikov je ohranjanje otrokove povezanosti z vrtcem in vsem, kar ta otroku predstavlja, ohranjanje varne navezanosti na vzgojitelja ter nudenje drobnih namigov in priložnosti za učenje.

Uvajanje novosprejetih otrok v vrtec

- Postopek uvajanja se načrtuje in izvaja v skladu s Kurikulumom za vrtce. Protokoli, ki jih imajo vrtci za uvajanje novosprejetih otrok, naj vsebujejo priporočila staršem, način in postopek uvajanja, napotke, kako ravnati v času privajanja otroka na vrtec, ter način komunikacije med vzgojiteljem in roditeljem zaradi izmenjave informacij o otroku. Pri pogovoru s starši naj vzgojitelji pridobijo informacije o navadah in značilnostih otroka, pozornost pa naj bo namenjena tudi pridobivanju ključnih informacij o znakih slabega počutja in spremembah zdravstvenega stanja pri otroku.
- Načrtovanje in izvajanje kurikula naj poteka v skladu z razvojnimi značilnostmi in potrebami otrok. Izvaja naj se tako, da si bo vsak otrok pridobil pozitivne izkušnje, se navadil na novo okolje in si pridobil zaupanje v strokovne delavce vrtca. Pomembno je tudi, da se otrok in starši na igralnico navadijo. Starši naj prejmejo točne informacije in jasna navodila. Upoštevanje želja in potreb staršev ter prepoznavanje njihovih stisk je temelj za vzpostavitev zaupanja staršev do strokovnih delavcev in vrtca. Pri pripravi načrta uvajanja naj bo posebna pozornost namenjena prisotnosti staršev v vrtcu. Le-ta je možna pod pogojem, da so starši in otroci zdravi, brez enega ali več naštetih znakov in simptomov (povišana telesna temperatura, zamašen nos/nahod, kihanje, kašljanje, bolečine v žrelu, težko dihanje, glavobol, bolečine v mišicah, driska, slabost/bruhanje, spremembe zaznavanja vonja in/ali okusa, neobičajna utrujenost, vnetje očesnih veznic, tako v blagi kot v težji obliki) oz. brez rizičnega stika z okuženim s SARS-CoV-2. Dosledno naj izvajajo vse ukrepe za preprečevanje prenosa virusa SARS-CoV-2. Starši naj v vrtcu kolikor se le da ostajajo na enem mestu in nimajo stikov z drugimi otroki.

- Dejavnosti v vrtcu naj se organizira po kottičkih z nestrukturiranim materialom in sredstvi, ki se jih pogosto menja in čisti, kljub temu pa omogočajo spodbudno učno okolje.
- Če je le mogoče, naj se organizirajo dejavnosti tudi zunaj igralnice (npr. na terasi, igriščih).
- Starši in otroci se naj postopoma seznanijo z okoljem vrtca, strokovnimi delavci, z dnevno rutino in načinom dela ter navežejo stik s strokovnimi delavci.
- Pomembno je, da ima otrok za prilagoditev na vrtec dovolj časa in da ima pri tem ob sebi svoje starše. Priporočamo uvajanje z istim roditeljem ves čas uvajanja.
- Otrok ima lahko svojo ljubkovalno igračko, dudo ali »ninico«. Ko je otrok ne potrebuje, jo strokovni delavci umaknejo oz. shranijo.
- Glede na epidemiološke razmere vsak vrtec v času uvajanja otrok upošteva priporočila za preprečevanje prenosa okužb.

Pomen dela svetovalne službe

Nujno je, da svetovalni delavci opravljajo svoje delo v vrtcu ne glede na epidemiološke razmere. Posledice epidemije se kažejo v spremenjenem vedenju in medsebojnih odnosih tako otrok, staršev kot tudi vzgojiteljev, kar vse neposredno vpliva na posameznike. Zato naj svetovalna služba skupaj z vzgojitelji še bolj intenzivira svoje delo.

Delo organizatorjev zdravstveno-higienskega režima in prehrane

Organizatorji zdravstveno-higienskega režima in prehrane naj spremljajo vsa aktualna higien-ska priporočila NIJZ ter vse protokole potrebnih ravnanj v zvezi s pojavom okužbe z virusom SARS CoV-2 v vrtcih, ki jih sprejema in objavlja NIJZ (dostopno na spletni strani NIJZ v sklopu *Vzgoja in izobraževanje v šolskem/studijskem letu 2021/22*: <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-solskem/studijskem-letu-2021/2022>).

Delo strokovnih delavcev vrtcev

Opolnomočenje strokovnih delavcev z znanji in veščinami za ravnanje v razmerah epidemije bolezni covid-19 ali v obdobju po epidemiji naj bo prioriteta vodstva vrtca. Strokovni delavci naj imajo možnost usposabljanja, ki jim bo omogočalo spoznavanje vsebin, povezanih z obvladovanjem novih izzivov, ter s tem krepitev kakovosti vzgojno-izobraževalnega dela ter samozavesti na delovnem mestu.

Dodatna strokovna pomoč

Pomembno je, da je otrok vključen med vrstnike in da se skozi prilagojene metode, oblike dela in okolja spodbuja otrokov razvoj.

- Dodatna strokovna pomoč se izvaja ves čas, razen če se vrtec v celoti zapre.
- Dodatna strokovna pomoč se lahko izvaja na daljavo, če se vzgojitelj tako dogovori s starši.

Model A-vrtec

Dejavnost bodo vrtci izvajali po modelu A, če s sklepom Vlade RS oz. ministrice, pristojne za izobraževanje, ne bo drugače določeno.

Veljavnost modela A-vrtec

Velja razmerah, ko ni epidemioloških tveganj in ni predvidenih nikakršnih omejitev oziroma priporočil. Vrtci so odprti za vse otroke. Vzgojno-izobraževalni proces poteka v skladu s Kurikulumom za vrtce in z letnim delovnim načrtom vrtca.

Uporabnost modela A-vrtec

Model se uporablja za vse vrtce, ki izvajajo svojo dejavnost skladno s Kurikulumom za vrtce.

Priporočila za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela v vrtcu

- Delo poteka v skladu z letnim načrtom.
- Otroke je treba dobro opazovati, jih spremljati in se odzivati na njihove potrebe in počutje.
- Upoštevati je treba njihove interese, še posebej je treba skrbeti za kakovostne odnose in za kakovostno sodelovanje s starši.

Model B-vrtec

Aktiviranje modela s sklepom določi Vlada RS oziroma ministrica, pristojna za izobraževanje.

Veljavnost modela B-vrtec

Velja, ko vrtci delujejo v celoti in je za delovanje vrtca potrebno upoštevanje priporočil NIJZ. Vrtci so odprti za vse otroke. Vzgojno-izobraževalni proces poteka v skladu s Kurikulumom za vrtce in z letnim delovnim načrtom vrtca.

Uporabnost modela B-vrtec

Model se uporablja za vse vrtce, ki izvajajo svojo dejavnost skladno s Kurikulumom za vrtce.

Priporočila za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela v vrtcu

- Delo v oddelkih naj poteka umirjeno, da se bodo otroci počutili varne. V teh razmerah je način dela strokovnih delavcev in pristop do otrok mnogo bolj pomemben od načrtovane vsebine.
- Svetujemo vzdrževanje stika z otroki, ki so v tem času v domačem varstvu.
- V podporo otrokom in staršem je treba v vrtcu pripraviti informacije o želenem in potrebnem vedenju za preprečevanja okužbe. Treba je izvajati dejavnosti s področja skrbi za zdravje tudi z otroki, preveriti, kako dobro otroci poznajo (razumejo) pravila, ki omogočajo njihovo varnost, in v kolikšni meri otroci upoštevajo pravila, ki se navezujejo na njihovo varnost. Otroci se lahko navajajo na varnost pri izvajanju dejavnosti, uporabi igral in pripomočkov. Pri dejavnostih, ki predstavljajo visoka varnostna tveganja, morajo strokovni delavci predvideti situacije in se šele nato odločiti za dejavnost.
- Svetovalni delavci pripravijo razvojno-preventivne aktivnosti za vse otroke, kot so npr. socialno in čustveno učenje, samozavedanje in samoregulacija čustev in vedenja, prepoznavanje čustev pri drugih in empatija.

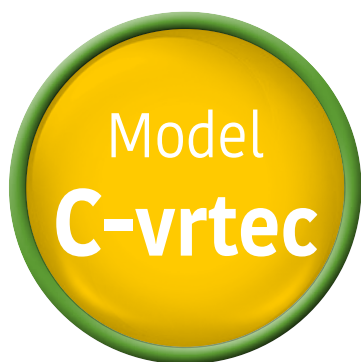
Priporočila za uvajanje novosprejetih otrok v vrtec

- Strokovni delavci naj se s starši dogovorijo za čas prihoda v vrtec, v katerem delu dneva bodo z otrokom prisotni, koliko časa bodo v skupini ter katere dni bodo prisotni. Prihajanje staršev v vrtec naj bo načrtovano. Prisotnost staršev je možna pod pogojem, da so starši in otroci zdravi, brez enega ali več naštetih znakov in simptomov (povišana telesna temperatura, zamašen nos/nahod, kihanje, kašljanje, bolečine v žrelu, težko dihanje, glavobol, bolečine v mišicah, driska, slabost/bruhanje, spremembe zaznavanja vonja in/ali okusa, neobičajna utrujenost, vnetje očesnih veznic, tako v blagi kot v težji obliki) oz. brez rizičnega stika z okuženim s SARS-CoV-2. Dosledno naj izvajajo vse ukrepe za preprečevanje prenosa virusa SARS-CoV-2. O prisotnosti staršev naj bo zagotovljena evidenca.
- Uvajanje naj poteka tako, da se v oddelku, kjer se hkrati uvaja več novincev, če je le mogoče, otroke razporedi v več manjših skupin, ki prihajajo dnevno v različnem časovnem zaporedju in so prisotni le določen čas.
- Vrtec zagotovi razkuževanje in zračenje igralnice vedno, ko posamezna skupina otrok in staršev zaključi z uvajanjem.
- Starši naj izvajajo vse higienske ukrepe in v igralnicah uporabljajo zaščitno masko ter vanje vstopajo v primerni obutvi (copati, zaščita za čevlje). Poleg vzdrževanja zadostne medosebne razdalje priporočamo, da starši, ki vstopajo v vrtčevski prostor, upoštevajo predpisani protokol oz. načrt gibanja v vrtcu, ki ga pripravi vrtec.
- V času prisotnosti v oddelku naj starši skrbijo za svojega otroka. Pri tem upoštevajo higienska in splošna priporočila ter vzdržujejo potrebno razdaljo do strokovnih delavcev, drugih otrok in staršev.

Predvideni ukrepi za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2: model B-vrtec

- Neposredne aktivnosti strokovnih delavcev v zvezi z organizacijo dela v oddelkih in izvajanje higienskih ukrepov naj potekajo v skladu z aktualnimi priporočili NIJZ, dostopno na spletnih straneh NIJZ: <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-sol-skem/studijskem-letu-2021/2022>.
- V skladu z aktualnimi navodili in smernicami NIJZ je treba starše sezniniti s protokoli v vrtcu oz. informacijami o želenem vedenju za preprečevanje okužbe. Starši so protokole dolžni upoštevati.

- Skupine otrok v času posebnih razmer vodi vzgojiteljica. V primeru karanten in obolevanj strokovnih delavcev le-ti fleksibilno prehajajo. Sodelavci v oddelku naj se dogovarjajo o načinu dela z otroki, da bo le-to usklajeno. Za otrokov nemoten razvoj in tudi za zdravje zaposlenih je v teh okoliščinah pomembno, da se glede na možnosti zagotavlja čim večjo stalnost pedagoškega osebja.
- Priporočamo, da se dejavnosti v oddelku organizirajo po kotičkih oz. v manjših skupinah in da se, kolikor je to mogoče, uporabljajo tudi drugi prostori vrtca, z upoštevanjem smernic NIJZ o nepotrebnem stiku med skupinami. Kotički naj bodo opremljeni z didaktičnimi materiali, ki se jih lahko pere oz. razkužuje in jih je mogoče pogosto menjati.
- Strokovni delavci naj sproti spremljajo, kako otroci razumejo in upoštevajo navodila, ki prispevajo k ohranjanju zdravja in zagotavljanju varnosti. Otroci naj tudi sami razmišljajo, kako bi prispevali k dobremu počutju in skrbi za zdravje, za sebe in druge.

Aktiviranje modela s sklepom določi Vlada RS oziroma ministrica, pristojna za izobraževanje.

Veljavnost modela C-vrtec

Model C velja v razmerah, ko vrtec deluje z omejitvami in v zmanjšanem obsegu. Skupine otrok se združujejo in oblikujejo v skladu s kadrovskimi in organizacijskimi možnostmi.

Uporabnost modela C-vrtec

Model se uporablja za vse vrtce, ki izvajajo svojo dejavnost skladno s Kurikulumom za vrtce.

Priporočila za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela v vrtcu

Poslovni čas vrtca naj se ne spreminja. Delo lahko poteka v zmanjšanem obsegu, v oddelkih so številčno manjše skupine otrok. Oddelki otrok se sproti in fleksibilno oblikujejo v skladu s priporočili Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport in Nacionalnega inštituta za javno zdravje, potrebami družin oz. staršev ter v skladu s kadrovskimi in organizacijskimi možnostmi posameznega vrtca.

Strokovni delavci naj si prizadevajo, da bi zagotavljali kakovost vzgojno-izobraževalnega dela v optimalni meri. Pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela naj vzgojitelji izhajajo iz ugotovitev sprotnega spremljanja počutja, interesov in močnih področij ter napredka otrok ter smiselnega uresničevanja načel in ciljev Kurikuluma za vrtce.

Pri kreiranju varnega in spodbudnega učnega okolja je prvenstveno treba upoštevati potrebo otrok po varni navezanosti in zato vlagati v:

- ohranjanje in razvijanje pristnega vzgojiteljevega stika in odnosa s posameznim otrokom ter v prizadevanje za otrokovo dobrobit in celostni razvoj,
- zagotavljanje pozitivne klime v skupini oz. oddelku ter v kreiranje priložnosti za otrokovo aktivno vključenost v igro ali dejavnost kot tudi v socialno skupino ter
- sproščeno in kakovostno preživljanje otrokovega časa v vrtcu za ohranjanje zdravega psihosocialnega razvoja otrok oz. za zmanjšanje tveganja čustvene stiske otrok.

Pri izboru vsebin in dejavnosti je smiselno namenjati pozornost načelu uravnoteženosti, med strategijami učenja pa pogovorom s posameznim otrokom ali v manjši skupini, gibanju in igri. Krepi naj se otrokovo vedoželjnost in izražanje na raznolike načine, za ustvarjalne in domišljij-ske dejavnosti, za doživljanje pravljic ter drugih umetniških del.

Aktualne vsebine, npr. o zagotavljanju zdravega načina življenja, higiene, rutine, varnosti, potrebne empatije v odnosu do drugih ipd., naj se povezujejo s kontekstom življenjskih situacij, ki so za otroka smiselne in domiselne, ter se obravnavajo na način, ki spoštuje otrokovo integriteto in je primeren njegovi razvojni stopnji. Za otroke so pomembni pozitivni zgledi odraslih, vključenost v kakovostne interakcije z odraslimi in vrstniki, zatopljenost v igro in dejavnosti, možnost izražanja in visoka stopnja participacije.

Pomembno je, da se otrokom v vrtcu zagotavlja kakovostno preživljanje časa ter občutljivo, fleksibilno in spodbudno učno okolje.

Priporočila za prilagojeno uvajanje novosprejetih otrok v vrtec

Priporočamo, da se usmeritve za uvajanje novosprejetih otrok v vrtec v največji možni meri upoštevajo tudi pri prilagojenem izvajanju uvajanja.

- Osnovne informacije o načinu in postopku uvajanja posameznega otroka naj dobijo starši neposredno od vzgojitelja na način, za katerega se odloči vrtec.
- Uvajanje naj poteka, če je le mogoče, v skupini matičnega oddelka oz. v združenem oddelku posamezne hiše vrtca in izključno pod pogojem, da so starši in otroci zdravi, brez enega ali več naštetih znakov in simptomov (povišana telesna temperatura, zamašen nos/nahod, kihanje, kašljanje, bolečine v žrelu, težko dihanje, glavobol, bolečine v mišicah, driska, slabost/bruhanje, spremembe zaznavanja vonja in/ali okusa, neobičajna utrujenost, vnetje očesnih veznic, tako v blagi kot v težji obliki) oz. brez rizičnega stika z okuženim s SARS-CoV-2. Dosledno naj izvajajo vse ukrepe za preprečevanje prenosa virusa SARS-CoV-2. O prisotnosti staršev naj bo zagotovljena evidenca.
- Uvajanje naj izvaja vzgojiteljica iz matičnega oddelka ali matične enote oz. otrokom poznana oseba.
- Strokovni delavci naj se s starši dogovorijo za čas prihoda v vrtec, v katerem delu dneva bodo z otrokom prisotni in koliko časa bodo v skupini prisotni.
- Otrokom naj bo v času uvajanja z istimi otroki in istimi vzgojiteljicami, če to omogočajo kadrovske pogoji.

- Zaradi možnosti kadrovskega izpada v vrtcu naj starši in otroci spoznajo ostale strokovne delavce vrtca.
- V ustreznih vremenskih pogojih se naj dejavnosti organizirajo na prostem.
- Otroci naj v vrtec ne nosijo svojih igračk in knjig, izjema so ninice in dude, ki naj bodo označene (podpisane) in kadar jih otrok ne potrebuje, ustrezno spravljene.
- Pomembno je, da se novosprejeti otrok privadi na novo okolje in da si pridobi zaupanje v strokovne delavce. Kljub izrednim razmeram je otroku, ki se uvaja, treba omogočiti varno in sproščeno igro ter poskrbeti za prijetno vzdušje.

Predvideni ukrepi za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2: model C-vrtec

- Neposredne aktivnosti strokovnih delavcev v zvezi z organizacijo dela v oddelkih in izvajanje higienskih ukrepov naj potekajo v skladu z aktualnimi priporočili NIJZ, dostopno na spletnih straneh NIJZ: <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-sol-skem/studijskem-letu-2021/2022>.
- V skladu z aktualnimi navodili in smernicami NIJZ je treba starše sezniniti s protokoli v vrtcu oz. informacijami o želenem vedenju za preprečevanje okužbe. Starši so protokole dolžni upoštevati.
- Skupine otrok v času posebnih razmer vodi vzgojiteljica. V primeru karanten in obolevanj strokovnih delavcev le-ti fleksibilno prehajajo. Sodelavci v oddelku naj se dogovarjajo o načinu dela z otroki, da bo le-to usklajeno. Za otrokov nemoten razvoj in tudi za zdravje zaposlenih je v teh okoliščinah pomembno, da se glede na možnosti zagotavlja čim večjo stalnost pedagoškega osebja.
- Priporočamo, da se dejavnosti v oddelku organizirajo po kotičkih oz. v manjših skupinah in da se, kolikor je to mogoče, uporabljajo tudi drugi prostori vrtca, z upoštevanjem smernic NIJZ o nepotrebem stiku med skupinami. Kotički naj bodo opremljeni z didaktičnimi materiali, ki se jih lahko pere oz. razkužuje in jih je mogoče pogosto menjati.
- Strokovni delavci naj sproti spremljajo, kako otroci razumejo in upoštevajo navodila, ki prispevajo k ohranjanju zdravja in zagotavljanju varnosti. Otroci naj tudi sami razmišljajo, kako bi prispevali k dobremu počutju in skrbi za zdravje, za sebe in druge.

Model D-vrtec

Aktiviranje modela s sklepom določi Vlada RS oziroma ministrica, pristojna za izobraževanje.

Veljavnost modela D-vrtec

Model se uporablja za vse vrtce, ki izvajajo svojo dejavnost skladno s Kurikulumom za vrtce.

Uporabnost modela D-vrtec

Model D se izvaja, ko se zaradi epidemiološki razmer predšolska dejavnost skrči na nujno varstvo otrok, zato vrtec deluje v omejenem obsegu.

Priporočila za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela v vrtcu

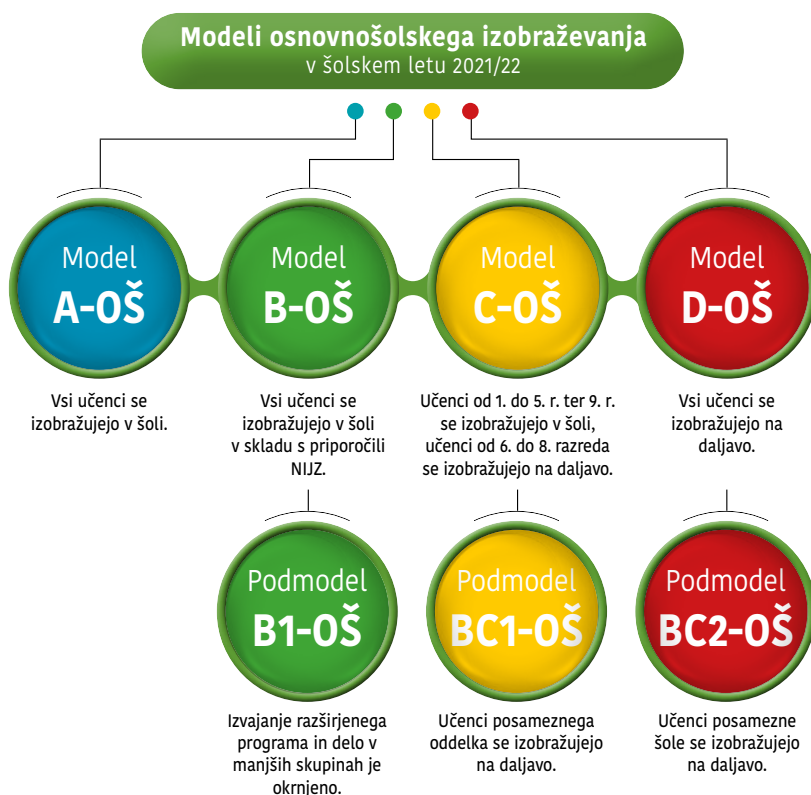
- Zaradi epidemioloških razmer se v vrtcih izvaja vzgojno-izobraževalni proces le za tiste otroke, katerih starši izkažejo potrebo po nujnem varstvu.
- Prav tako vrtec obiskujejo otroci s posebnimi potrebami. Vrtec jim omogoči tudi individualno podporo.
- Razvojni oddelki, ki so v sestavi vrtcev, izvajajo svojo dejavnost.
- Strokovni delavci naj se s starši dogovorijo za čas prihoda v vrtec, v katerem delu dneva bodo z otrokom prisotni, koliko časa bodo v skupini ter katere dni bodo prisotni. Prihajanje staršev v vrtec naj bo načrtovano. Zagotovljena naj bo evidenca.
- Uvajanje naj poteka tako, da se v oddelku, kjer se hkrati uvaja več novincev, če je le mogoče, otroke razporedi v več manjših skupin, ki prihajajo dnevno v različnem časovnem zaporedju in so prisotni le določen čas.

Predvideni ukrepi za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2: model C-vrtec

- Neposredne aktivnosti strokovnih delavcev v zvezi z organizacijo dela v oddelkih in izvajanje higienskih ukrepov naj potekajo v skladu z aktualnimi priporočili NIJZ, dostopno na spletnih straneh NIJZ: <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-solskem/studijskem-letu-2021/2022>.
- V skladu z aktualnimi navodili in smernicami NIJZ je treba starše seznaniti s protokoli v vrtcu oz. informacijami o želenem vedenju za preprečevanje okužbe. Starši so protokole dolžni upoštevati.
- Skupine otrok v času posebnih razmer vodi vzgojiteljica. V primeru karanten in obolenj strokovnih delavcev le-ti fleksibilno prehajajo. Sodelavci v oddelku naj se dogovarjajo o načinu dela z otroki, da bo le-to usklajeno. Za otrokov nemoten razvoj in tudi za zdravje zaposlenih je v teh okoliščinah pomembno, da se glede na možnosti zagotavlja čim večjo stalnost pedagoškega osebja.
- Priporočamo, da se dejavnosti v oddelku organizirajo po kottičkih oz. v manjših skupinah in da se, kolikor je to mogoče, uporabljajo tudi drugi prostori vrtca, z upoštevanjem smernic NIJZ o nepotrebnem stiku med skupinami. Kottički naj bodo opremljeni z didaktičnimi materiali, ki se jih lahko pere oz. razkužuje in jih je mogoče pogosto menjati.
- Strokovni delavci naj sproti spremljajo, kako otroci razumejo in upoštevajo navodila, ki prispevajo k ohranjanju zdravja in zagotavljanju varnosti. Otroci naj tudi sami razmišljajo, kako bi prispevali k dobremu počutju in skrbi za zdravje, za sebe in druge.

3.2 Modeli osnovnošolskega izobraževanja

Za osnovnošolsko izobraževanje štirje modeli in trije podmodeli, ki so prikazani na Sliki 13. Modeli so naravnani na različno zahtevna zdravstvena priporočila, ki so vezana na epidemiološko stanje v Sloveniji ob začetku šolskega leta ali kadar koli med šolskim letom.

Slika 13: Modeli in podmodeli osnovnošolskega izobraževanja

Aktiviranje posameznega modela in podmodela B1 za šole se določi na nacionalnem nivoju. Odločitev o tem sprejme Vlada RS oziroma ministrica¹⁷, pristojna za izobraževanje.

Odločitev za aktiviranje podmodela BC1 za prehod **posameznih oddelkov v izvajanje pouka na daljavo** sprejme **ravnatelj šole** na predlog epidemiološke službe Območne enote Nacionalnega inštituta za javno zdravje. **Odločitev ravnatelj še isti dan sporoči Sektorju za osnovno šolo na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport.**

¹⁷ Določila 39. člena Zakona o nalezljivih boleznih (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo in 49/20 – ZIUZEOP).

Odločitev za aktiviranje **podmodela BC2**, ki predvideva **prehod na izvajanje pouka na daljavo, delno ali v celoti, sprejme Vlada RS oziroma ministrica**, pristojna za izobraževanje. Ravnatelj šole vse informacije, ki so vezane na potrebne ukrepe v zvezi zapiranjem šole, posreduje Direktoratu za predšolsko vzgojo in osnovno šolstvo na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport.

Prvi šolski dan

Za vse učence osnovnega izobraževanja naj šole načrtujejo prvi šolski dan pouka v šoli po modelu B. Če omejitve iz zdravstvenih razlogov ne bodo dovoljevale prihoda vseh učencev v šolo hkrati, bodo šole izvedle pouk v šoli 1. septembra dopoldne in popoldne ali zaporedno 1. in 2. septembra. Prvi šolski dan naj bo namenjen seznanjanju učencev z navodili in priporočili, povezanimi z varnim prihajanjem v šolo in odhajanjem iz nje, prenovljenimi pravili hišnega reda, dogovorom o komunikaciji v primeru pouka na daljavo, izmenjavi informacij in pridobivanju podatkov o dostopnosti digitalne tehnologije, informacijam o organizaciji pouka ter posredovanju drugih informacij, ki so pomembne za izvajanje pouka v novem šolskem letu. Razredniki naj dajo pri pogovoru z učenci poseben poudarek psihosocialnemu področju in s tem prispevajo, da se bodo učenci počutili varne.

Pred začetkom pouka oziroma pred prvim šolskim dnevom šola starše obvesti o pogojih, pod katerimi učenci lahko pridejo v šolo.

V nadaljevanju so navedeni aktivnosti, nosilci in časovnica za začetek novega šolskega leta.

V Preglednici 5 pa je prikaz ukrepov za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2 glede na posamezne modele organiziranja pouka v osnovnih šolah.

Preglednica 4: Aktivnosti na začetku šolskega leta

Aktivnost	Nosilec aktivnosti	Rok za izvedbo
Evalvacija pouka na daljavo v preteklem šolskem letu, aktualizacija razvojnega načrta in vključitev akcijskega načrta za izvajanje ukrepov na pedagoškem področju v letni delovni načrt	Ravnatelj, učitelji, svetovalni in drugi strokovni delavci	Konec avgusta in začetek septembra
Načrtovanje časa za ponavljanje in utrjevanje učne vsebine, ki je bila obravnavana zlasti v obdobju, ko je potekal pouk na daljavo.	Vsi učitelji	Konec avgusta
Priprava načrta ocenjevanja (upoštevati minimalno število ocen) in učencem omogočiti tudi več ocen.	Strokovni aktivni	Konec avgusta
Načrtovati ure, namenjene dopolnilnemu in dodatnemu pouku oz. za individualno ter skupinsko učno pomoč za učence, ki to potrebujejo.	Ravnatelj in učitelji	Konec avgusta in začetek septembra
Opredelitev usposabljanja pedagoških in drugih strokovnih delavcev in vključitev v razpisane programe s področja vključevanja digitalne tehnologije v pedagoški proces, prepoznavanja psihosocialnih težav učencev, nudenja pomoči učencem, ki imajo psihosocialne težave ipd.	Ravnatelj, učitelji in svetovalni delavci	Konec avgusta in začetek septembra
Dogovor in vzpostavitev enotnega komunikacijskega kanala na šoli	Ravnatelj	Konec avgusta
Priprava individualnih načrtov za posamezne učence	Učitelji ob sodelovanju razrednika	Sredina septembra
Dopolnitev individualiziranih programov za učence s posebnimi potrebami	Učitelji ob sodelovanju razrednika in svetovalne službe	Sredina septembra
Izdelava načrta rabe digitalne tehnologije pri pouku	Učitelji	Sredina septembra
Izdelava načrta novih potreb po digitalni tehnologiji	Ravnatelj	Sredina septembra
Dogovor o tem, kako vključevati gibanje v izvajanje posameznih predmetov in dejavnosti.	Ravnatelj in učitelji	Od konca avgusta dalje

Preglednica 5: Predvideni ukrepi za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2 glede na posamezne modele organiziranja pouka v osnovnih šolah

UKREPI
Seznanitev z ukrepi (infografike, obvestila, predavanja itd.)
Samo zdrave osebe
Samotestiranje ¹⁹
Upoštevanje zdravstvenih omejitev pri učencih ²⁰
Umivanje/razkuževanje rok
Higiena kihanja in kašlja
Ne dotikajmo se obraza (oči, nosu in ust) z nečistimi/neumitimi rokami
Zadostna medosebna razdalja vsaj 1,5 do 2 metra v mirovanju, pri gibanju večja ²¹
Uporaba mask (zaposleni, učenci) ²²
Čiščenje/razkuževanje površin
Zračenje prostorov
Odsvetovano zbiranje v skupinah zunaj matične učne skupine ²³
Svetovano oblikovanje manjših učnih skupin
Odsvetovano mešanje skupin (šport, odmori itd.) ²³
Urnik uporabe prostorov (prihod s časovnim zamikom, uporaba jedilnice, sanitarnih prostorov, garderob itd.)
Določene poti gibanja (koridor)
Sestanki na daljavo (roditeljski sestanki, govorilne ure)
Odsvetovanje prireditev ²⁴
Odsvetovanje ekskurzij in šole v naravi
Poseben režim pri predmetu šport ²⁴
Poseben režim pri igrah na zunanjem igrišču
Spodbujanje pouka na prostem ²⁴
Poseben režim v jedilnici
Vodenje evidence prisotnosti, tudi za zunanje obiskovalce
Določen prostor, kamor se lahko umakne obolelega

18 Pri šolanju na daljavo je pomembno zdravstveno-vzgojno delo na področju seznanitve z ukrepi glede preprečevanja širjenja okužbe s SARS-CoV-2, spodbujanje k ohranjanju vzorcev zdravega življenjskega sloga (npr. spodbujanje skrbi za ohranjanje telesne zmogljivosti in duševnega zdravja), rubrika glede izvajanja preventivnih higienskih ukrepov v šolski stavbi pa v tem modelu ni pomembna.

19 Aktualna navodila za samotestiranje učencev so objavljena na spletni strani <https://www.nijz.si/samotestiranje>.

20 Aktualna stališča RSK za pediatrijo so objavljena na spletni strani NIJZ.

21 Zadostna medosebna razdalja je priporočena med učenci, ki niso iz istega oddelka.

MODELI				
	Model A-OŠ	Model B-OŠ	Model C-OŠ	Model D-OŠ ¹⁸
	+	+	+	+
	+	+	+	/
	/	+	+	/
	/	+	+	/
	+ Umivanje	+ Umivanje in razkuževanje	+ Umivanje in razkuževanje	/
	+	+	+	/
	+	+	+	/
	-	+	+	/
	-	+	+	/
	+ Čiščenje	+ + Čiščenje in razkuževanje	+ + Čiščenje in razkuževanje	/
	+	+ +	+ +	/
	-	Ni izvedljivo	+	/
	-	Ni izvedljivo	+ Ni izvedljivo	/
	-	+	+	/
	-	+	+	/
	-	+	+	/
	-	+	+	/
	-	+ - V skladu z veljavnimi priporočili	+ Izključno v okviru razreda, brez zunanjih izvajalcev	/
	-	+ - Odvisno od razmer na destinaciji	+	/
	-	+	+	/
	-	+	+	/
	/	+	+	/
	-	+	+	/
	-	+	+	/
	+	+	+	/

LEGENDA: / Ni relevantno + Ukrep predviden - Ukrep ni predviden

²² Uporaba mask skladno z veljavnimi odloki, s priporočili glede uporabe mask objavljenimi na spletni strani NIJZ in za zaposlene z upoštevanjem presoje pooblaščenega specialista medicine dela, prometa in športa.

²³ Če zaradi pedagoškega procesa ni izvedljiv pouk brez mešanja skupin, mora biti med učenci različnih oddelkov v učilnici ves čas zagotovljena zadostna medosebna razdalja (v gibanju najmanj 2 metra, sede najmanj 1,5 metra).

²⁴ Več o preprečevanju tveganj, povezanih s športnimi in glasbenimi dejavnostmi, je dostopno na spletni strani NIJZ.

Model A-OŠ

Pouk bodo šole izvajale po modelu A, če s sklepom Vlade RS oziroma ministrice, pristojne za izobraževanje, ne bo drugače odločeno.

Veljavnost modela A-OŠ

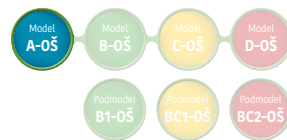
Velja, ko se vsi učenci izobražujejo v šoli oziroma v vzgojno-izobraževalnem zavodu. Odpravljene so vse omejitve, ki so bile izdane v času epidemije covid-19. Šole in zavodi izvajajo celotno vzgojno-izobraževalno dejavnost enako kot pred epidemijo. Posebno pozornost namenjajo pridobivanju in vzdrževanju higienskih navad in se izobražujejo o preprečevanju nalezljivih bolezni.

Uporabnost modela A-OŠ

Model se uporablja za šole, ki izvajajo programe za osnovnošolsko mladino.

Priporočila za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti

- Pretekle izkušnje z izvajanjem pedagoškega procesa v času epidemije covid-19 so pokazale, da so določene prilagoditve izvajanja pouka v tovrstnih razmerah nujne ne glede na to, ali spremembe še dopuščajo pouk »v živo« ali je treba pouk izvajati »na daljavo«. Kljub temu da v primeru modela A-OŠ prilagoditve oblik pouka niso predvidene, naj se pouk organizira tako, da bi morebitna uveljavitev drugačnega modela zaradi poslabšanja razmer pomenila čim manjšo motnjo v pedagoškem procesu, ki se zaradi prilagoditev izvajanja pouka v izjemnih razmerah ne prekine, temveč preide v okoliščinam prilagojeno obliko.
- Pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela učitelji v okviru učiteljskega zbora, strokovnih aktivov in ob sodelovanju razrednika opravijo pregled doseženih ciljev in evalvirajo delo v preteklem šolskem letu. Dogovorijo se, katerim ciljem predmeta bodo na začetku pouka posvetili večjo pozornost. Posebno pozornost naj namenijo tistim ciljem, ki so bili v času izobraževanja na daljavo izpuščeni ali pa doseženi manj pogljljeno.
- Učitelji naj izdelajo individualni načrt za tiste učence, ki jih ni bilo možno doseči z izobraževanjem na daljavo, in za tiste, ki imajo večje vrzeli v znanju, ter tiste, ki bi po njihovem mnenju lahko dosegli višji nivo znanja. S tem bodo za vse učence vzpostavljeni pogoji za uspešno, njim primerno napredovanje.

- Za uspešno učenje učencev s posebnimi potrebami je nujno timsko sodelovanje med učitelji dodatne strokovne pomoči za premagovanje primanjkljajev ovir oz. motenj in učitelji predmeta ter z razredniki. Za vse učence s posebnimi potrebami se pregledajo in dopolnijo potrebne prilagoditve v individualiziranem programu (IP).
- Pri načrtovanju spodbudnega učnega okolja, v katerem se upoštevajo individualne razlike med učenci, je priporočeno izvajanje koncepta formativnega spremljanja.
- Šola opravi evalvacijo izobraževanja na daljavo v šolskem letu 2020/21 (usposobljenost učiteljev, komunikacija na daljavo, sodelovanje strokovnih delavcev itd.). V letnem delovnem načrtu opredeli usposabljanje pedagoških in drugih strokovnih delavcev. Pri tem izpostavi aktivnosti za razvoj pedagoških digitalnih kompetenc. Prav tako šola na temelju analize izdela načrt vključevanja digitalnih tehnologij v proces poučevanja, učenja in preverjanja znanja učencev. Na podlagi obeh načrtov, ki ju ravnatelj vključi v letni delovni načrt, izdela tudi načrt novih potreb po digitalni tehnologiji.

Model B-OŠ

Aktiviranje modela s sklepom določi Vlada RS oziroma ministrica, pristojna za izobraževanje.

Veljavnost modela B-OŠ

Velja, ko se vsi učenci izobražujejo v šoli oziroma vzgojno-izobraževalnem zavodu. Pri tem veljajo omejitve, ki se nanašajo na vzdrževanje higienskega režima ter izvajanje preventivnih ukrepov. Omejitve so takšne narave, da je zaradi prostorskih in kadrovskih pogojev možno izvajati vzgojno-izobraževalni proces v šoli. Vezane so na izvajanje kabinetnega pouka, izvajanje obveznega in razširjenega programa zunaj šolskih prostorov, natančno evidentiranje učencev pri izvajanju neobveznih in obveznih izbirnih predmetov, izvajanje interesnih dejavnosti, varstva vozačev, odmorov, prehrane prevozov in drugih dejavnosti. Šole poleg klasične organizacije dela, ki jo določata urnik in letni delovni načrt, izdelajo protokole za izvajanje obveznega in razširjenega programa, ki vključujejo posebnosti zaradi zdravstvenih ukrepov.

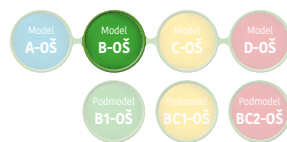
Protokoli zajemajo organizacijo dela ter ravnanje in zadolžitve posameznikov. Model predvideva normativno število učencev v oddelku in tudi možnost združevanja učencev različnih oddelkov v skupine (npr. pri izvajanju neobveznih in obveznih izbirnih predmetov ipd.) ob izvajanju higienskih ukrepov. Zagotavljanje fizične distance je priporočeno med učenci različnih oddelkov.

Uporabnost modela B-OŠ

Model se uporablja za šole, ki izvajajo programe za osnovnošolsko mladino.

Priporočila za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti

- Pri izvajanju modela B veljajo vsa priporočila, ki so za načrtovanje in izvedbo vzgojno-izobraževalne dejavnosti zapisana pri modelu A.
- Priporočamo, da učitelji posebno skrb namenijo nadarjenim učencem, učencem s posebnimi potrebami in učencem iz ranljivih skupin. To naj šole upoštevajo že pri načrtovanju dela v okviru strokovnih aktivov.

- Zaradi lažjega izvajanja pouka zaradi higienskih priporočil naj šole izvajanje eksperimentalnega dela v specializiranih učilnicah organizirajo v blok urah. Model B omogoča kakovostno izvajanje vseh vzgojno-izobraževalnih dejavnosti v šoli.
- Šole naj posebno pozornost namenijo tudi telesni dejavnosti učencev. Predmet šport naj se v skladu z možnostmi v čim večji meri izvaja na prostem.
- Priporočamo, da šole svoje razvojne aktivnosti in druge dejavnosti v zvezi z vključevanjem v različne projekte nadaljujejo enako kot pred epidemijo covid-19. Pri tem pa upoštevajo higienska in splošna priporočila.
- Pri izvajanju tega modela lahko v šolah opravljajo prakso tudi študenti pedagoških študijskih programov. Pri tem pa morajo upoštevati vse zdravstvene ukrepe, ki veljajo v posamezni šoli.

Predvideni ukrepi za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2: model B-OŠ

Šole uporabijo protokole, ki so jih pripravile v preteklem letu. Aktualni higienski ukrepi so podrobneje opredeljeni na spletni strani NIJZ v sklopu Vzgoja in izobraževanje v šolskem/studijskem letu 2021/22: <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-solskem/studijskem-le-tu-2021/2022>, podsklop Osnovna šola.

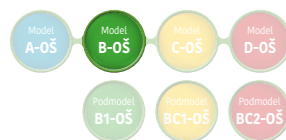
O obveznih ukrepih, ki bodo potrebni zaradi epidemiološkega stanja in za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-Cov-2 (upoštevanje pogoja PCT, pogoji testiranja za zaposlene ipd.), bo odločala Vlada RS Slovenije.

Šole naj pri svojem delu upoštevajo tudi naslednje ukrepe:

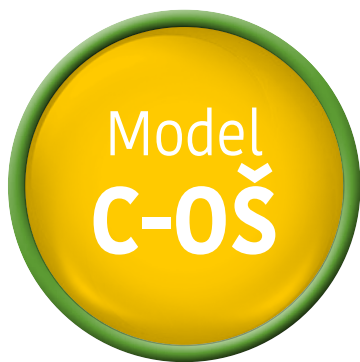
- ✓ V šolo lahko vstopajo le zdrave osebe: učenci, zaposleni oziroma obiskovalci. Vsi, ki vstopajo v šolski prostor, upoštevajo predpisani protokol oziroma načrt gibanja po šoli, ki ga pripravi šola. Pri vhodu v šolo so na vidnem mestu nameščeni razkužilo in navodila o ravnanju za preprečitev okužbe s koronavirusom. Šola vodi evidenco zunanjih obiskovalcev šole.
- ✓ Šola obvesti starše in učence, da lahko v šolo vstopajo le zdravi učenci. Če strokovni delavec šole v času pouka ugotovi, da se učenec ne počuti dobro, oziroma pri učencu prepozna simptome in znake koronavirusa ali druge bolezni, učenca odpelje v poseben prostor in o tem obvesti starše oziroma skrbnike, ki učenca prevzamejo (glej poglavje

4). Šola pri tem smiselno upošteva tudi Priporočila za ukrepanje v osnovnih šolah ob nujnih stanjih in nenadno nastalih bolezenskih znakih. V primeru potrjene okužbe s SARS-CoV-2 šola ravna v skladu s priporočili in navodili, navedenimi v poglavju 4.

- Za zaščito pred okužbo je potrebno redno in temeljito umivanje rok z milom in vodo oziroma razkuževanje rok (v prvem VIO prednostno svetujemo umivanje rok), uporaba brisačk za enkratno uporabo ter upoštevanje higiene kašlja. Zaprte prostore je treba ustrezno zračiti, skladno z načrtom prezračevanja. Več o zračenju je dostopno na <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-solskem/studijskem-letu-2021/2022> – dokument o zračenju). Vsi prostori in površine se redno, dnevno čistijo in razkužujejo. Svetuje se čim manjše število stikov, zato se priporoča, da se učenci posameznih oddelkov med odmori ne mešajo. Za uporabo sanitarij in drugih skupnih prostorov se izdelajo protokoli prihajanja in odhajanja na način, da prihaja do čim manjšega števila stikov med učenci različnih skupin.
- Za izvajanje ukrepov za preprečevanje okužbe v času prihodov v šolo ter v času odmorov skrbi delavec šole. Pouk poteka po urniku, v matičnih učilnicah ali na prostem. Pouk se lahko izvaja tudi v specialnih učilnicah in laboratorijih, ki so pred prihodom nove skupine učencev temeljito prezračeni, očiščeni in razkuženi.
- Pouk športa lahko poteka v športni dvorani oziroma telovadnici brez mešanja skupin učencev iz različnih oddelkov. H garderobnim omaram hkrati prihajajo le učenci posameznih oddelkov. Garderobe v telovadnici je treba pred vsako skupino očistiti in razkužiti.
- Šole izdelajo protokole za izvajanje obveznega in razširjenega programa ter vse potrebno opredelijo v hišnem redu. Vodijo natančno evidenco udeležbe učencev pri pouku obveznih izbirnih predmetov, neobveznih izbirnih predmetov ter evidenco udeležbe učencev pri pouku v učnih skupinah. Natančno evidenco učencev vodi šola tudi pri izvajanju vseh dejavnosti razširjenega programa.
- Malica se organizira tako, da se upošteva ukrepe za preprečevanje širjenja virusa (po možnosti v učilnici, v kateri se izvaja pouk oddelka). Za učence se organizira prevzem kosil v jedilnici šole na način, da se določi urnik oziroma število učencev in dežurnih učiteljev, ki se lahko sočasno nahajajo v jedilnici. Več v *Higienska priporočila za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2 v Vzgoja in izobraževanje v šolskem/studijskem letu 2021/22*: <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-solskem/studijskem-letu-2021/2022> – podsklop Osnovne šole.
- Delovanje šolske knjižnice se uredi tako, da se upošteva higienske ukrepe za preprečevanje širjenja virusa.

- ✓ Učenci si šolskih potrebščin, pripomočkov in drugih predmetov med seboj ne izmenjujejo in ne izposojajo oz. jih pred uporabo obvezno razkužijo. V prvem VIO to naredi učitelj/-ica.
- ✓ Tudi pri morebitni udeležbi na dogodkih naj se učenci različnih oddelkov ne mešajo med seboj in je med njimi zagotovljena ustrezna razdalja (1,5 metra do 2 metra).
- ✓ Ekskurzije in šole v naravi se v okviru tega modela izvajajo odvisno od razmer na destinaciji. Izvajajo se dnevi dejavnosti, kjer je treba zagotoviti ločenost skupin učencev. Dnevi dejavnosti se izvajajo na šoli.
- ✓ Varstvo vozačev se izvaja v skupinah učencev, ki se jim določi stalen prostor in delavec šole. Če to ni izvedljivo, morata biti med učenci – vozači različnih oddelkov v učilnici ves čas zagotovljena zadostna medosebna razdalja (v gibanju najmanj 2 metra, sede najmanj 1,5 metra) ter določen način prihajanja in odhajanja učencev iz učilnice.
- ✓ Individualna in skupinska pomoč/dodatna strokovna pomoč se izvaja ob upoštevanju vseh higienskih ukrepov za preprečevanje širjenja virusa SARS-CoV-2 (samo učenci istega razreda, če se le da istega oddelka, odrasla oseba na zadostni razdalji oz. z masko). Medvrstniška pomoč se, če se le da, lahko izvaja za učence v okviru istega oddelka ali pa na daljavo.
- ✓ Uporaba mask skladno z veljavnimi odloki, priporočili objavljenimi na spletni strani NIJZ (<https://www.nijz.si/priporocila-za-uporabo-mask-v-casu-sirjenja-okuzbe-s-sars-cov-2>) in glede na presojo pooblaščenega specialista medicine dela, prometa in športa.
- ✓ Govorilne ure in roditeljski sestanki potekajo v šoli izključno ob doslednem upoštevanju vseh ukrepov, ki zmanjšujejo tveganje pred okužbo, ali pa na daljavo (telefon, videoklic itd.).

Aktiviranje modela določi Vlada RS oziroma ministrica, pristojna za izobraževanje.

Veljavnost modela C-OŠ

Velja, ko zaradi omejitev, ki izhajajo iz priporočil NIJZ, zaradi prostorskih oziroma kadrovskih pogojev ni več mogoče izvajati pouka za vse učence v šoli oziroma v vzgojno-izobraževalnem zavodu. V okviru tega modela poteka pouk v šoli za učence od 1. do vključno 5. razreda ter za učence 9. razreda. Omogočeno je tudi izvajanje dodatne strokovne pomoči za učence s posebnimi potrebami in po potrebi individualne dodatne strokovne pomoči za učence vseh razredov oziroma dopolnilni pouk za vse tiste učence, ki ga nujno potrebujejo.

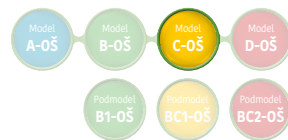
Pouk se organizira v skupinah, ki so določene s standardi in normativi. Izvajanje pouka se zagotovi na način, da poteka v homogenih skupinah, skupine učencev pa se v času pouka ne mešajo med seboj. Šole izdelajo natančne protokole za izvajanje obveznega in razširjenega programa. Protokoli zajemajo organizacijo dela ter ravnanje in zadolžitve posameznikov. Za učence od 6. do 8. razreda se izvaja pouk na daljavo.

Uporabnost modela C-OŠ

Model se uporablja za šole, ki izvajajo programe za osnovnošolsko mladino.

Priporočila za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti

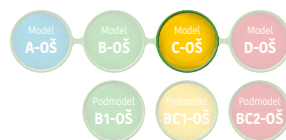
- Za izvajanje pouka na daljavo mora šola pripraviti načrt organizacije dela za vse učitelje in oddelke. Pregled nad izvajanjem pouka na daljavo ima ravnatelj. Obvezni del programa učitelji izvajajo v obliki pouka na daljavo za tiste vsebinske sklope v učnih načrtih predmetov, ki jih za to priporoči Zavod RS za šolstvo. Učitelji posameznih predmetov bodo o tem seznanjeni na srečanjih študijskih skupin pred začetkom šolskega leta. Izvajanje pouka na daljavo poteka skladno s priporočili, ki so zapisana v nadaljevanju.

- Pri pripravi načrta organizacije dela naj bo posebna pozornost namenjena tudi obremenjenosti učiteljev in drugih strokovnih delavcev. Zlasti pri načrtovanju pouka na daljavo je treba upoštevati vse okoliščine in čas, ki ga zahteva kakovostno poučevanje na daljavo.
- Pri poučevanju na daljavo naj učitelji namenijo pozornost videorazlagam. Potrebna je tudi asinhrona (vnaprej posneta) razlaga, ki učencu omogoča samostojno razpolaganje s časom in individualizirano usvajanje snovi, kar pomeni, da si lahko učenec razlago predvaja večkrat.
- Šole vzpostavijo usklajen način dostopanja do učencev. Na šoli naj bo dogovorjen komunikacijski kanal za posamezni oddelek oziroma razred. Šola o tem obvesti učence in starše. Posebno pozornost namenijo učencem iz ranljivih skupin. Pouk na daljavo se izvaja 5 dni v tednu. Ravnatelj z organizacijo dela prerazporedi strokovne delavce za pouk v razredu in za pouk na daljavo. V času izvajanja pouka na daljavo učitelji in šola vodijo evidenco vključevanja učencev v pouk na daljavo. Če se posamezni učenec ne vključuje v izvajanje pouka na daljavo, naj razrednik v zvezi s tem vzpostavi stik s starši ter poskuša ugotoviti in odpraviti razloge.
- Ravnatelj z učiteljskim zborom naredi načrt izvajanja pouka na šoli in pouka na daljavo. Oddelčni učiteljski zbor in strokovni aktivisti se dogovorijo o ciljih, standardih ter vsebinah iz učnega načrta, ki jih bodo obravnavali na daljavo.
- Na nacionalnem nivoju bo dodatno zagotovljena podpora za uporabo Office 365 in Teams, ki jo bo izvajal Arnes.
- Pri izvajanju modela C veljajo vsa priporočila, ki so za načrtovanje in izvedbo vzgojno-izobraževalne dejavnosti zapisana pri modelu B oziroma B1.
- Šola izvaja obvezni in razširjeni program v okviru možnosti. Ne izvaja ekskurzij, plavalnih tečajev in praktičnega dela prometne vzgoje. Dneve dejavnosti pa izvede na šoli v okviru higienskih in splošnih priporočil. Vsebine in dejavnosti naj šola izbere tako, da z njimi poglobljajo in zaokrožijo določeno temo. Dnevi dejavnosti naj bodo interdisciplinarno zasnovani in naj pokrivajo cilje več predmetov. Aktivnosti naj bodo namenjene samostojnemu delu učencev, njihovemu aktivnemu in sistematičnemu dopolnjevanju in poglobljanju teoretičnega znanja, ki so ga pridobili v procesu učenja.
- Za oddelke, katerih učenci imajo pouk na daljavo, se oblikujeta prilagojen urnik oziroma prilagojen način izvajanja pouka na daljavo, saj učenci potrebujejo drugačne usmeritve in več časa, kot če bi bili v šoli. Posebno pozornost naj se posveti dnevni in tedenski obremenitvi učencev z obveznostmi pri posameznih predmetih ter aktivnosti učencev. Komunika-

cijo na daljavo naj med učitelji spremlja in koordinira razrednik ali učitelj, ki ga za to določi ravnatelj. Smiselna je tedenska priprava mrežnega plana. Navodila učencem za delo naj bodo kratka, jasna in razumljiva.

- Učitelji uporabijo didaktične pristope, ki so primerni za pouk na daljavo in omogočajo aktivno vključitev in delo vseh učencev ter »dvosmerno« komunikacijo.
- Aktivnosti z učenci naj bodo naravnane tako, da ne zahtevajo tiskanja nalog in učnih listov.
- Učitelji naj načrtujejo, katere dokaze o znanju in učenju učencev pri pouku na daljavo bodo pridobivali in kako; načrtujejo naj, kako bodo podajali in pridobivali kakovostno povratno informacijo o dokazih o učenju, znanju in razvoju učenčevih veščin.
- Učitelji naj bodo posebej pozorni na organizacijo sodelovalnega, raziskovalnega in skupinskega učenja. Pri tem naj učencem zagotovijo ustrezno pomoč in podporo.
- Učitelji naj učence usmerjajo tudi v druge dejavnosti, ki so posredno povezane s šolskim delom in ga neposredno podpirajo (npr. branje literarnih del, ogled filma, likovno ustvarjanje, ogled glasbenega dogodka, ogled TV-oddaj itd.).
- Učitelji naj učence spodbujajo tudi h gibalnim aktivnostim, saj je učenje na daljavo močno povezano z delom v digitalnem, spletnem okolju.
- Učitelji naj hkrati ob razmisleku o obravnavi učnih vsebin predmeta razmislijo o utrjevanju znanja ter o različnih oblikah in metodah preverjanja ter ocenjevanja znanja. Ob tem naj bodo pozorni pri uporabi različnih spletnih orodij in programov ter glede tehničnih zmožnosti učencev. Učitelji naj v procesu usvajanja in ocenjevanja znanja pri izvajanju pouka na daljavo posebno pozornost namenijo tudi odgovornosti učencev. Pri tem pa upoštevajo pogoje, ki jih imajo različni učenci.
- Učitelji naj pripravljajo prilagojena učna gradiva za učence s posebnimi potrebami; navodila zanje morajo individualizirati in prilagoditi učenčevemu primanjkljaju. Učitelji naj smiselno upoštevajo individualizirani program. Pri oblikovanju nalog in navodil za učence pa se vključita tudi svetovalni delavec in učitelj dodatne strokovne pomoči,
- Za tujejezične učence so primerne slikovne predstavitve učnih vsebin. Priporočamo prilagoditev aktivnosti tako, da so realizirani temeljni cilji. Šola naj v okviru izobraževanja na daljavo, skladno z možnostmi, vzpostavi učenje slovenskega jezika.

- Didaktična priporočila, ki jih je Zavod RS za šolstvo naslavljal šolam za pouk na daljavo v šolskem letu 2019/20 in 2020/21, naj šole smiselno uporabijo pri realizaciji modela C.
- Za učence, ki imajo pouk v šoli, naj učitelji izkoristijo tudi vse možnosti pouka na prostem.
- Pouk poteka po urniku v celotnem oddelku oziroma normativni skupini.
- Razširjeni program razen jutranjega varstva in podaljšanega bivanja se izvede v obliki samostojnih dejavnosti učencev, tako da se dejavnosti izvajajo v okviru oddelka oziroma skupine.

Predvideni ukrepi za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2: model C-OŠ

Šole uporabijo protokole, ki so jih pripravile v preteklem letu. Aktualni higienski ukrepi so podrobneje opredeljeni na spletni strani NIJZ v sklopu *Vzgoja in izobraževanje v šolskem/studijskem letu 2021/22*: <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-solskem/studijskem-le-tu-2021/2022>, podsklop Osnovna šola.

O obveznih ukrepih, ki bodo potrebni zaradi epidemiološkega stanja in za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-Cov-2 (upoštevanje pogoja PCT, pogoji testiranja za zaposlene ipd.), bo odločala Vlada RS Slovenije.

Za preprečevanje prenosa okužbe s SARS-CoV-2 veljajo vsi ukrepi, ki so zapisani pri modelu B. Poleg tega pa:

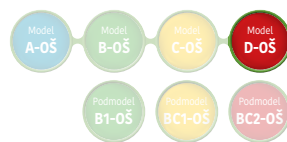
- Ekскурzije in šole v naravi se v okviru tega modela ne izvajajo. Izvajajo se dnevi dejavnosti, kjer je treba zagotoviti ločenost oddelkov/manjših skupin učencev. Dnevi dejavnosti se izvajajo v šoli.
- Varstvo vozačev se izvaja v skupinah istega oddelka, ki se jim določi stalen prostor in delavec šole. Če to ni izvedljivo, morata biti med učenci različnih oddelkov v učilnici ves čas zagotovljena zadostna medosebna razdalja (v gibanju najmanj 2 metra, sede najmanj 1,5 metra) ter določen način prihajanja in odhajanja učencev iz učilnice.
- Dopustna je organizacija oz. udeležba na internih dogodkih (npr. koncertih, proslavah, razstavah itd.), samo za posamezne oddelke.

Govorilne ure in roditeljski sestanki potekajo na daljavo oziroma po telefonu ali prek računalnika oziroma prek videopovezav. Le izjemoma lahko govorilne ure potekajo v šoli ob doslednem upoštevanju vseh higienskih ukrepov. Priporočeno je upoštevanje pogoja PCT. Enako naj v največji možni meri na daljavo potekajo sestanki zaposlenih. Če potekajo v živo, naj udeleženci upoštevajo prej navedena priporočila in tudi navodila pooblaščenega specialista medicine dela, prometa in športa.

Uporaba mask skladno z veljavnimi odloki, priporočili objavljenimi na spletni strani NIJZ (<https://www.nijz.si/priporocila-za-uporabo-mask-v-casu-sirjenja-okuzbe-s-sars-cov-2>) in glede na presojo pooblaščenega specialista medicine dela, prometa in športa.

Model D-OŠ

Aktiviranje modela s sklepom določi Vlada RS oziroma ministrica, pristojna za izobraževanje.

Veljavnost modela D-OŠ

Velja za vse šole in vzgojno-izobraževalne zavode, ko je zaradi epidemiološkega stanja prepovedano izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti v prostorih šole oziroma vzgojno-izobraževalnega zavoda. Za učence prvega VIO in za učence s posebnimi potrebami šola organizira obvezno varstvo.

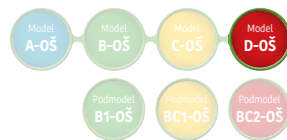
Uporabnost modela D-OŠ

Model se uporablja za šole, ki izvajajo programe za osnovnošolsko mladino.

Priporočila za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti

- Za izvajanje pouka na daljavo mora šola pripraviti načrt organizacije dela za vse učitelje in oddelke. Pregled nad izvajanjem pouka na daljavo ima ravnatelj šole. Obvezni del programa učitelji izvajajo v obliki pouka na daljavo za tiste vsebinske sklope v učnih načrtih predmetov, ki jih za to priporoči Zavod RS za šolstvo. Učitelji posameznih predmetov bodo o tem seznanjeni na srečanjih študijskih skupin pred začetkom šolskega leta. Izvajanje pouka na daljavo poteka skladno s priporočili, ki so zapisana v nadaljevanju.
- Pri pripravi načrta organizacije dela naj bo posebna pozornost namenjena obremenjenosti učiteljev in drugih strokovnih delavcev. Zlasti pri načrtovanju pouka na daljavo je treba upoštevati vse okoliščine in čas, ki ga zahteva kakovostno poučevanje na daljavo.
- Pri poučevanju na daljavo naj učitelji namenijo pozornost videorazlagam. Potrebna je tudi asinhrona (vnaprej posneta) razlaga, ki učencu omogoča samostojno razpolaganje s časom in individualizirano usvajanje snovi, kar pomeni, da si lahko učenec razlago predvaja večkrat.
- Bistvenega pomena je, da šola kot organizacija deluje usklajeno, zato naj ravnatelj čim pogosteje komunicira z učiteljskim zborom kot celoto in s posameznimi strokovnimi delavci, vsi strokovni delavci pa naj bodo dosegljivi za učence in starše. Učitelji naj na učence poskušajo vplivati pomirjujoče, k čemur odločilno prispevajo jasne in enoznačne informacije. V nobenem primeru naj komunikacija ne bo le enosmerna.

- Šole vzpostavijo usklajen način dostopanja do učencev. Na šoli naj bo dogovorjen komunikacijski kanal za šolo ali posamezni oddelek oziroma razred. Šola o tem obvesti učence in starše. Posebno pozornost namenijo učencem iz ranljivih skupin. Pouk na daljavo se izvaja 5 dni v tednu. Ravnatelj z organizacijo dela prerazporedi strokovne delavce za pouk na daljavo. V času izvajanja pouka na daljavo učitelji in šola vodijo evidenco vključevanja učencev v pouk na daljavo.
- Ravnatelj z učiteljskim zborom naredi načrt izvajanja pouka na daljavo. Oddelčni učiteljski zbor in strokovni aktivisti se dogovorijo o ciljih, standardih ter vsebinah iz učnega načrta, ki jih bodo obravnavali na daljavo. Če se posamezni učenec ne vključuje v izvajanje pouka na daljavo, naj razrednik v zvezi s tem vzpostavi stik s starši ter poskuša ugotoviti in odpraviti razloge.
- Na nacionalnem nivoju bo dodatno zagotovljena tehnična podpora za pouk na daljavo, ki jo bo izvajal Arnes.
- Šola izvaja obvezni in razširjeni program. Šola ne izvaja ekskurzij, plavalnih tečajev in praktičnega dela prometne vzgoje. Lahko pa izvaja dneve dejavnosti. Vsebine in dejavnosti naj šola izbere tako, da z njimi poglobljajo in zaokrožijo določeno temo. Dnevi dejavnosti naj bodo interdisciplinarno zasnovani in naj pokrivajo cilje več predmetov. Aktivnosti naj bodo namenjene samostojnemu delu učencev, njihovemu aktivnemu in sistematičnemu dopolnjevanju in poglobljanju teoretičnega znanja, ki so ga pridobili v procesu učenja. Pri tem je treba upoštevati materialne, prostorske in tehnične pogoje učencev za izvedbo dnevnih dejavnosti.
- Šola oblikuje prilagojen urnik oziroma prilagojen način izvajanja pouka na daljavo, saj učenci potrebujejo drugačne usmeritve in več časa, kot če bi bili v šoli. Posebno pozornost naj se posveti dnevni in tedenski obremenitvi učencev z obveznostmi pri posameznih predmetih ter aktivnostim učencev. Komunikacijo na daljavo naj med učitelji spremlja in koordinira razrednik ali manj obremenjen učitelj. Smiselna je tedenska priprava mrežnega plana. Navodila učencem za delo naj bodo kratka, jasna in razumljiva.
- Učitelji uporabijo didaktične pristope, ki so primerni za pouk na daljavo in omogočajo aktivno vključitev in delo vseh učencev ter »dvosmerno« komunikacijo.
- Aktivnosti z učenci naj bodo naravnane tako, da ne zahtevajo tiskanja nalog in učnih listov.
- Učitelji naj načrtujejo, katere dokaze o znanju in učenju učencev pri pouku na daljavo bodo pridobivali in kako; načrtujejo naj, kako bodo podajali in pridobivali kakovostno povrtano informacijo o dokazih o učenju, znanju in razvoju učenčevih veščin. Učitelji naj v procesu

usvajanja in ocenjevanja znanja pri izvajanju pouka na daljavo posebno pozornost name-
nijo tudi odgovornosti učencev. Pri tem pa upoštevajo pogoje, ki jih imajo različni učenci.

- Učitelji naj bodo posebej pozorni na organizacijo sodelovalnega, raziskovalnega in skupin-
skega učenja. Pri tem naj učencem zagotovijo ustrezno pomoč in podporo.
- Učitelji naj učence usmerjajo tudi v druge dejavnosti, ki so posredno povezane s šolskim
delom in ga neposredno podpirajo (npr. branje literarnih del, ogled filma, likovno ustvar-
janje, ogled glasbenega dogodka, ogled TV-oddaj itd.).
- Učitelji naj učence spodbujajo tudi h gibalnim aktivnostim, saj je učenje na daljavo močno
povezano z delom v digitalnem, spletnem okolju.
- Učitelji naj vzporedno ob razmisleku o obravnavi učnih vsebin predmeta razmislijo o utrje-
vanju znanja ter o različnih oblikah in metodah preverjanja ter ocenjevanja znanja. Ob tem
naj bodo pozorni pri uporabi različnih spletnih orodij in programov ter tehničnih zmožnosti
učencev.
- Učitelji naj pripravljajo prilagojena učna gradiva za učence s posebnimi potrebami; navo-
dila zanje naj individualizirajo in prilagodijo učenčevemu primanjkljaju. Smiselno naj upoš-
tevajo individualizirani program. Pri oblikovanju nalog in navodil za učence pa se vključita
tudi svetovalni delavec in učitelj dodatne strokovne pomoči,
- Za tujejezične učence so primerne slikovne predstavitve učnih vsebin. Priporočamo pri-
lagoditev aktivnosti tako, da so realizirani temeljni cilji. Šola naj v okviru izobraževanja na
daljavo, skladno z možnostmi, vzpostavi učenje slovenskega jezika.
- Didaktična priporočila, ki jih je Zavod RS za šolstvo naslavljal šolam za pouk na daljavo v
šolskem letu 2019/20 in 2020/21, naj šole smiselno uporabijo pri realizaciji modela D.
- Omogočeno je izvajanje individualne pomoči za učence, ki imajo pouk na daljavo.

Podmodel B1-OŠ

Aktiviranje modela s sklepom določi Vlada RS oziroma ministrica, pristojna za izobraževanje.

Veljavnost podmodela B1-OŠ

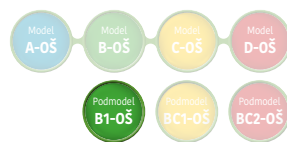
Velja, ko se vsi učenci izobražujejo v šoli. Pri tem veljajo omejitve, ki se nanašajo na vzdrževanje higienskega režima ter izvajanje preventivnih ukrepov. Omejitve so takšne narave, da je zaradi prostorskih in kadrovskih pogojev še možno izvajati vzgojno-izobraževalni proces v šoli. Ve-zane so na izvajanje kabinetnega pouka, izvajanje obveznega in razširjenega programa zunaj šolskih prostorov, natančno evidentiranje učencev pri izvajanju neobveznih in obveznih izbir-nih predmetov, izvajanje interesnih dejavnosti, varstva vozačev, odmorov, prehrane prevozov in drugih dejavnosti. Šole poleg klasične organizacije dela, ki jo določata urnik in letni delovni načrt, izdelajo protokole za izvajanje obveznega in razširjenega programa, ki vključujejo po-sebnosti zaradi zdravstvenih ukrepov v okviru oddelka. Protokoli zajemajo organizacijo dela ter ravnanje in zadolžitve posameznikov. Zagotavljanje fizične distance je priporočeno med učenci oddelka.

Uporabnost podmodela B1-OŠ

Podmodel se uporablja za šole, ki izvajajo programe za osnovnošolsko mladino. Predviden je za obdobje, ko je tveganje zaradi epidemioloških razmer tako veliko, da ni mogoče oblikovati skupin znotraj oddelka. Vzgojno-izobraževalno delo poteka le v homogenih skupinah.

Priporočila za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti

- Pri izvajanju podmodela B1 veljajo vsa priporočila, ki so za načrtovanje in izvedbo vzgoj-no-izobraževalne dejavnosti zapisana pri modelu B.
- Šole naj posebno pozornost namenijo tudi telesni dejavnosti učencev. Predmet šport naj se v skladu z možnostmi v čim večji meri izvaja na prostem.
- Priporočamo, da šole svoje razvojne aktivnosti in druge dejavnosti v zvezi z vključevanjem v različne projekte nadaljujejo enako kot pred epidemijo covid-19. Pri tem pa upoštevajo omejitve zaradi epidemioloških razmer.

- Pri izvajanju podmodela lahko v šolah opravljajo prakso tudi študenti pedagoških študijskih programov.

Predvideni ukrepi za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2: podmodel B1-OŠ

Šole uporabijo protokole, ki so jih pripravile v preteklem letu. Aktualni higienski ukrepi so podrobneje opredeljeni na spletni strani NIJZ v sklopu *Vzgoja in izobraževanje v šolskem/studijskem letu 2021/22*: <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-solskem/studijskem-le-tu-2021/2022>, podsklop Osnovna šola.

O obveznih ukrepih, ki bodo potrebni zaradi epidemiološkega stanja in za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-Cov-2 (upoštevanje pogoja PCT, pogoji testiranja za zaposlene ipd.), bo odločala Vlada RS Slovenije.

Za preprečevanje prenosa okužbe s SARS-CoV 2 veljajo vsi ukrepi, ki so zapisani pri modelu B. Poleg tega pa:

- ✓ Varstvo vozačev se izvaja v skupinah istega oddelka, ki se jim določi stalen prostor in delavec šole. Če to ni izvedljivo, morata biti med učenci različnih oddelkov v učilnici ves čas zagotovljena zadostna medosebna razdalja (v gibanju najmanj 2 metra, sede najmanj 1,5 metra) ter določen način prihajanja in odhajanja učencev iz učilnice.
- ✓ Individualna in skupinska pomoč/dodatna strokovna pomoč se izvaja ob upoštevanju vseh higienskih ukrepov za preprečevanje širjenja virusa SARS-CoV-2 (samo učenci istega oddelka, odrasla oseba na zadostni razdalji oz. z masko). Medvrstniška pomoč se lahko izvaja za učence v okviru istega oddelka ali pa na daljavo.
- ✓ Uporaba mask skladno z veljavnimi odloki, priporočili objavljenimi na spletni strani NIJZ (<https://www.nijz.si/priporocila-za-uporabo-mask-v-casu-sirjenja-okuzbe-s-sars-cov-2>) in glede na presojo pooblaščenega specialista medicine dela, prometa in športa.
- ✓ Govorilne ure in roditeljski sestanki potekajo na daljavo oziroma po telefonu ali prek računalnika oziroma prek videopovezav. Le izjemoma lahko govorilne ure potekajo v šoli ob doslednem upoštevanju vseh higienskih ukrepov. Priporočeno je upoštevanje pogoja PCT. Enako naj na daljavo potekajo sestanki zaposlenih. Če potekajo v živo, naj udeleženci upoštevajo prej navedena priporočila in upoštevajo tudi navodila pooblaščenega specialista medicine dela.

Model BC1-OŠ

Aktiviranje podmodela določi ravnatelj šole na predlog Območne enote NIJZ (glej poglavje 4) in odločitev sporoči Sektorju za osnovno šolo na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport.

Veljavnost podmodela BC1-OŠ

Podmodel velja, ko je zaradi epidemiološkega stanja v posameznem oddelku potrebna karantena za učence posameznega oddelka. Za učence posameznega oddelka šola organizira pouk na daljavo za določeno obdobje. Če je potrebna karantena le za skupino učencev, šola za učence, ki niso v karanteni, izvaja pouk, preostale učence pa obravnava tako kot ob običajni bolezenski odsotnosti.

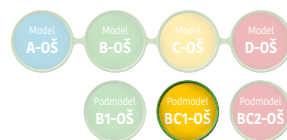
Uporabnost podmodela BC1-OŠ

Podmodel se uporablja za vse šole, ki izvajajo programe za osnovno šolsko mladino. Za učence, ki imajo pouk v šoli, v primeru aktiviranja podmodela BC1-OŠ ostaja v veljavi model (B, B1 ali C), ki je določen s sklepom Vlade RS oziroma ministrice, pristojne za izobraževanje.

Priporočila za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti

Strokovni organi šole se dogovorijo o vrsti komunikacijskega kanala za posamezni oddelek in o tem obvestijo učence in starše.

- Pri poučevanju na daljavo naj učitelji namenijo pozornost videorazlagam. Potrebna je tudi asinhrona (vnaprej posneta) razlaga, ki učencu omogoča samostojno razpolaganje s časom in individualizirano usvajanje snovi, kar pomeni, da si lahko učenec razlago predvaja večkrat.
- Šola vzpostavi usklajen način dostopanja do učencev, posebej za učence iz ranljivih skupin. Pouk na daljavo se izvaja 5 dni v tednu. Ravnatelj z organizacijo dela prerazporedi strokovne delavce za pouk v razredu in za pouk na daljavo. V času izvajanja pouka na daljavo učitelji in šola vodijo evidenco vključevanja učencev v pouk na daljavo. Če se posamezni učenec ne vključuje v izvajanje pouka na daljavo, naj razrednik v zvezi s tem vzpostavi stik s starši ter poskuša ugotoviti in odpraviti razloge.

- Za izvajanje pouka na daljavo mora šola pripraviti načrt organizacije dela za vse učitelje v oddelku, za katerega poteka pouk na daljavo. Pregled nad izvajanjem pouka na daljavo ima ravnatelj.
- Pri pripravi načrta organizacije dela naj bo posebna pozornost namenjena tudi obremenjenosti učiteljev in drugih strokovnih delavcev. Zlasti pri načrtovanju pouka na daljavo je treba upoštevati vse okoliščine in čas, ki ga zahteva kakovostno poučevanje na daljavo.
- **Za izvajanje podmodela BC1 šole smiselno uporabijo priporočila, ki veljajo za izvajanje modela C za učence, ki se izobražujejo na daljavo.**

Model BC2-OŠ

Aktiviranje podmodela določi Vlada RS oziroma ministrica, pristojna za izobraževanje, na predlog območne enote NIJZ (glej poglavje 4).

Veljavnost podmodela BC2-OŠ

Podmodel velja, ko je zaradi epidemiološkega stanja v posamezni šoli potrebna karantena za učence te šole oziroma zaradi epidemiološkega stanja pouk v posamezni šoli ni dovoljen. Za učence te šole se organizira pouk na daljavo za določeno obdobje.

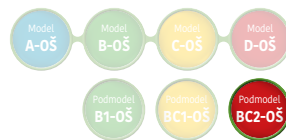
Ravnatelj šole vse informacije, ki so vezane na potrebne ukrepe v zvezi zapiranjem šole, takoj ko zanje izve, posreduje Direktoratu za predšolsko vzgojo in osnovno šolstvo na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport.

Uporabnost podmodela BC2-OŠ

Podmodel se uporablja za vse šole, ki izvajajo programe za osnovnošolsko mladino.

Priporočila za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti

- Za učence posamezne šole se izvaja začasni pouk na daljavo skladno s priporočili pri modelu D.
- Učitelji, ki jim je odrejena karantena in so zdravstveno sposobni opravljati delo, izvajajo pouk na daljavo od doma. Enako velja za učitelje, ki so v izolaciji in ne kažejo znakov bolezni.

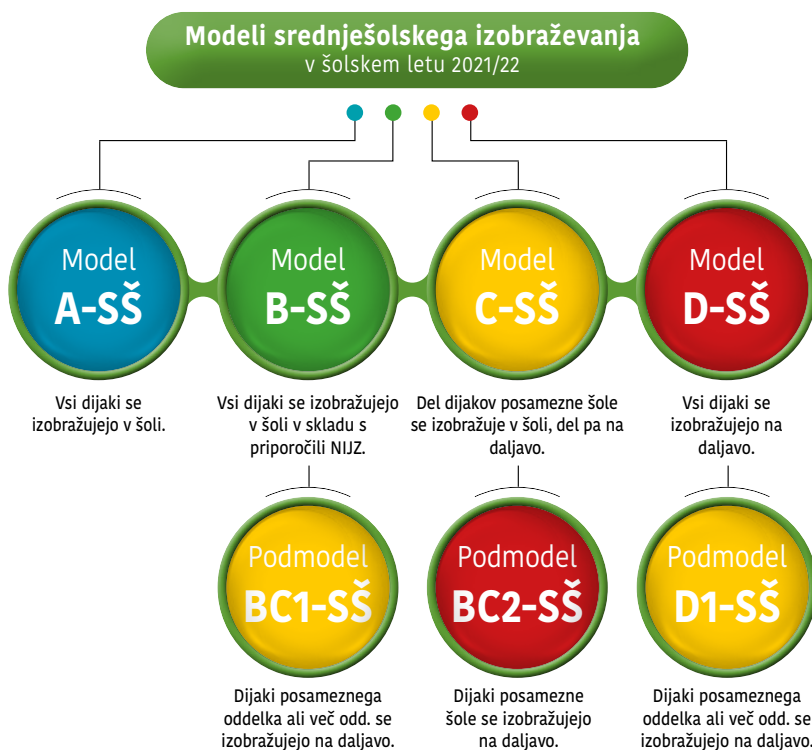

3.3 Modeli srednješolskega izobraževanja

Za srednješolsko izobraževanje so načrtovani štirje modeli in trije podmodeli, ki so prikazani na Sliki 14. Modeli so naravnani na različno zahtevne zdravstvene ukrepe, ki bi lahko nastali zaradi epidemiološkega stanja v Sloveniji v obdobju začetka šolskega leta ali kadar koli med šolskim letom.

Aktiviranje posameznega modela za šole se določi **na nacionalnem nivoju**. Odločitev o tem sprejme Vlada RS oziroma ministrica²⁵, pristojna za izobraževanje.

Odločitev za aktiviranje **podmodela BC2 in D1**, ki predvideva **prehod na izvajanje pouka na daljavo (delno ali v celoti)**, sprejme **Vlada RS oziroma ministrica**, pristojna za izobraževanje. Ravnatelj šole vse informacije, ki so vezane na potrebne ukrepe v zvezi zapiranjem šole, posreduje Direktoratu za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport.

Slika 14: Modeli in podmodeli srednješolskega izobraževanja

²⁵ Določila 39. člena Zakona o nalezljivih boleznih (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo in 49/20 – ZIUZEOP).

Odločitev za aktiviranje podmodela BC1 za prehod **posameznih oddelkov v izvajanje pouka na daljavo** sprejme **ravnatelj šole** na predlog Območne enote Nacionalnega inštituta za javno zdravje (glej poglavje 4). **Odločitev ravnatelj še isti dan sporoči Sektorju za srednje šolstvo na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport.**

Prvi šolski dan

Za vse dijake srednješolskega izobraževanja naj šole načrtujejo prvi šolski dan pouk v šoli po modelu B. Če omejitve iz zdravstvenih razlogov ne bodo dovoljevale prihoda vseh dijakov v šolo hkrati, bodo šole izvedle pouk v šoli 1. septembra dopoldne in popoldne ali zaporedno 1. in 2. septembra. Prvi šolski dan naj bo namenjen seznanjanju dijakov z navodili in priporočili, povezanimi z varnim prihajanjem v šolo in odhajanjem iz nje, prenovljenimi pravili hišnega reda, dogovorom o komunikaciji v primeru pouka na daljavo, izmenjavi informacij in pridobivanju podatkov o dostopnosti digitalne tehnologije, informacijam o organizaciji pouka ter posredovanju drugih informacij, ki so pomembne za izvajanje pouka v novem šolskem letu.

Za dijake srednjega poklicnega in srednjega strokovnega izobraževanja so pomembne tudi informacije v zvezi z izvajanjem praktičnega pouka in praktičnega usposabljanja z delom. Razredniki naj dajo pri pogovoru z dijaki poseben poudarek psihosocialnemu področju in s tem prispevajo, da se bodo učenci in dijaki počutili varne.

Pred začetkom pouka oziroma pred prvim šolskim dnem šola starše obvesti o pogojih, pod katerimi učenci lahko pridejo v šolo.

V nadaljevanju so navedeni aktivnosti, nosilci in časovnica za začetek novega šolskega leta.

Preglednica 6: Aktivnosti na začetku šolskega leta

Aktivnost	Nosilec aktivnosti	Rok za izvedbo
Evalvacija pouka na daljavo v preteklem šolskem letu, aktualizacija razvojnega načrta in vključitev akcijskega načrta za izvajanje ukrepov na pedagoškem področju v letni delovni načrt	Ravnatelj, učitelji, svetovalni in drugi strokovni delavci	Konec avgusta in začetek septembra
Načrtovanje časa za ponavljanje in utrjevanje učne vsebine, ki je bila obravnavana zlasti v obdobju, ko je potekal pouk na daljavo.	Vsi učitelji	Konec avgusta
Priprava načrta ocenjevanja (upoštevati minimalno število ocen) in dijakom omogočiti tudi več ocen.	Strokovni aktivni	Konec avgusta
Načrtovati ure, namenjene za individualno ter skupinsko učno pomoč za dijake, ki to potrebujejo. Spodbuditi medvrstniško pomoč.	Ravnatelj in učitelji	Konec avgusta in začetek septembra
Opredelitev usposabljanja pedagoških in drugih strokovnih delavcev in vključitev v razpisane programe s področja vključevanja digitalne tehnologije v pedagoški proces, prepoznavanja psihosocialnih težav dijakov, nudenja pomoči dijakom, ki imajo psihosocialne težave ipd.	Ravnatelj, učitelji in svetovalni delavci	Konec avgusta in začetek septembra
Dogovor in vzpostavitev enotnega komunikacijskega kanala na šoli	Ravnatelj	Konec avgusta
Priprava individualnih načrtov za posamezne dijake	Učitelji ob sodelovanju razrednika	Sredina septembra
Dopolnitev individualiziranih programov za učence s posebnimi potrebami	Učitelji ob sodelovanju razrednika in svetovalne službe	Sredina septembra
Izdelava načrta rabe digitalne tehnologije pri pouku	Učitelji	Sredina septembra
Izdelava načrta novih potreb po digitalni tehnologiji	Ravnatelj	Sredina septembra
Dogovor o tem, kako vključevati gibanje v izvajanje posameznih predmetov in dejavnosti.	Ravnatelj in učitelji	Od konca avgusta dalje

V Preglednici 7 pa je prikaz ukrepov za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2 glede na posamezne modele organiziranja pouka v srednjih šolah.

Preglednica 7: Predvideni ukrepi za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2 glede na posamezne modele pouka v srednjih šolah

UKREPI
Seznanitev z ukrepi (infografike, obvestila, predavanja itd.)
Samo zdrave osebe
Samotestiranje ²⁷
Upoštevanje zdravstvenih omejitev pri dijakih ²⁸
Umivanje/razkuževanje rok
Higiena kihanja in kašlja
Ne dotikajmo se obraza (oči, nosu in ust) z nečistimi/neumitimi rokami
Zadostna medosebna razdalja vsaj 1,5 do 2 metra v mirovanju, pri gibanju večja ²⁹
Uporaba mask (zaposleni, dijaki) ³⁰
Čiščenje/razkuževanje površin
Zračenje prostorov
Odsvetovano zbiranje v skupinah zunaj matične učne skupine ³¹
Svetovano oblikovanje manjših učnih skupin
Odsvetovano mešanje skupin (izbirni predmeti, telovadba, odmori itd.) ³¹
Urnik uporabe prostorov (prihod s časovnim zamikom, uporaba jedilnice, sanitarnih prostorov, garderob itd.)
Določene poti gibanja (koridor)
Sestanki na daljavo (roditeljski sestanki, govorilne ure)
Odsvetovanje prireditvev ³²
Odsvetovanje ekskurzij in letovanj
Poseben režim pri športni vzgoji ³²
Spodbujanje pouka na prostem ³²
Poseben režim v jedilnici
Vodenje evidence prisotnosti, tudi za zunanje obiskovalce
Določen prostor, kamor se lahko umakne obolelega

²⁶ Pri šolanju na daljavo je pomembno zdravstvenovzgojno delo na področju seznanitve z ukrepi glede preprečevanja širjenja okužbe s SARS-CoV-2, spodbujanje k ohranjanju vzorcev zdravega življenjskega sloga (npr. spodbujanje skrbi za ohranjanje telesne in duševne kondicije), rubrika glede izvajanja preventivnih higienskih ukrepov v šolski stavbi pa v tem modelu ni pomembna.

²⁷ Aktualna navodila za samotestiranje učencev in dijakov so objavljena na spletni strani <https://www.nijz.si/samotestiranje>.

²⁸ Upoštevati je treba trenutno veljavna priporočila RSK za pediatrijo in RSK za medicino dela, prometa in športa (objavljeno na spletni strani NIJZ).

MODELI				
	Model A-SŠ	Model B-SŠ	Model C-SŠ	Model D-SŠ ²⁶
	+	+	+	+
	+	+	+	/
	/	+	+	/
	/	+	+	/
	+ Umivanje	++ Umivanje in razkuževanje	++ Umivanje in razkuževanje	/
	+	+	+	/
	+	+	+	/
	-	+	+	/
	-	+	+	/
	+ Čiščenje	++ Umivanje in razkuževanje	++ Umivanje in razkuževanje	/
	+	++	++	/
	-	Ni izvedljivo	+	/
	-	Ni izvedljivo	+ Ni izvedljivo	/
	-	Ni izvedljivo	+	/
	-	+	+	/
	-	+	+	/
	-	+	+	/
	-	+ -	+ Izključno v okviru oddelka, brez zunanjih izvajalcev	/
	-	+ - Odkvisno od razmer na destinaciji	+	/
	-	+	+	/
	-	+	+	/
	-	++ Čiščenje in razkuževanje, urnik	++ Čiščenje in razkuževanje, urnik	/
	-	+	+	/
	+	+	+	/
LEGENDA: / Ni relevantno + Ukrep predviden - Ukrep ni predviden				

29 Zadostna medosebna razdalja je priporočena med dijaki, ki ne pripadajo matičnemu oddelku.

30 Uporaba mask skladno z veljavnimi odloki, s priporočili glede uporabe mask objavljenimi na spletni strani NIJZ in za zaposlene z upoštevanjem presoje pooblaščenega specialista medicine dela, prometa in športa.

31 Če zaradi pedagoškega procesa ni izvedljiv pouk brez mešanja skupin, mora biti med dijaki različnih oddelkov v učilnici ves čas zagotovljena zadostna medosebna razdalja (v gibanju najmanj 2 metra, sede najmanj 1,5 metra).

32 Več o preprečevanju tveganj, povezanih s športnimi in glasbenimi dejavnostmi, je dostopno na spletni strani NIJZ.

Model A-SŠ

Pouk bodo šole izvajale po modelu A, če s sklepom Vlade RS oziroma ministrice, pristojne za izobraževanje, ne bo drugače odločeno.

Veljavnost modela A-SŠ

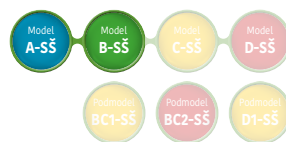
Model velja, ko se vsi dijaki izobražujejo v šoli oziroma v vzgojno-izobraževalnem zavodu. Odpravljene so vse omejitve, ki so bile izdane v času epidemije covid-19. Šole in zavodi izvajajo celotno vzgojno-izobraževalno dejavnost enako kot pred epidemijo. Posebno pozornost namenjajo pridobivanju in vzdrževanju higienskih navad in se izobražujejo o preprečevanju nalezljivih bolezni.

Uporabnost modela A-SŠ

Model se uporablja za vse šole, ki izvajajo programe za srednješolsko mladino.

Priporočila za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti

- Pretekle izkušnje z izvajanjem pedagoškega procesa v času epidemije covid-19 so pokazale, da so določene prilagoditve izvajanja pouka v tovrstnih razmerah nujne ne glede na to, ali spremembe še dopuščajo pouk »v živo« ali je treba pouk izvajati »na daljavo«. Kljub temu da v primeru modela A-SŠ prilagoditve tradicionalnih oblik pouka niso predvidene, naj se pouk organizira tako, da bi morebitna uveljavitev drugega modela zaradi poslabšanja razmer pomenila čim manjšo motnjo v pedagoškem procesu, ki se zaradi prilagoditev izvajanja pouka v izjemnih razmerah ne prekine, temveč preide v okoliščinam prilagojeno obliko. V nepričakovanih situacijah je usklajenost delovanja ključnega pomena, zato naj celotni učiteljski zbor evalvira pretekle izkušnje s poučevanjem na daljavo in sodeluje pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. V šolskih kolektivih je treba natančno opredeliti in po potrebi vzpostaviti dodatna pravila komuniciranja z dijaki in starši.
- Priporočamo tudi poenotenje glede spletnih okolij, s pomočjo katerih bi ob spremenjenih razmerah potekal pouk na daljavo, in vključitev usposabljanj za uporabo spletnih orodij ter ustreznih pristopov pri poučevanju na daljavo v načrt izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev šole.
- Model A predstavlja stanje brez nevarnosti širjenja SARS-CoV-2. V modelu A se dijaki izobražujejo o preprečevanju nalezljivih bolezni in splošnih higienskih ukrepih. Drugi dodatni ukrepi niso predvideni.

Aktiviranje modela določi Vlada RS oziroma ministrica, pristojna za izobraževanje.

Veljavnost modela B-SŠ

Model velja, ko se vsi dijaki izobražujejo v šoli oziroma v vzgojno-izobraževalnem zavodu. Pri tem veljajo omejitve, ki so določene s priporočili in se nanašajo na vzdrževanje higienskega režima ter izvajanje preventivnih ukrepov. **Omejitve so takšne narave, da je zaradi prostorskih in kadrovskih pogojev možno nemoteno izvajati vzgojno-izobraževalni proces v šoli**, zahtevajo pa prilagoditve, s katerimi se zmanjšujejo medosebni stiki in zagotavlja njihova sledljivost. Vezane so na izvajanje kabinetnega pouka, izvajanje programa zunaj šolskih prostorov, natančno evidentiranje dijakov pri pouku, posebej pri dejavnostih, pri katerih prihaja do stikov med dijaki različnih oddelkov (npr. pri izvajanju izbirnih predmetov), izvajanje praktičnega pouka, odmorov, prehrane in drugih dejavnosti. Šole izdelajo natančne protokole za izvajanje programa. Protokoli zajemajo organizacijo dela ter ravnanje in zadolžitve posameznikov. Model predvideva normativno število dijakov v oddelku in možnost združevanja dijakov različnih oddelkov v skupine (npr. pri izvajanju izbirnih predmetov ipd.) ob izvajanju higienskih ukrepov.

Uporabnost modela B-SŠ

Model se uporablja za vse šole, ki izvajajo programe za srednješolsko mladino.

Priporočila za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti

- Pri izvajanju modela B veljajo vsa priporočila, ki so za načrtovanje in izvedbo vzgojno-izobraževalne dejavnosti zapisana pri modelu A. Zaradi lažjega izvajanja pouka zaradi higienskih priporočil naj šole izvajanje eksperimentalnega dela v specializiranih učilnicah organizirajo v blok urah. Model B omogoča kakovostno izvajanje vseh vzgojno-izobraževalnih dejavnosti v šoli. Šole naj posebno pozornost namenijo tudi gibanju dijakov. Športna vzgoja naj se v skladu z možnostmi v čim večji meri izvaja na prostem. Priporočamo, da šole svoje razvojne aktivnosti in druge dejavnosti v zvezi z vključevanjem v različne projekte nadaljujejo na način kot pred epidemijo covid-19. Pri tem pa upoštevajo higienska in splošna priporočila.

- Ob uveljavitvi modela B-SŠ je za vse dijake predvideno obiskovanje pouka v šoli, potrebne so predvsem organizacijske prilagoditve v skladu s splošnimi in higienskimi priporočili. Seveda pa tudi tovrstne prilagoditve predstavljajo odmik od ustaljenih praks. Za ohranjanje stabilnosti šolskega okolja in občutka varnosti je pomembno usklajeno delovanje vseh članov šolskega kolektiva, zato je treba natančno opredeliti in po potrebi vzpostaviti dodatna pravila komuniciranja z dijaki in starši ter njihovo sprotno informiranje o razmerah na šoli.
- Čeprav v okviru obravnavanega modela delo na daljavo ni predvideno, je zaradi verjetnosti poslabšanja razmer nujno poenotenje glede spletnih okolij, s pomočjo katerih bi ob spremenjenih razmerah potekal pouk na daljavo, in vključitev usposabljanj za uporabo spletnih orodij ter ustreznih didaktičnih pristopov pri poučevanju na daljavo v načrt izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev šole.
- Pri izvajanju tega modela lahko v šolah opravljajo prakso tudi študenti pedagoških študijskih programov. Pri tem pa morajo upoštevati vse zdravstvene ukrepe, ki veljajo v posamezni šoli.

Predvideni ukrepi za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2: model B-SŠ

Šole uporabijo protokole, ki so jih pripravile v preteklem letu. Aktualni higienski ukrepi so podrobneje opredeljeni na spletni strani NIJZ v sklopu *Vzgoja in izobraževanje v šolskem/studijskem letu 2021/22*: <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-solskem/studijskem-le-tu-2021/2022>, podsklop Srednja šola.

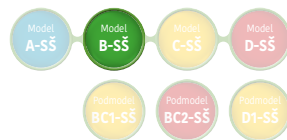
O obveznih ukrepih, ki bodo potrebni zaradi epidemiološkega stanja in za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-Cov-2 (upoštevanje pogoja PCT, pogoji testiranja za zaposlene ipd.), bo odločala Vlada RS Slovenije.

V šolo lahko vstopajo le zdrave osebe: dijaki, zaposleni oziroma obiskovalci. Vsi, ki vstopajo v šolski prostor, upoštevajo predpisani protokol oziroma načrt gibanja po šoli, ki ga pripravi šola. Pri vходу v šolo so na vidnem mestu nameščeni razkužilo in navodila o ravnanju za preprečitev okužbe s koronavirusom. Šola vodi evidenco zunanjih obiskovalcev šole.

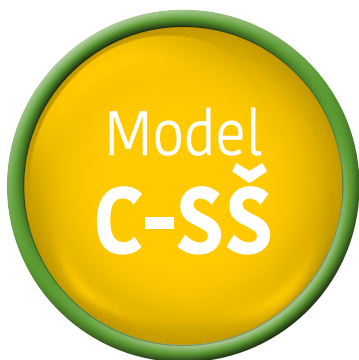
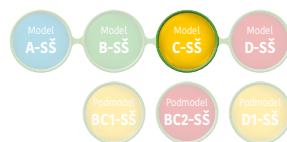
Šola obvesti starše (pri mladoletnih dijakih) in dijake, da lahko v šolo vstopajo le zdravi dijaki. Če strokovni delavec šole v času pouka ugotovi, da se dijak ne počuti dobro, oziroma pri dijaku prepozna simptome in znake covid-19 ali druge bolezni, dijaka odpelje v poseben prostor in v primeru da gre za mladoletnega dijaka, o tem obvesti star-

še oziroma skrbnike, ki dijaka prevzamejo (glej poglavje 4). V primeru potrjene okužbe s SARS-CoV-2 šola ravna v skladu s priporočili in navodili, navedenimi v poglavju 4.

- Poleg splošnih priporočil (ustrezno zračenje zaprtih prostorov, skladno z načrtom prezračevanja, redno umivanje oz. razkuževanje rok, vzdrževanje zadostne medosebne razdalje in upoštevanje higiene kašlja s strani dijakov in zaposlenih ter redno čiščenje in razkuževanje površin) je ob aktivaciji modela B-SŠ pri organizaciji šolskega dela priporočljivo, da pouk posameznih oddelkov v največji možni meri poteka v matičnih učilnicah. Računalnik v učilnici praviloma uporablja le učitelj. Malica se organizira tako, da se upošteva ukrepe za preprečevanje širjenja virusa (po možnosti v učilnici, v kateri se izvaja pouk oddelka).
- Delovanje šolske knjižnice se uredi tako, da se upošteva higienske ukrepe za preprečevanje širjenja virusa.
- V računalniških in drugih specializiranih učilnicah ter laboratorijih in delavnicah, ki jih uporabljajo dijaki različnih oddelkov, je treba po vsaki menjavi oddelka ali dela oddelka prostor ustrezno prezračiti, površine očistiti/razkužiti. Pred vstopom v prostor, ki ga uporabljajo dijaki različnih oddelkov, je treba obvezno razkužiti roke. Podrobnejši opis s priporočili glede uporabe specializiranih učilnic je dostopen na spletni strani Vzgoja in izobraževanje v šolskem/študijskem letu 2021/22: <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-solskem/studijskem-letu-2021/2022> – podsklop Srednja šola.
- Za izvedbo praktičnega pouka se za posamezno specializirano učilnico (laboratorij, delavnico) pripravi protokol uporabe prostora in opreme, urnik pa prilagodi tako, da se zagotovi čim manjše število skupin v enem dnevu. Izvajanje storitev v okviru praktičnega pouka poteka brez zunanjih strank. V izobraževalnem programu zdravstvena nega se za del praktičnega pouka, ki se izvaja v kliničnem okolju, upoštevajo navodila, ki veljajo za zdravstveno ustanovo. V izobraževalnem programu predšolska vzgoja se za del praktičnega pouka, ki se izvaja v vrtcih, upoštevajo navodila, ki veljajo za vrtce. Pri praktičnem pouku/praksi velja, da se upoštevajo priporočila/navodila, ki veljajo za posamezno dejavnost/panogo.
- Dijaki različnih oddelkov se v času pouka praviloma ne mešajo med seboj, če to ni zaradi organizacije dela potrebno (npr. pri izbirnih predmetih, ki jih obiskujejo dijaki različnih oddelkov). V takšnih primerih naj pouk poteka v skupinah, ki omogočajo zadostno medosebno razdaljo dijakov v učilnici in katerih sestava se ne spreminja (dijaki vedno obiskujejo npr. pouk izbirnega predmeta v isti skupini). Pouk je treba organizirati tako, da se dijaki iz različnih oddelkov kar najmanj mešajo in se s tem dosega zmanjšanje stikov ter posledično znižuje možnost prenosa virusa.

- Pouk športne vzgoje lahko poteka v športni dvorani oziroma telovadnici brez mešanja skupin dijakov iz različnih oddelkov. H garderobnim omaricam hkrati prihajajo le dijaki posameznih oddelkov. Garderobe v telovadnici je treba pred vsako skupino očistiti in razkužiti.
- Dijaki v odmorih praviloma ne zapuščajo učilnic. Vsakemu oddelku se dodelijo sanitarni prostori. Garderobe se uporabljajo, vendar se v njih dijaki zadržujejo le, kolikor je nujno potrebno. Enako velja za garderobe (slačilnice in umivalnice) v telovadnicah, ki jih hkrati uporabljajo le dijaki istega oddelka. Po uporabi je treba prostore očistiti in razkužiti.
- Individualna in skupinska pomoč/dodatna strokovna pomoč se izvaja ob upoštevanju vseh higienskih ukrepov za preprečevanje širjenja virusa SARS-CoV-2 (samo dijaki istega oddelka, odrasla oseba na zadostni razdalji oz. z masko). Medvrstniška pomoč se lahko izvaja za dijake v okviru istega oddelka ali pa na daljavo. Dijaki si šolskih potrebščin, pripomočkov in drugih predmetov med seboj ne izmenjujejo in ne izposojajo oz. jih pred uporabo obvezno razkužijo.
- Dopustna je organizacija OIV oz. interesnih dejavnosti oz. udeležba na dogodkih (npr. koncertih, proslavah, razstavah itd.). Priporočamo, da se pri tem upoštevajo aktualna priporočila za izvedbo tovrstnih dogodkov. Dijaki različnih oddelkov naj se ne mešajo med seboj, med njimi naj bo ves čas zagotovljena ustrezna razdalja (1,5 metra do 2 metra).
- Ob vhodih, na hodnikih, v učilnicah in sanitarnih prostorih naj bodo razkužila in infografike z navodili za splošne higienske ukrepe. Dijake se ob uveljavitvi modela pred prihodom v šolo obvesti o organizaciji pouka in ukrepih za preprečevanje okužbe. V šolski objekt naj vstopajo samo dijaki in zaposleni, preostali le z utemeljenim razlogom, po predhodni najavi, z obrazno masko in v skladu z navodili šole (obvezno evidentiranje obiskovalca in zagotovljeno spremstvo predstavnika šole).
- Govorilne ure in roditeljski sestanki potekajo v šoli izključno ob doslednem upoštevanju vseh ukrepov, ki zmanjšujejo tveganje pred okužbo, ali pa na daljavo (telefon, videoklic itd.).
- Uporaba mask skladno z veljavnimi odloki, priporočili objavljenimi na spletni strani NIJZ (<https://www.nijz.si/priporocila-za-uporabo-mask-v-casu-sirjenja-okuzbe-s-sars-cov-2>) in glede na presojo pooblaščenega specialista medicine dela, prometa in športa.

Aktiviranje modela določi Vlada RS oziroma ministrica, pristojna za izobraževanje.

Veljavnost modela C-SŠ

Model velja, ko zaradi omejitev, ki izhajajo iz priporočil Nacionalnega inštituta za javno zdravje, ter zaradi prostorskih oziroma kadrovskih pogojev ni več mogoče izvajati pouka za vse dijake v šoli oziroma vzgojno-izobraževalnem zavodu. **Ravnatelj določi število dijakov oziroma oddelke**, ki imajo pouk najprej v šoli in nato na daljavo. Dijaki, ki se izobražujejo v šoli, se na dva tedna zamenjajo z dijaki, ki imajo pouk na daljavo. Šole in dijaški domovi med seboj usklajujejo število dijakov, ki se izobražujejo na daljavo. **Pri tem so izjema dijaki nižjega poklicnega izobraževanja in dijaki zaključnih letnikov.** Če je model C-SŠ aktiviran na začetku šolskega leta, ravnatelj določi oddelke za pouk v šoli tako, da prvih 14 dni pouk obiskujejo vsi dijaki prvega letnika. V okviru tega modela poteka pouk v šoli na naslednji način:

Za dijake gimnazijskih programov ter programov srednjega strokovnega in poklicno-tehniškega izobraževanja pouk poteka tako, da je pri pouku polovica dijakov oz. polovica oddelkov šole, polovica dijakov oziroma oddelkov pa ima pouk na daljavo. Pri tem niso všteti dijaki zaključnih letnikov. Slednje velja tudi za dijake za izvedbo praktičnega pouka in izvedbo individualnega pouka v izobraževalnih programih umetniške gimnazije glasbene smeri in plesne smeri.

Predvidena je kombinacija pouka v živo in na daljavo, in sicer se v oddelku posamezna oblika izvaja izmenično na 14 dni. Vsi učitelji so v šoli in izvajajo pouk po urniku, in sicer za dijake, ki so v šoli, izvajajo pouk v razredu, za dijake, ki so doma, pa na daljavo.

Za dijake programov srednjega poklicnega izobraževanja pouk poteka tako, da je v šoli polovica dijakov oziroma oddelkov. Pri tem niso všteti dijaki zaključnih letnikov in tisti dijaki, ki so na praktičnem usposabljanju z delom. Predvidena je kombinacija pouka v živo in na daljavo, in sicer se v oddelku posamezna oblika izvaja izmenično na 14 dni. Za organizacijo in obliko izvedbe praktičnega izobraževanja je odgovoren ravnatelj, saj sta odvisni od zahtev posameznega programa (v nekaterih programih je praktični pouk izvedljiv le v kontaktni obliki, v drugih (računalništvo, elektrotehnika itd.) pa tudi na daljavo. Praktični pouk mora biti izveden skladno z zahtevami programa, ob upoštevanju varnostnih ukrepov.

Za praktično usposabljanje z delom (PUD; vajeništvo) CPI v sodelovanju z Obrtno zbornico Slovenije in Gospodarsko zbornico Slovenije oblikuje enotna navodila oziroma usmeritve, ki so usklajeni z delodajalci, vsaj po kategorijah: zdravstvo in predšolska vzgoja; podjetja, ki omogočijo PUD – potrebna so navodila varnostnih inženirjev v podjetjih; podjetja, ki ne morejo sprejeti dijakov – veljajo alternativne rešitve.

Dijaki v programih nižjega poklicnega izobraževanja tudi po tem modelu **v celoti obiskujejo pouk** v šoli. Pri izobraževanju jim šola omogoči podporo. Enako velja za dijake v vzgojno-izobraževalnih zavodih in šolah, ki izvajajo prilagojene izobraževalne programe in posebni program. Vzgojno-izobraževalno delo pa izvajajo v okviru možnosti, ki so dodatno pogojene z zdravstvenim stanjem posameznih dijakov. Način izvedbe šola uskladi z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport ter Nacionalnim inštitutom za javno zdravje.

Ob izvajanju ustreznih preventivnih ukrepov je omogočeno izvajanje individualne pomoči za dijake, ki imajo pouk na daljavo.

Izvajanje pouka se zagotovi na način, da se dijaki oddelkov v času pouka ne mešajo med seboj, če to ni mogoče (npr. pri izbirnih predmetih, ki jih obiskujejo dijaki različnih oddelkov), pa poteka pouk v skupinah, katerih sestava se ne spreminja (dijaki vedno obiskujejo npr. pouk izbirnega predmeta v isti skupini in ves čas upoštevajo vzdrževanje ustrezne medosebne razdalje). Šole izdelajo natančne protokole za izvajanje programa. Protokoli zajemajo organizacijo dela ter ravnanje in zadolžitve posameznikov.

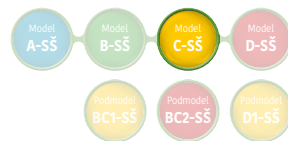
V primeru ugodnejših prostorskih in kadrovskih kapacitet **posamezne šole**, ob upoštevanju higienskih in splošnih priporočil, **se lahko ravnatelj odloči, da šola izvaja pouk v šoli za več dijakov oziroma oddelkov. Ravnatelj odločitev** o izvajanju pouka v šoli za večje število dijakov sporoči Sektorju za srednje šole na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport.

Uporabnost modela C-SŠ

Model se uporablja za vse šole, ki izvajajo programe za srednješolsko mladino.

Priporočila za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti

- Za uspešno izvedbo je ključnega pomena dorečena organizacija pouka, ki jo v obliki izvedbenega načrta oblikuje oddelčni učiteljski zbor. Učitelji se osredotočijo na doseganje temeljnih ciljev ter na krepitev znanja skozi povezovanje vsebin vseh predmetov. Izvedbo racionalizirajo tako, da presodijo, kateri segmenti pouka so primernejši za izvedbo na daljavo, katere pa je nujno izvesti v šoli. V izogib pretirani obremenitvi dijakov časovno uravnotežijo

zahteve posameznih predmetov, predvsem pa časovno uskladijo ocenjevanje znanja. Učitelji naj v procesu usvajanja in ocenjevanja znanja pri izvajanju pouka na daljavo posebno pozornost namenijo tudi odgovornosti dijakov. Pri tem pa upoštevajo pogoje, ki jih imajo različni dijaki.

- Pri pripravi načrta organizacije dela naj bo posebna pozornost namenjena tudi obremenjenosti učiteljev in drugih strokovnih delavcev. Zlasti pri načrtovanju pouka na daljavo je treba upoštevati vse okoliščine in čas, ki ga zahteva kakovostno poučevanje na daljavo.
- Pri poučevanju na daljavo naj učitelji namenijo pozornost videorazlagam. Potrebna je tudi asinhrona (vnaprej posneta) razlaga, ki dijaku omogoča samostojno razpolaganje s časom in individualizirano usvajanje snovi, kar pomeni, da si lahko dijak razlago predvaja večkrat.
- Pouk na daljavo se ne sme oklestiti izključno na pošiljanje gradiva in nalog ter navodil, kaj naj dijaki predelajo oz. naredijo. Učitelji naj izkoristijo možnosti spletnega okolja, katerega uporaba za delo z dijaki je dogovorjena na nivoju šole in zagotavlja aktivno udeležbo posameznikov (videokonferenca, spletni klepet itd.). Tudi v spletnem okolju naj učitelji spodbujajo medvrstniško sodelovanje oz. sodelovalno učenje (npr. delo v skupinah ali dvojicah). Sprotna povratna informacija dijaku je za uspešnost učenja ključnega pomena, zato naj učitelji redno preverjajo znanje in izkoriščajo možnosti samovrednotenja in vrstniškega vrednotenja dijakov.
- Za ohranjanje stabilnosti šolskega okolja in občutka varnosti je pomembno usklajeno delovanje vseh članov šolskega kolektiva, zato je treba natančno opredeliti in po potrebi vzpostaviti dodatna pravila komuniciranja z dijaki in starši ter njihovo sprotno informiranje o razmerah na šoli.
- Za izvajanje pouka na daljavo mora šola pripraviti načrt organizacije dela za vse učitelje in oddelke. Pregled nad izvajanjem pouka na daljavo ima ravnatelj.
- Na nacionalnem nivoju bo dodatno zagotovljena podpora za uporabo Office 365 in Teams, ki jo bo izvajal Arnes.
- Pouk na daljavo se izvaja 5 dni v tednu. V času izvajanja pouka na daljavo učitelji in šola vodijo evidenco vključevanja dijakov v pouk na daljavo. Če se posamezni dijak ne vključuje v izvajanje pouka na daljavo, naj razrednik v zvezi s tem vzpostavi stik z njim ali z njegovimi starši ter poskuša ugotoviti in odpraviti razloge.
- Učitelji naj pripravljajo prilagojena učna gradiva za dijake s posebnimi potrebami; navodila zanje morajo individualizirati in prilagoditi. Smiselno morajo upoštevati individualizirani program.

- Za tujejezične dijake priporočamo prilagoditev aktivnosti tako, da so realizirani temeljni cilji. Šola naj v okviru izobraževanja na daljavo, skladno z možnostmi, zagotovi učenje slovenskega jezika.
- Didaktična priporočila, ki jih je Zavod RS za šolstvo naslavljal šolam za pouk na daljavo v šolskem letu 2019/20 in 2022/21, naj šole smiselno uporabijo pri realizaciji modela C.
- Za dijake, ki imajo pouk v šoli, naj učitelji izkoristijo tudi vse možnosti pouka na prostem.

Predvideni ukrepi za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2: model C-SŠ

Šole uporabijo protokole, ki so jih pripravile v preteklem letu. Aktualni higienski ukrepi so podrobneje opredeljeni na spletni strani NIJZ v sklopu *Vzgoja in izobraževanje v šolskem/studijskem letu 2021/22*: <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-solskem/studijskem-le-tu-2021/2022>, podsklop Srednja šola.

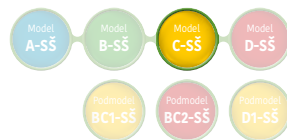
O obveznih ukrepih, ki bodo potrebni zaradi epidemiološkega stanja in za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-Cov-2 (upoštevanje pogoja PCT, pogoji testiranja za zaposlene ipd.), bo odločala Vlada RS Slovenije.

Poleg splošnih priporočil, dostopnih na spletnih straneh NIJZ (pogosto zračenje zaprtih prostorov skladno z načrtom prezračevanja, redno umivanje oz. razkuževanje rok, vzdrževanje zadostne medosebne razdalje in upoštevanje higiene kašlja s strani dijakov in zaposlenih ter redno čiščenje in razkuževanje površin) se ob aktivaciji modela C-SŠ pri organizaciji šolskega dela priporoča, da pouk posameznih oddelkov poteka v matičnih učilnicah. Ob vhodih, na hodnikih, v učilnicah in sanitarnih prostorih naj bodo razkužila in infografike z navodili za splošne higienske ukrepe. Šola uredi prihod na šolo/zapuščanje šole z jasnimi pravili (razporedi prihodov/odhodov oddelkov oz. uporabo različnih vhodov, talne označbe za vzdrževanje medosebne razdalje ipd.), prav tako pravila obnašanja na hodnikih in režim uporabe sanitarij.

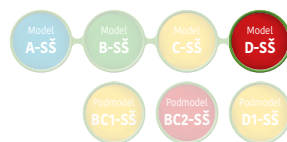

V šolo lahko vstopajo le zdrave osebe: dijaki, zaposleni oziroma obiskovalci. Vsi, ki vstopajo v šolski prostor, upoštevajo predpisani protokol oziroma načrt gibanja po šoli, ki ga pripravi šola. Pri vhodu v šolo so na vidnem mestu nameščeni razkužilo in navodila o ravnanju za preprečitev okužbe s koronavirusom. Šola vodi evidenco zunanjih obiskovalcev šole.

- Šola obvesti starše (pri mladoletnih dijakih) in dijake, da lahko v šolo vstopajo le zdravi dijaki. Če strokovni delavec šole v času pouka ugotovi, da se dijak ne počuti dobro, oziroma pri dijaku prepozna simptome in znake koronavirusa ali druge bolezni, dijaka odpelje v poseben prostor in v primeru da gre za mladoletnega dijaka, o tem obvesti starše oziroma skrbnike, ki dijaka prevzamejo (glej poglavje 4). V primeru potrjene okužbe s SARS-CoV-2 šola ravna v skladu s priporočili in navodili, navedenimi v poglavju 4.
- Uporaba mask skladno z veljavnimi odloki, priporočili objavljenimi na spletni strani NIJZ (<https://www.nijz.si/priporocila-za-uporabo-mask-v-casu-sirjenja-okuzbe-s-sars-cov-2>) in glede na presojo pooblaščenega specialista medicine dela, prometa in športa.
- Pouk športne vzgoje lahko poteka v športni dvorani oziroma telovadnici brez mešanja skupin dijakov iz različnih oddelkov oz. učnih skupin. H garderobnim omarami hkrati prihajajo le dijaki posameznih oddelkov. Garderobe v telovadnici je treba pred vsako skupino temeljito prezračiti, očistiti in razkužiti.
- Računalnik v učilnici praviloma uporablja le učitelj. Delovanje šolske knjižnice se uredi tako, da se upošteva higienske ukrepe za preprečevanje širjenja virusa.
- Malica se organizira tako, da se upošteva ukrepe za preprečevanje širjenja virusa (po možnosti v učilnici, v kateri se izvaja pouk oddelka).
- Računalniške in druge specialne učilnice ter laboratoriji, ki jih uporabljajo dijaki različnih oddelkov, se uporabljajo le izjemoma. Po vsaki menjavi skupine je obvezno prostor prezračiti in razkužiti površine in pripomočke, ki so najpogostejše predmet dotikanja, zato je smiselno za eno skupino organizirati pouk v takšni učilnici v »bloku« več ur. Podrobnejši opis s priporočili glede uporabe specializiranih učilnic je dostopen na spletni strani Vzgoja in izobraževanje v šolskem/študijskem letu 2021/22: <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-solskem/studijskem-letu-2021/2022> – podsklop Srednja šola.
- Za izvedbo praktičnega pouka se za posamezno specialno učilnico (laboratorij, delavnico) pripravi protokol uporabe prostora in opreme, urnik pa prilagodi tako, da se zagotovi čim manjše število skupin v enem dnevu. Razdalja med posameznimi učnimi mesti se prilagodi priporočeni varnostni razdalji. Ob menjavi dijakov se učna mesta in delovna sredstva, ki so v skupni rabi, razkuži. Izvajanje storitev v okviru praktičnega pouka poteka brez zunanjih strank. V izobraževalnem programu zdravstvena nega se za del praktičnega pouka, ki se izvaja v kliničnem okolju, upoštevajo navodila, ki veljajo za zdravstveno ustanovo. Dijaki naj si ne izmenjujejo osebne opreme. Pri praktičnem pouku/praksi velja, da se upoštevajo priporočila/navodila, ki veljajo za posamezno dejavnost/panoga.

- Dijaki v odmorih praviloma učilnic ne zapuščajo. Vsakemu oddelku se dodelijo sanitarni prostori. Garderobe se uporabljajo, vendar se v njih dijaki zadržujejo le, kolikor je nujno potrebno, in v takem razporedu, da se čim manj srečujejo. Garderobe (slačilnice in umivalnice) v telovadnicah uporabljajo dijaki istega oddelka, tako da šola zagotovi razkuževanje teh prostorov vedno, ko posamezna skupina zaključi z uporabo.
- Individualna in skupinska pomoč/dodatna strokovna pomoč se izvaja ob upoštevanju vseh higienskih ukrepov za preprečevanje širjenja virusa SARS-CoV-2 (samo dijaki istega oddelka, odrasla oseba na zadostni razdalji oz. z masko). Medvrstniška pomoč se lahko izvaja za dijake v okviru istega oddelka ali pa na daljavo. Organizacijo OIV in interesnih dejavnosti odsvetujemo, z izjemo dejavnosti, ki potekajo v okviru oddelka v učilnici, na daljavo ali na prostem in omogočajo ohranjanje priporočene medosebne razdalje in spoštovanje vseh higienskih priporočil. Obšolske dejavnosti (krožke) odsvetujemo.
- Dijake se ob uveljavitvi modela pred prihodom v šolo obvesti o organizaciji pouka in ukrepih za preprečevanje okužbe. V šolski objekt naj vstopajo samo dijaki in zaposleni, preostali le z utemeljenim razlogom, po predhodni najavi, z masko in v skladu z navodili šole (obvezno evidentiranje obiskovalca in zagotovljeno spremstvo predstavnika šole).
- Govorilne ure in roditeljski sestanki potekajo na daljavo oziroma po telefonu ali prek računalnika oziroma prek videopovezav. Le izjemoma lahko govorilne ure potekajo v šoli ob doslednem upoštevanju vseh higienskih ukrepov. Priporočeno je upoštevanje pogoja PCT. Enako naj na daljavo v največji možni meri potekajo sestanki zaposlenih. Če potekajo v živo, naj udeleženci upoštevajo priporočila glede medosebne razdalje ter uporabe zaščitne maske, upoštevajo naj navodila medicine dela, prometa in športa.

Model D-SŠ

Aktiviranje modela določi Vlada RS oziroma ministrica,
pristojna za izobraževanje

Veljavnost modela D-SŠ

Model velja za vse šole, ko je zaradi epidemiološkega stanja prepovedano izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti.

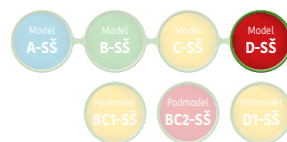
Uporabnost modela D-SŠ

Model se uporablja za vse šole, ki izvajajo programe za srednješolsko mladino.

Priporočila za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti

- **Model D-SŠ predvideva izvedbo celotnega pedagoškega procesa na daljavo.** Če je model aktiviran aprila ali maja, se lahko v okviru modela D določijo izjeme, ki so vezane na opravljanje laboratorijskih vaj in ocenjevanje znanja za dijake zaključnega letnika.
- Za izvajanje pouka na daljavo naj šola pripravi načrt organizacije dela za vse učitelje in oddelke. Pregled nad izvajanjem pouka na daljavo ima ravnatelj.
- Pri pripravi načrta organizacije dela naj bo posebna pozornost namenjena obremenjenosti učiteljev in drugih strokovnih delavcev. Zlasti pri načrtovanju pouka na daljavo je treba upoštevati vse okoliščine in čas, ki ga zahteva kakovostno poučevanje na daljavo.
- Pouk na daljavo se izvaja 5 dni v tednu. V času izvajanja pouka na daljavo učitelji in šola vodijo evidenco vključevanja dijakov v pouk na daljavo. Če se posamezni dijak ne vključuje v izvajanje pouka na daljavo, naj razrednik v zvezi s tem vzpostavi stik z njim ali z njegovimi starši ter poskuša ugotoviti in odpraviti razloge.
- Bistvenega pomena je, da šola kot organizacija deluje usklajeno, zato naj ravnatelj čim pogosteje komunicira z učiteljskim zborom kot celoto in s posameznimi strokovnimi delavci, vsi strokovni delavci pa naj bodo dosegljivi za dijake in starše. Učitelji naj na dijake poskušajo vplivati pomirjujoče, k čemur odločilno prispevajo jasne in enoznačne informacije. V nobenem primeru komunikacija ne sme biti le enosmerna.

- Pri poučevanju na daljavo naj učitelji namenijo pozornost videorazlagam. Potrebna je tudi asinhrona (vnaprej posneta) razlaga, ki dijaku omogoča samostojno razpolaganje s časom in individualizirano usvajanje snovi, kar pomeni, da si lahko dijak razlago predvaja večkrat.
- Za ohranjanje stabilnosti šolskega okolja in občutka varnosti je pomembno usklajeno delovanje vseh članov šolskega kolektiva, zato je treba natančno opredeliti in po potrebi vzpostaviti dodatna pravila komuniciranja z dijaki in starši ter njihovo sprotno informiranje o razmerah. Šola naj preveri, kaj se dogaja z dijaki, ki se ne odzivajo. Ravnatelj opredeli vlogo drugih strokovnih delavcev (laborantov, knjižničarjev, svetovalne službe).
- Pouk posameznega oddelka v obliki izvedbeno načrtuje oddelčni učiteljski zbor. Učitelji se osredotočijo na doseganje ciljev ter na krepitev znanja skozi povezovanje vsebin vseh predmetov. V izogib pretirani obremenitvi dijakov časovno uravnotežijo zahteve posameznih predmetov, predvsem pa časovno uskladijo ocenjevanje znanja. Učitelji naj v procesu usvajanja in ocenjevanja znanja pri izvajanju pouka na daljavo posebno pozornost namenijo tudi odgovornosti dijakov. Pri tem pa upoštevajo pogoje, ki jih imajo različni dijaki.
- Pouk naj bo zastavljen racionalno in premišljeno, tako da se pri vseh predmetih omogoči realizacijo temeljnih ciljev in pridobivanje ocen. Učitelji morajo upoštevati, da se novi načini dela dijakov, ki zahtevajo drugačne veščine, šele uveljavljajo, kar zahteva napor in čas, zato naj tokrat posebej spoštujejo načelo »manj je več«. Osredotočijo naj se na doseganje ciljev ter na krepitev znanja skozi povezovanje vsebin vseh predmetov.
- Pouk na daljavo se ne sme oklestiti izključno na pošiljanje gradiva in nalog ter navodil, kaj naj dijaki predelajo oz. naredijo. Učitelji naj izkoristijo možnosti spletnega okolja, katerega uporaba za delo z dijaki je dogovorjena na nivoju šole in zagotavlja aktivno udeležbo posameznikov (videokonferenca, spletni klepet itd.).
- Na nacionalnem nivoju bo dodatno zagotovljena tehnična podpora, ki jo bo izvajal Arnes.
- Tudi v spletnem okolju naj učitelji spodbujajo medvrstniško sodelovanje oz. sodelovalno učenje (npr. delo v skupinah ali dvojicah). Sprotna povratna informacija dijaku je za krepitev samozavednosti dijakov in samoregulacijo učenja ključnega pomena, zato naj učitelji redno preverjajo znanje in izkoriščajo možnosti samovrednotenja in vrstniškega vrednotenja dijakov. Učitelji naj izkoristijo prednosti skupinskega dela na daljavo, ki daje dijakom občutek povezanosti in varnosti, interakcija z vrstniki je pomembna tudi za krepitev zavedanja o lastnem znanju.

- Prilagoditvam procesov poučevanja in učenja nujno sledijo prilagoditve ocenjevanja, predvsem v načinih in oblikah. Ob tem je nujna kritična presoja učitelja, kaj je smiselno oceniti: ocenjujemo tiste standarde znanja, ki izkazujejo doseganje ciljev predmeta. Po potrebi se prilagodijo tudi šolska pravila o ocenjevanju znanja.
- Didaktična priporočila, ki jih je Zavod RS za šolstvo naslavljal šolam za pouk na daljavo v šolskem letu 2019/20 in 2020/21, naj šole smiselno uporabijo tudi pri realizaciji modela D.
- Ob izvajanju ustreznih preventivnih ukrepov je omogočeno izvajanje individualne pomoči za učence, ki imajo pouk na daljavo.

Podmodel BC1-SŠ

Aktiviranje podmodela določi ravnatelj šole na predlog Območne enote NIJZ (glej poglavje 4) in odločitev sporoči Sektorju za srednje šolstvo na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport.

Veljavnost podmodela BC1-SŠ

Podmodel velja, ko je zaradi epidemiološkega stanja v posameznem oddelku potrebna karantena za dijake posameznega oddelka. Za dijake takšnega oddelka šola za določeno obdobje organizira pouk na daljavo. **Če je potrebna karantena le za skupino dijakov, šola za dijake, ki niso v karanteni, izvaja pouk v šoli, preostale dijake pa obravnava tako kot ob običajni bolezenski odsotnosti.**

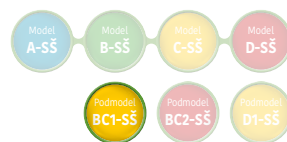
Uporabnost podmodela BC1-SŠ

Model se uporablja za vse šole, ki izvajajo programe za srednješolsko mladino.

Za dijake, ki imajo pouk v šoli, v primeru aktiviranja modela BC1-SŠ ostaja v veljavi model (B ali C), ki je določen s sklepom Vlade RS oziroma ministrice, pristojne za izobraževanje.

Priporočila za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti

- Šola vzpostavi usklajen način dostopanja do dijakov, posebej za dijake iz ranljivih skupin. Pouk na daljavo se izvaja 5 dni v tednu. Ravnatelj z organizacijo dela prerazporedi strokovne delavce za pouk v šoli in za pouk na daljavo. V času izvajanja pouka na daljavo učitelji in šola vodijo evidenco vključevanja dijakov v pouk na daljavo. Če se posamezni dijak ne vključuje v izvajanje pouka na daljavo, naj razrednik v zvezi s tem vzpostavi stik z njim ali z njegovimi starši ter poskuša ugotoviti in odpraviti razloge.
- Za izvajanje pouka na daljavo šola pripravi načrt organizacije dela za vse učitelje in oddelke. Pregled nad izvajanjem pouka na daljavo ima ravnatelj.
- Pri pripravi načrta organizacije dela naj bo posebna pozornost namenjena tudi obremenjenosti učiteljev in drugih strokovnih delavcev. Zlasti pri načrtovanju pouka na daljavo je treba upoštevati vse okoliščine in čas, ki ga zahteva kakovostno poučevanje na daljavo.

- Vzgojno-izobraževalni zavodi, ki izvajajo prilagojene programe in posebni program, izvajajo pouk na daljavo v okviru možnosti, ki so dodatno odvisne od zdravstvenega stanja posameznih dijakov.
- Za izvajanje podmodela BC1 šole smiselno uporabijo priporočila, ki veljajo za izvajanje modela C za dijakke, ki se izobražujejo na daljavo.
- Didaktična priporočila, ki jih je Zavod RS za šolstvo naslavljal šolam za pouk na daljavo v šolskem letu 2019/20 in 2020/21, naj šole smiselno uporabijo pri realizaciji modela BC1.

Podmodel BC2-SŠ

Aktiviranje podmodela določi Vlada RS oziroma ministrica, pristojna za izobraževanje, na predlog Območne enote NIJZ (glej poglavje 4).

Veljavnost podmodela BC2-SŠ

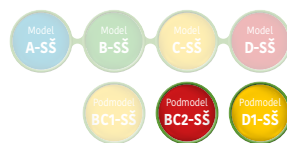
Podmodel velja, ko je zaradi epidemiološkega stanja v posamezni šoli potrebna karantena za dijake te šole oziroma zaradi epidemiološkega stanja pouk v posamezni šoli ni dovoljen. Za dijake te šole se za določeno obdobje organizira pouk na daljavo. Ravnatelj šole vse informacije, ki so vezane na potrebne ukrepe v zvezi zapiranjem šole, takoj ko zanje izve, posreduje Direktoratu za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport.

Uporabnost podmodela BC2-SŠ

Model se uporablja za vse šole, ki izvajajo programe za srednješolsko mladino.

Priporočila za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti

- Za izvajanje pouka na daljavo mora šola pripraviti načrt organizacije dela za vse učitelje in oddelke. Pregled nad izvajanjem pouka na daljavo ima ravnatelj. Pouk na daljavo se izvaja 5 dni v tednu. V času izvajanja pouka na daljavo učitelji in šola vodijo evidenco vključevanja dijakov v pouk na daljavo.
- Pri pripravi načrta organizacije dela naj bo posebna pozornost namenjena tudi obremenjenosti učiteljev in drugih strokovnih delavcev. Zlasti pri načrtovanju pouka na daljavo je treba upoštevati vse okoliščine in čas, ki ga zahteva kakovostno poučevanje na daljavo.
- Za izvajanje podmodela BC2 šole smiselno uporabijo priporočila, ki veljajo za izvajanje modela C za dijake, ki se izobražujejo na daljavo, oziroma priporočila, ki veljajo za izvajanje modela D.
- Ob izvajanju ustreznih preventivnih ukrepov je omogočeno izvajanje individualne pomoči za dijake, ki imajo pouk na daljavo.
- Didaktična priporočila, ki jih je Zavod RS za šolstvo naslavljal šolam za pouk na daljavo v šolskem letu 2019/20 in 2020/21, naj šole smiselno uporabijo tudi pri realizaciji modela BC2.

Podmodel D1-SŠ

Aktiviranje podmodela določi Vlada RS oziroma ministrica, pristojna za izobraževanje.

Veljavnost podmodela D1-SŠ

Podmodel velja za vse šole in vzgojno-izobraževalne zavode, ko je zaradi epidemiološkega stanja prepovedano izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti maja ali junija. Za dijake zaključnih letnikov se organizira priprava na zaključne izpite in maturo v šoli. Za preostale dijake pa poteka pouk na daljavo.

Uporabnost podmodela D1-SŠ

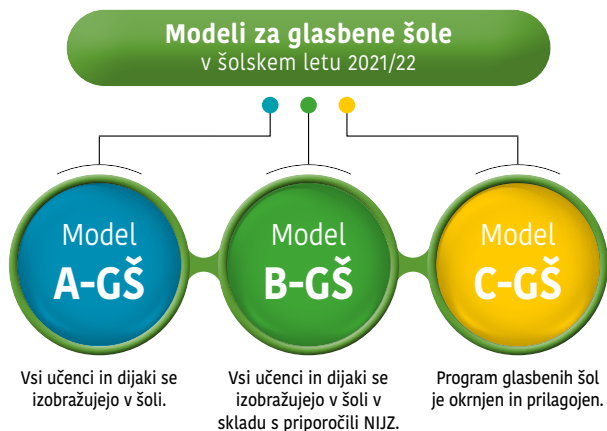
Podmodel se uporablja za vse šole in vzgojno-izobraževalne zavode, ki izvajajo programe za dijake gimnazijskega, srednjega strokovnega, poklicno-tehniškega, srednjega poklicnega in nižjega poklicnega izobraževanja.

Priporočila za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti

- Za izvajanje pouka na daljavo mora šola pripraviti načrt organizacije dela za vse učitelje in oddelke. Pregled nad izvajanjem pouka na daljavo ima ravnatelj. Pouk na daljavo se izvaja 5 dni v tednu. V času izvajanja pouka na daljavo učitelji in šola vodijo evidenco vključevanja dijakov v pouk na daljavo. Če se posamezni dijak ne vključuje v izvajanje pouka na daljavo, naj razrednik v zvezi s tem vzpostavi stik z njim ali z njegovimi starši ter poskuša ugotoviti in odpraviti razloge.
- Za izvajanje podmodela se smiselno uporabljajo priporočila, ki veljajo za izvajanje modela D.
- Za izvajanje podmodela D1 za dijake, ki imajo pouk na daljavo, šole smiselno uporabijo priporočila, ki veljajo za izvajanje modela C za dijake, ki se izobražujejo na daljavo, oziroma priporočila, ki veljajo za izvajanje modela D.
- Ob izvajanju ustreznih preventivnih ukrepov je omogočeno izvajanje individualne pomoči za dijake, ki imajo pouk na daljavo.
- Za izvajanje podmodela D1 za dijake zaključnih letnikov, ki imajo pouk v šoli, šole smiselno uporabijo priporočila, ki jih je Zavod RS za šolstvo naslavljal šolam za pouk dijakov zaključnih letnikov v šolskem letu 2019/20 in 2020/21.

3.4 Modeli za glasbene šole

Za glasbeno izobraževanje so načrtovani trije modeli, ki so prikazani na Sliki 15. Modeli so naravnani na različno zahtevna zdravstvena priporočila, ki so vezana na epidemiološko stanje v Sloveniji ob začetku šolskega leta ali kadar koli med šolskim letom. Aktiviranje posameznega modela za glasbene šole se določi na nacionalnem nivoju. Odločitev o tem sprejme Vlada RS oziroma ministrica³³, pristojna za izobraževanje.

Slika 15: Modeli za glasbene šole

V nadaljevanju so navedeni aktivnosti, nosilci in časovnica za začetek novega šolskega leta.

Preglednica 8: Aktivnosti na začetku šolskega leta

Aktivnost	Nosilec aktivnosti	Rok za izvedbo
Evalvacija pouka na daljavo v preteklem šolskem letu, aktualizacija razvojnega načrta in vključitev akcijskega načrta za izvajanje ukrepov na pedagoškem področju v letni delovni načrt	Ravnatelj in učitelji	Konec avgusta in začetek septembra
Opredelitev usposabljanja pedagoških in drugih strokovnih delavcev in vključitev v razpisane programe s področja vključevanja digitalne tehnologije v pedagoški proces, prepoznavanja psihosocialnih težav učencev, nudenja pomoči učencem, ki imajo psihosocialne težave ipd.	Ravnatelj, učitelji in svetovalni delavci	Konec avgusta in začetek septembra
Dogovor in vzpostavitev enotnega komunikacijskega kanala na šoli	Ravnatelj	Konec avgusta
Izdelava načrta rabe digitalne tehnologije pri pouku	Učitelji	Sredina septembra
Izdelava načrta novih potreb po digitalni tehnologiji	Ravnatelj	Sredina septembra

Glasbene šole pri izvajanju dejavnosti smiselno upoštevajo ukrepe, ki so prikazani v Preglednici 5 (str. 58–59) pri modelih za osnovne šole.

³³ Določila 39. člena Zakona o nalezljivih boleznih (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo in 49/20 – ZIUZEOP).

Model A-GŠ

Pouk bodo šole izvajale po modelu A, če s sklepom Vlade RS oziroma ministrice, pristojne za izobraževanje, ne bo drugače odločeno.

Veljavnost modela A-GŠ

Velja, ko se vsi učenci izobražujejo v šoli. Odpravljene so vse omejitve, ki so bile izdane v času epidemije covid-19. Šole in zavodi izvajajo celotno vzgojno-izobraževalno dejavnost enako kot pred epidemijo. Posebno pozornost namenjajo pridobivanju in vzdrževanju higienskih navad in se izobražujejo o preprečevanju nalezljivih bolezni.

Uporabnost modela A-GŠ

Model se uporablja za glasbene šole.

Priporočila za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti

- Pretekle izkušnje z izvajanjem pedagoškega procesa v času epidemije covid-19 so pokazale, da so določene prilagoditve izvajanja pouka v tovrstnih razmerah nujne ne glede na to, ali spremembe še dopuščajo pouk »v živo« ali je treba pouk izvajati »na daljavo«. Kljub temu da v primeru **modela A-GŠ** prilagoditve oblik pouka niso predvidene, naj se pouk organizira tako, da bi morebitna uveljavitev drugega modela zaradi poslabšanja razmer pomenila čim manjšo motnjo v pedagoškem procesu, ki se zaradi prilagoditev izvajanja pouka v izjemnih razmerah ne prekine, temveč preide v okoliščinam prilagojeno obliko.
- Pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela učitelji opravijo pregled doseženih ciljev in evalvirajo delo v preteklem šolskem letu. Posebno pozornost naj namenijo tistim ciljem, ki so bili v času izobraževanja na daljavo izpuščeni ali pa doseženi manj poglobljeno.
- Šola opravi evalvacijo izobraževanja na daljavo v šolskem letu 2020/21 (usposobljenost učiteljev, komunikacija na daljavo, sodelovanje strokovnih delavcev itd.). V letnem delovnem načrtu opredeli usposabljanje pedagoških in drugih strokovnih delavcev. Pri tem izpostavi aktivnosti za razvoj pedagoških digitalnih kompetenc. Prav tako šola na temelju analize izdela načrt vključevanja digitalnih tehnologij v proces poučevanja, učenja in preverjanja znanja učencev. Na podlagi obeh načrtov, ki ju ravnatelj vključi v letni delovni načrt, izdela tudi načrt novih potreb po digitalni tehnologiji.

Aktiviranje modela s sklepom določi Vlada RS oziroma ministrica, pristojna za izobraževanje.

Veljavnost modela B-GŠ

Velja, ko se vsi učenci izobražujejo v glasbeni šoli. Pri tem veljajo omejitve, ki se nanašajo na vzdrževanje higienskega režima ter izvajanje preventivnih ukrepov, še posebej pri dejavnostih, ki veljajo kot bolj tvegane za prenos okužbe (npr. petje, igranje na pihala, trobila). Omejitve so takšne narave, da je zaradi prostorskih in kadrovskih pogojev možno izvajati vzgojno-izobraževalni proces v šoli. Vezane so na natančno evidentiranje učencev pri izvajanju dejavnosti. Šole poleg klasične organizacije dela vključujejo posebnosti zaradi zdravstvenih ukrepov. Protokoli zajemajo organizacijo dela ter ravnanje in zadolžitve posameznikov.

Glasbena šola pripravi protokol izvedbe nastopov, predvidenih v letnem delovnem načrtu. V primeru da glasbena šola ne more zagotoviti ustreznih prostorskih pogojev za izvedbo pouka v skladu s higienskimi ukrepi, pouk orkestra in pevskega zbora lahko poteka v obliki sekcijskih vaj ali samo individualno.

Uporabnost modela B-GŠ

Model se uporablja za vse glasbene šole.

Priporočila za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti

- Pri izvajanju modela B veljajo vsa priporočila, ki so za načrtovanje in izvedbo vzgojno-izobraževalne dejavnosti zapisana pri modelu A. Model B omogoča kakovostno izvajanje vseh vzgojno-izobraževalnih dejavnosti v šoli.
- Priporočamo, da šole svoje razvojne aktivnosti in druge dejavnosti v zvezi z vključevanjem v različne projekte nadaljujejo enako kot pred epidemijo covid-19. Pri tem pa upoštevajo higienska in splošna priporočila.
- Pri izvajanju tega modela lahko v šolah opravljajo prakso tudi študenti pedagoških študijskih programov. Pri tem pa morajo upoštevati vse zdravstvene ukrepe, ki veljajo v posamezni šoli.

Predvideni ukrepi za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2: model B-GŠ

Šole uporabijo protokole, ki so jih pripravile v preteklem letu. Aktualni higienski ukrepi so podrobneje opredeljeni na spletni strani NIJZ v sklopu *Vzgoja in izobraževanje v šolskem/studijskem letu 2021/22*: <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-solskem/studijskem-letu-2021/2022>, dokument o glasbenih šolah.

O obveznih ukrepih, ki bodo potrebni zaradi epidemiološkega stanja in za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-Cov-2 (upoštevanje pogoja PCT, pogoji testiranja za zaposlene ipd.), bo odločala Vlada RS Slovenije.

-

V šolo lahko vstopajo le zdrave osebe: učenci, zaposleni oziroma obiskovalci. Vsi, ki vstopajo v šolski prostor, upoštevajo predpisani protokol oziroma načrt gibanja po šoli, ki ga pripravi šola. Pri vходу v šolo so na vidnem mestu nameščeni razkužilo in navodila o ravnanju za preprečitev okužbe s koronavirusom. Šola vodi evidenco zunanjih obiskovalcev šole. Glede na to, da prihajajo v glasbeno šolo učenci/dijaki iz različnih oddelkov oziroma šol, naj dosledno upoštevajo priporočila glede vzdrževanja medosebne razdalje in uporabe zaščitne maske.
-

Šola obvesti starše in učence/dijake, da lahko v šolo vstopajo le zdravi učenci/dijaki. Če strokovni delavec šole v času pouka ugotovi, da se učenec/dijak ne počuti dobro, oziroma pri učencu/dijaku prepozna simptome in znake koronavirusa ali druge bolezni, učenca/dijaka odpelje v poseben prostor in o tem obvesti starše oziroma skrbnike (velja za mladoletne osebe), ki učenca/dijaka prevzamejo (glej poglavje 4). Šola pri tem smiselno upošteva tudi Priporočila za ukrepanje v šolah ob nujnih stanjih in nenadno nastalih bolezenskih znakih. V primeru potrjene okužbe s SARS-CoV-2 šola ravna v skladu s priporočili in navodili, navedenimi v poglavju 4.
-

Za zaščito pred okužbo je potrebno dosledno izvajanje vseh splošnih ukrepov (vzdrževanje medosebne razdalje, redno in temeljito umivanje oziroma razkuževanje rok – v prvem VIO prednostno svetujemo umivanje rok – ter upoštevanje higiene kašlja. Zaradi povečanega sproščanja izdihanega zraka in s tem izločanja kapljic pri izvajanju nekaterih dejavnosti (npr. petje več pevcev skupaj, igranje na pihala, trobila itd.) priporočamo še dodatno izvajanje specifičnih ukrepov – priporočila za glasbene šole: <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-solskem/studijskem-letu-2021/2022> – dokument o glasbenih šolah.

- Zaprte prostore je treba temeljito zračiti, skladno z načrtom prezračevanja, več na: <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-solskem/studijskem-letu-2021/2022> – dokument o prezračevanju. Vsi prostori in naj površine se redno, dnevno čistijo in razkužujejo. Svetuje se čim manjše število stikov, zato se priporoča, da se učenci posameznih oddelkov oz. skupin med odmori ne mešajo. Priporočamo, da se učenci med odmori zadržujejo v učilnicah oziroma na hodnikih. Za uporabo sanitarij in drugih skupnih prostorov se izdelajo protokoli prihajanja in odhajanja na način, da prihaja do čim manjšega števila stikov med učenci različnih skupin.
- Za izvajanje ukrepov za preprečevanje okužbe v času prihodov v glasbeno šolo ter v času odmorov skrbi delavec šole. Pouk poteka po urniku, v učilnicah. Pred prihodom nove skupine učencev oziroma pri individualnem pouku učenca morajo biti prostori temeljito prezračeni, očiščeni in razkuženi.
- Delovanje šolske knjižnice se uredi tako, da se upošteva higienske ukrepe za preprečevanje širjenja virusa.
- Učenci si inštrumentov, šolskih potrebščin, pripomočkov in drugih predmetov med seboj ne izmenjujejo in ne izposojajo oz. jih pred uporabo obvezno razkužijo.
- Tudi pri morebitni udeležbi na dogodkih naj se učenci ne mešajo med seboj in je med njimi zagotovljena ustrezna razdalja (1,5 metra do 2 metra).
- Uporaba mask skladno z veljavnimi odloki, priporočili objavljenimi na spletni strani NIJZ (<https://www.nijz.si/priporocila-za-uporabo-mask-v-casu-sirjenja-okuzbe-s-sars-cov-2>) in glede na presojo pooblaščenega specialista medicine dela, prometa in športa. Glede na to, da prihajajo v glasbeno šolo učenci/dijaki iz različnih oddelkov oziroma šol, naj dosledno upoštevajo priporočila glede vzdrževanja medosebne razdalje in uporabe zaščitne maske.
- Govorilne ure in roditeljski sestanki potekajo v šoli izključno ob doslednem upoštevanju vseh ukrepov, ki zmanjšujejo tveganje pred okužbo, ali pa na daljavo (telefon, videoklic itd.).

Aktiviranje podmodela določi Vlada RS oziroma ministrica, pristojna za izobraževanje.

Veljavnost modela C-GŠ

Model C velja, ko zaradi omejitev, ki izhajajo iz priporočil Nacionalnega inštituta za javno zdravje, zaradi prostorskih oziroma kadrovskih pogojev ni več mogoče izvajati pouka za vse učence v šoli. V okviru tega modela poteka pouk v glasbeni šoli za učence PGV/predšolske glasbene vzgoje (5 let), GP/glasbene pripravnice (6 let), 1. in 2. razreda (7 in 8 let) ter PP/plesnih pripravnic od 1. do vključno 3. (6-, 7-, 8-letni otroci). Pouk se organizira v skupinah, ki so določene s standardi in normativi. Pouk predšolske glasbene vzgoje poteka 45 minut na teden, pouk glasbene pripravnice pa 60 minut na teden za posamezno skupino.

V primeru razpoložljivih prostorskih in kadrovskih kapacitet **posamezne šole**, ob upoštevanju higienskih in splošnih priporočil, ravnatelj GŠ odloči, da šola določi število učencev oziroma oddelke, ki imajo pouk najprej v šoli in nato na daljavo. Učenci, ki se izobražujejo v šoli, se na dva tedna zamenjajo z učenci, ki imajo pouk na daljavo. (PRIMER: pouk v šoli se izvaja tudi za učence 3., 5., 7. razreda, pouk na daljavo, za učence 4., 6., 8. razreda).

Uporabnost modela C-GŠ

Model se uporablja za vse glasbene šole.

Priporočila za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti

- Za izvedbo **predšolske glasbene vzgoje (45 minut tedensko)** v zaostrenih zdravstvenih razmerah predlagamo, da pouk poteka tako:

Polovici skupine se omogoči 30-minutni pouk v glasbeni šoli, preostalim otrokom 15-minutni pouk na daljavo v obliki videokonference. Skupini se tedensko izmenjujeta. Videokonferenca je pomembna predvsem zaradi ohranjanja stika med učiteljem in učenci, na prilagojen način je možno tudi predelati nekaj snovi. Učitelj pouk dopolni z učnim gradivom, ki ga posreduje vsem učencem (pesmica, glasbeni posnetek ipd.).

Kljub okrnjenemu pedagoškemu procesu se tako ohranja smisel šolanja. Manjša skupina in krajša učna ura učitelju omogočita, da lažje izvaja ukrepe (držanje razdalje, umivanje rok

itd.), s tem pa se precej zmanjša tveganje za okužbo. K temu pripomore tudi to, da so učenci le za omejen čas izpostavljeni skupni prisotnosti v zaprtem prostoru.

- Za izvedbo **glasbene pripravnice (60 minut tedensko)** v zaostrenih zdravstvenih razmerah predlagamo, da pouk poteka tako:

Skupino razdelimo na polovico ter za vsako polovico skupine izvedemo pouk v trajanju 30 minut. Učitelj pouk v živo dopolni z učnim gradivom za domače delo.

Omenjeni različici je treba predvideti pri oblikovanju urnikov na začetku šolskega leta.

- Za dejavnosti: **orkestri, pevski zbori, komorna igra**

Svetujemo izvedbo skladno s priporočili za glasbene šole: <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-solskem/studijskem-letu-2021/2022> – dokument o glasbenih šolah. Pouk naj bo kombiniran, na daljavo in v živo.

- Za dejavnosti: **plesna pripravnica, balet, moderni ples**

Učenci se oblečejo doma in se ne zadržujejo v garderobah. Učiteljica (spremljevalec) pričaka manjše otroke pred šolo in jih pospremi k pouku. Starejši otroci pridejo sami in se prav tako za pouk pripravijo doma. Omejeno je število otrok glede na velikost baletne dvorane. Po potrebi poteka pouk z zaščitnimi maskami in na ustrezni razdalji – skladno s priporočili za glasbene šole: <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-solskem/studijskem-letu-2021/2022> – dokument o glasbenih šolah. Obvezno je prezračevanje prostorov, skladno z načrtom prezračevanja. Priporočena je kombinacija pouka (v živo, na daljavo).

- Za dejavnosti: **nauk o glasbi, solfeggio**

Svetujemo izvedbo skladno s priporočili za glasbene šole: <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-solskem/studijskem-letu-2021/2022> – dokument o glasbenih šolah.

Učence učitelj sprejme pred šolo in jih odpelje v učilnice, ki so primerno pripravljene (mize na predpisani razdalji). Po potrebi poteka pouk z zaščitnimi maskami. Potrebno je temeljito prezračevanje prostorov, skladno z načrtom prezračevanja. Pregrade med učenci in pregrada pred učiteljem ščitijo samo pred neposrednim kapljičnim prenosom! Obvezno je prezračevanje prostorov med odmori (najmanj 10 minut). Priporočena je kombinacija pouka (v živo, na daljavo).

- Za dejavnost: **individualni pouk**

Individualni pouk se izvaja skladno z navodili NIJZ.

- Za dejavnost: **korepeticije**

Svetujemo izvedbo skladno s priporočili za glasbene šole: <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-solskem/studijskem-letu-2021/2022> – dokument o glasbenih šolah. Pouk se izvaja po potrebi z zaščitnimi maskami, na primerni razdalji in z obveznim prezračevanjem prostora.

Predvideni ukrepi za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2: model C-GŠ

Šole uporabijo protokole, ki so jih pripravile v preteklem letu. Aktualni higienski ukrepi so podrobneje opredeljeni na spletni strani NIJZ v sklopu Vzgoja in izobraževanje v šolskem/studijskem letu 2021/22: <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-solskem/studijskem-letu-2021/2022>, dokument o glasbenih šolah.

O obveznih ukrepih, ki bodo potrebni zaradi epidemiološkega stanja in za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-Cov-2 (upoštevanje pogoja PCT, pogoji testiranja za zaposlene ipd.), bo odločala Vlada RS Slovenije.

Za preprečevanje prenosa okužbe s SARS-CoV-2 se izvaja pouk v manjših skupinah skupin oziroma, če se le da, individualno.

V šolo lahko vstopajo le zdrave osebe: učenci, zaposleni oziroma obiskovalci. Vsi, ki vstopajo v šolski prostor, upoštevajo predpisani protokol oziroma načrt gibanja po šoli, ki ga pripravi šola. Pri vhodu v šolo so na vidnem mestu nameščeni razkužilo in navodila o ravnanju za preprečitev okužbe s koronavirusom. Šola vodi evidenco zunanjih obiskovalcev šole. Glede na to, da prihajajo v glasbeno šolo učenci/dijaki iz različnih oddelkov oziroma šol, naj dosledno upoštevajo priporočila glede vzdrževanja medosebne razdalje in uporabe zaščitne maske.

Šola obvesti starše in učence/dijake, da v šolo lahko vstopajo le zdravi učenci/dijaki. Šola uredi prihod in odhod iz šole z jasnimi pravili v hišnem redu (razporedi prihodov/odhodov oddelkov, uporaba več vhodov, talne označbe za vzdrževanje medosebne razdalje), prav tako pravila obnašanja na hodnikih in režim uporabe sanitarij, ki zagotavlja, da se učenci posameznih skupin ne mešajo med seboj.

V času prihodov v šolo in v času odmorov pri vhodu in na hodnikih skrbi za izvajanje ukrepov delavec šole.

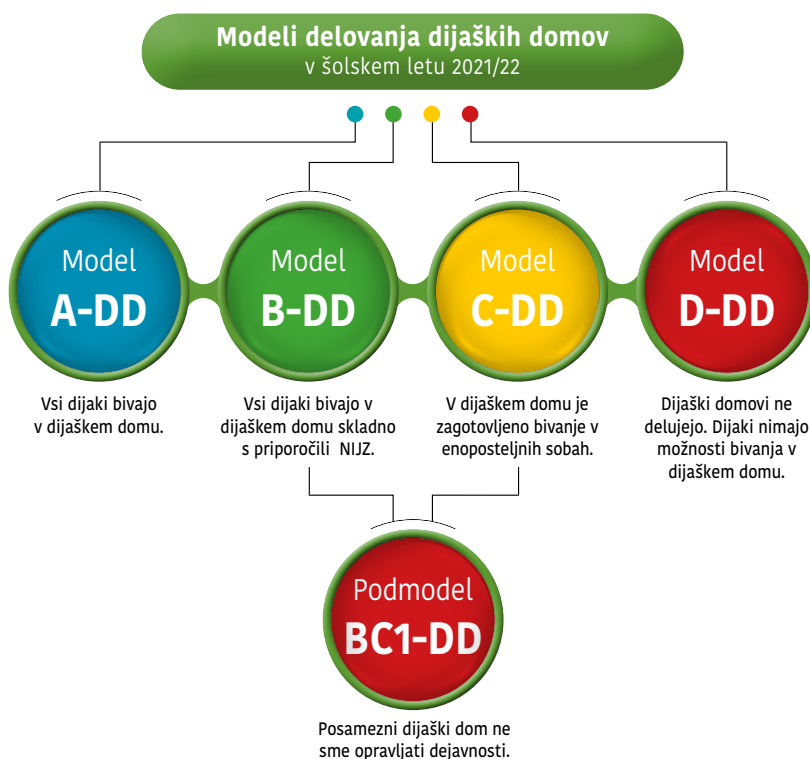
- Če strokovni delavec šole v času pouka ugotovi, da se učenec/dijak ne počuti dobro, oziroma prepozna simptome in znake korona virusne bolezni covid-19 ali neke druge bolezni, o tem obvesti starše oziroma skrbnike (velja za mladoletne osebe), ki učenca/dijaka prevzamejo (glej poglavje 4). V primeru potrjene okužbe s SARS-CoV-2 šola ravna v skladu s priporočili in navodili, navedenimi v poglavju 4.
- Za zaščito pred okužbo je potrebno dosledno izvajanje vseh splošnih ukrepov (vzdrževanje medosebne razdalje, redno in temeljito umivanje oziroma razkuževanje rok – v prvem VIO prednostno svetujemo umivanje rok ter upoštevanje higiene kašlja. Zaradi povečanega izločanja kapljic pri izvajanju nekaterih dejavnosti (npr. petje, igranje na pihala, trobila itd.) priporočamo še dodatno izvajanje specifičnih ukrepov (priporočila za glasbene šole: <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-solskem/studij-skem-letu-2021/2022> – dokument o glasbenih šolah. Zaprte prostore je treba temeljito zračiti, skladno z načrtom prezračevanja, več na: <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-solskem/studij-skem-letu-2021/2022> – dokument o prezračevanju. Vsi prostori in površine naj se redno, dnevno čistijo in/oziroma razkužujejo.
- Pouk poteka v matičnih učilnicah. Učenci se med odmori zadržujejo v matičnih učilnicah in jih praviloma ne zapuščajo. Na hodnikih in v sanitarijah ni dovoljeno zbiranje v skupinah.
- Delovanje šolske knjižnice se uredi tako, da se upošteva higienske ukrepe za preprečevanje širjenja virusa.
- Govorilne ure in roditeljski sestanki potekajo na daljavo oziroma po telefonu ali prek računalnika oziroma prek videopovezav. Le izjemoma lahko govorilne ure potekajo v šoli ob doslednem upoštevanju vseh higienskih ukrepov. Priporočeno je upoštevanje pogoja PCT. Enako naj v največji možni meri potekajo sestanki zaposlenih. Če potekajo v živo, naj udeleženci upoštevajo priporočila glede medosebne razdalje ter uporabe zaščitne maske, upoštevajo naj navodila pooblaščenega specialista medicine dela, prometa in športa.

3.5 Modeli za dijaške domove

Za dijaške domove so načrtovani štiri modeli in en podmodel, ki so prikazani na Sliki 16. Modeli so naravnani na različno zahtevne zdravstvene ukrepe, ki bi lahko bili uveljavljeni zaradi epidemiološkega stanja v Sloveniji v obdobju začetka šolskega leta ali kadar koli med šolskim letom.

Aktiviranje posameznega modela za dijaške domove se določi **na nacionalnem nivoju**. Odločitev o tem sprejme Vlada RS oziroma ministrica³³, pristojna za izobraževanje.

Odločitev za aktiviranje podmodela za zaprtje **posameznega dijaškega doma** sprejme **ministrica**, pristojna za izobraževanje. Ravnatelj dijaškega doma vse informacije, ki so vezane na potrebne ukrepe v zvezi zapiranjem dijaškega doma, takoj ko zanje izve, posreduje Direktoratu za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport.

Slika 16: Modeli in podmodeli delovanja dijaških domov

V nadaljevanju so navedeni aktivnosti, nosilci in časovnica za začetek novega šolskega leta.

³³ Določila 39. člena Zakona o nalezljivih boleznih (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo in 49/20 – ZIUZEOP).

Preglednica 9: Aktivnosti na začetku šolskega leta

Aktivnost	Nosilec aktivnosti	Rok za izvedbo
Opredelitev usposabljanja pedagoških in drugih strokovnih delavcev in vključitev v razpisane programe s področja vključevanja digitalne tehnologije v pedagoški proces, prepoznavanja psihosocialnih težav učencev, nudenja pomoči učencem, ki imajo psihosocialne težave ipd.	Ravnatelj in vzgojitelj	Konec avgusta
Dogovor in vzpostavitev enotnega komunikacijskega kanala v dijaškem domu	Ravnatelj	Konec avgusta
Priprava individualnih načrtov za posamezne dijake	Vzgojitelji	Sredina septembra
Izdelava načrta rabe digitalne tehnologije pri pouku	Vzgojitelji	Sredina septembra
Izdelava načrta novih potreb po digitalni tehnologiji	Ravnatelj	Sredina septembra

UKREPI

Seznanitev z ukrepi (infografike, obvestila, predavanja itd.)
Samo zdrave osebe
Samotestiranje ³⁴
Upoštevanje zdravstvenih omejitev pri dijakih ³⁵
Umivanje/razkuževanje rok
Higiena kihanja in kašlja
Ne dotikajmo se obraza (oči, nosu in ust) z nečistimi/neumitimi rokami
Zadostna medosebna razdalja vsaj 1,5 do 2 metra v mirovanju, pri gibanju večja
Uporaba mask (zaposleni, dijaki) ³⁶
Čiščenje/razkuževanje površin
Zračenje prostorov
Odsvetovano zbiranje v skupinah
Odsvetovano mešanje skupin
Urnik uporabe prostorov (uporaba jedilnice, kopalnic itd.)
Določene poti gibanja (koridor)
Sestanki na daljavo (interni sestanki, govorilne ure)
Odsvetovanje prireditev ³⁷
Poseben režim pri uporabi skupnih prostorov (učilnice, knjižnica, sanitarni prostori itd.)
Poseben režim v jedilnici
Vodenje evidence prisotnosti, tudi za zunanje obiskovalce
Določen prostor, kamor se lahko umakne obolelega

V Preglednici 10 je prikaz ukrepov za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2 glede na posamezne modele organiziranja bivanja v dijaških domovih.

³⁴ Aktualna navodila za samotestiranje učencev so objavljena na spletni strani <https://www.nijz.si/samotestiranje>.

³⁵ Upoštevat je treba trenutno veljavna priporočila RSK za pediatrijo in RSK za medicino dela, prometa in športa (objavljeno na spletni strani NIJZ).

³⁶ Dijak ne potrebuje maske v svoji sobi s pripadajočimi sanitarnimi prostori. V skupnih prostorih uporabljajo maske vse odrasle osebe ter vsi dijaki, vzgojitelji oz. zaposleni, pa tudi kadar vstopajo v dijaške sobe.

Preglednica 10: Predvideni ukrepi za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2 glede na posamezne modele organiziranja bivanja v dijaških domovih

	MODELI			
	Model A-DD	Model B-DD	Model C-DD	Model D-DD
	+	+	+	/
	+	+	+	/
	/	+	+	/
	/	+	+	/
	+ Umivanje	++ Umivanje in razkuževanje	++ Umivanje in razkuževanje	/
	+	+	+	/
	+	+	+	/
	-	+	+	/
	-	+	+	/
	+ Čiščenje	++ Umivanje in razkuževanje	++ Umivanje in razkuževanje	/
	+	++	++	/
	-	+	+	/
	-	+	+	/
	-	+	+	/
	-	+	+	/
	-	+	+	/
	-	+	+	/
	-	++ Čiščenje in razkuževanje, urnik	++ Čiščenje in Razkuževanje, urnik	/
	-	+	+	/
	+	+	+	/

LEGENDA: / Ni relevantno + Ukrepi predvideni - Ukrepi ni predvideni

37 Več o preprečevanju tveganj, povezanih s športnimi in glasbenimi dejavnostmi, je dostopno na: www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/priporocila_kulturne_dejavnosti.pdf, www.nijz.si/sl/sproscanje-ukrepov-covid-19 (šport).

Model A-DD

Dejavnost bodo dijaški domovi izvajali po modelu A, če s sklepom Vlade RS oziroma ministrice, pristojne za izobraževanje, ne bo drugače določeno.

Veljavnost modela A-DD

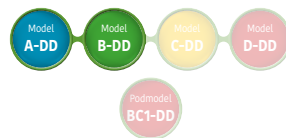
Model velja, ko vsi dijaki bivajo v dijaškem domu. Odpravljene so vse omejitve, ki so bile izdane v času epidemije. Dijaški domovi izvajajo vzgojno-izobraževalno dejavnost enako kot pred epidemijo. Posebno pozornost namenjajo pridobivanju in vzdrževanju higienskih navad in izobraževanju o preprečevanju nalezljivih bolezni v okolju dijaškega doma.

Uporabnost modela A-DD

Model se uporablja za vse dijaške domove v RS.

Priporočila za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti

- V primeru modela A-DD prilagoditve vzgojnega programa dijaškega doma niso potrebne. Vodstva dijaških domov in strokovni delavci naj kljub temu načrtujejo delo tako, da bi ob morebitni uveljavitvi drugačnega modela zaradi poslabšanja epidemioloških razmer s čim manj zastoji delovni proces prilagodili drugemu modelu. V tem času naj se vzpostavijo komunikacijski kanali s šolami, ki jih obiskujejo dijaki, in skupaj z njimi opredelijo ravnanja ob uveljavitvi drugih modelov ter usklajena pravila komuniciranja z dijaki in njihovimi starši. Posebno pozornost naj se nameni iskanju načinov podpore dijakom, ki v običajnih razmerah bivajo v dijaškem domu, ob morebitni uveljavitvi izobraževanja na daljavo, ne le pri učenju, temveč tudi na psihosocialnem področju.
- Priporočamo tudi zagotavljanje ustreznih pogojev (opreme, prostorov) za uporabo spletnih okolij, s pomočjo katerih bi ob pouku na daljavo potekalo vzgojno delo, in vključitev usposabljanj za uporabo spletnih orodij ter ustreznih didaktičnih pristopov v načrt izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev dijaškega doma.
- Model A razumemo kot stanje brez nevarnosti širjenja SARS-CoV-2. V modelu A se dijaki v dijaških domovih izobražujejo o preprečevanju nalezljivih bolezni v okolju dijaškega doma in splošnih higienskih ukrepih. Drugi dodatni ukrepi niso predvideni.

Model B-DD

Aktiviranje modela določi Vlada RS oziroma ministrica, pristojna za izobraževanje.

Veljavnost podmodela B-DD

Model velja, ko se vsi dijaki izobražujejo v šoli oziroma v vzgojno-izobraževalnem zavodu. Dijaški domovi imajo nastanjene vse dijake. Dopuszna je nastanitev več dijakov v sobi. Pri tem veljajo omejitve, ki se nanašajo na vzdrževanje higienskega režima ter izvajanje preventivnih ukrepov. Omejitve so takšne narave, da je zaradi prostorskih in kadrovskih pogojev možno izvajati proces v dijaškem domu. Dijaški dom uvede posebne protokole pri uporabi jedilnice in učilnic. Protokoli zajemajo organizacijo dela ter ravnanje in zadolžitve posameznikov.

Uporabnost modela B-DD

Model se uporablja za vse dijaške domove.

Dijaški domovi pri zavodih, ki izvajajo prilagojene izobraževalne programe in posebni program, izvajajo dejavnost dijaškega doma v okviru možnosti, ki so dodatno odvisne od zdravstvenega stanja posameznih dijakov.

Priporočila za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti

- Tako kot pri modelu A-DD tudi v primeru aktivacije modela B-DD prilagoditve vzgojnega programa dijaškega doma niso potrebne. Vodstva šol in strokovni delavci naj kljub temu načrtujejo delo tako, da bi ob morebitni uveljavitvi drugačnega modela zaradi poslabšanja epidemioloških razmer s čim manj zastoji delovni proces prilagodili drugemu modelu. V tem času naj se vzpostavijo komunikacijski kanali s šolami, ki jih obiskujejo dijaki, in skupaj z njimi dogovorijo ravnanja ob uveljavitvi drugih modelov ter usklajena pravila komuniciranja z dijaki in njihovimi starši. Posebno pozornost naj se nameni iskanju načinov podpore dijakom, ki v običajnih razmerah bivajo v dijaškem domu, ob morebitni uveljavitvi izobraževanja na daljavo, ne le pri učenju, temveč tudi na psihosocialnem področju.

- Priporočamo tudi pripravo na uporabo spletnih okolij, s pomočjo katerih bi ob pouku na daljavo potekalo vzgojno delo, in vključitev usposabljanj za uporabo spletnih orodij ter ustreznih didaktičnih pristopov v načrt izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev dijaškega doma.

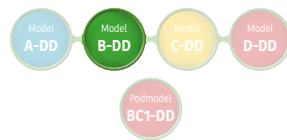
Predvideni ukrepi za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2: model B-DD

Dijaški domovi uporabijo protokole, ki so jih pripravile v preteklem letu. Aktualni higienski ukrepi za dijaške domove so podrobneje opredeljeni na spletni strani NIJZ v sklopu *Vzgoja in izobraževanje v šolskem/studijskem letu 2021/22*: <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-solskem/studijskem-letu-2021/2022>.

O obveznih ukrepih, ki bodo potrebni zaradi epidemiološkega stanja in za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-Cov-2 (upoštevanje pogoja PCT, pogoji testiranja za zaposlene ipd.), bo odločala Vlada RS Slovenije.

Za izvajanje režima pouka po modelih, ko so pri pouku v šoli navzoči vsi dijaki, je neizogibno, da so dijaški domovi polno zasedeni (tudi večposteljne sobe). Tudi v času, ko je v šolah navzoča polovica dijakov, je možno, da pride v dijaških domovih do razmer, ko so v njih zasedene tudi večposteljne sobe. Treba se je zavedati, da to pomeni večje tveganje za prenos okužbe.

- V dijaški dom lahko vstopajo le zdrave osebe: dijaki, zaposleni oziroma obiskovalci. Vsi, ki vstopajo v dijaški dom, upoštevajo predpisani protokol oziroma načrt gibanja po objektu, ki ga pripravi dijaški dom. Pri vходу v dijaški dom so na vidnem mestu nameščeni razkužilo in navodila o ravnanju za preprečitev okužbe s koronavirusom. Dijaški dom vodi evidenco zunanjih obiskovalcev.
- Glede na to da v dijaškem domu bivajo dijaki iz različnih oddelkov oziroma šol, naj dosledno upoštevajo priporočila glede vzdrževanja medosebne razdalje in uporabe zaščitne maske.
- Poleg splošnih priporočil (temeljito zračenje zaprtih prostorov, skladno z načrtom prezračevanja, redno umivanje oz. razkuževanje rok, vzdrževanje zadostne medosebne razdalje in upoštevanje higiene kašlja in kihanja s strani dijakov in zaposlenih ter redno čiščenje in razkuževanje površin) se ob aktivaciji modela B-DD priporoča, da so ob vho-
dih, na hodnikih, v učilnicah in sanitarnih prostorih razkužila in infografike z navodili za splošne higienske ukrepe.

- ✓ Skupni prostori se uporabljajo po razporedu, tako da je možnost stikov kar najmanjša, v njih se tudi ves čas zagotavlja zadostna medosebna razdalja.
- ✓ Dijaški dom uredi pravila prihoda v dom in zapuščanja doma, obnašanja na hodnikih, v jedilnici in drugih skupnih prostorih ter režim uporabe sanitarij (dijakom se dodelijo sanitarni prostori, ki jih uporabljajo), tako da se preprečuje gneča in zmanjšuje število stikov. V dijaški dom vstopajo samo dijaki in zaposleni ter po predhodni najavi preostali obiskovalci, ob uporabi zaščitne maske in v skladu z drugimi navodili doma (evidentiranje obiskovalcev, spremstvo zaposlenega).
- ✓ Govorilne ure in pridobivanje informacij s strani staršev potekajo po telefonu ali spletu, izjemoma osebno z doslednim izvajanjem higienskih ukrepov. Priporočeno je upoštevanje pogoja PCT.
- ✓ Dijake se ob uveljavitvi modela pred prihodom v dom obvesti o organizaciji vzgojnega dela in ukrepih za preprečevanje okužbe.
- ✓ Samostojno učenje poteka v sobah, individualna učna pomoč pa v učilnicah po vnaprej določenem razporedu, ob upoštevanju preventivnih ukrepov (vzdrževanje medosebne razdalje, po potrebi uporaba zaščitne maske). Skupinsko delo in medvrstniška pomoč se izvajata le med sošolci (dijaki istega oddelka, ki bivajo v dijaškem domu, ali pa med sostanovalci v isti sobi) ali pa na daljavo. Skupinske dejavnosti in drugi dogodki se lahko organizirajo le, če se zagotovijo ustrezni higienski ukrepi in če ni zunanjih udeležencev.
- ✓ Uporaba računalnikov se omeji na uporabo dijakom, ki ne razpolagajo s svojim računalnikom. Računalniki se redno razkužujejo. Delovanje domske knjižnice se uredi tako, da se upošteva higienske ukrepe za preprečevanje širjenja virusa.
- ✓ Dijaki si šolskih potrebščin, pripomočkov in drugih predmetov med seboj ne izmenjujejo in ne izposojajo oz. jih pred uporabo obvezno razkužijo.

Model C-DD

Aktiviranje modela določi Vlada RS oziroma ministrica, pristojna za izobraževanje.

Veljavnost podmodela C-DD

Model velja, ko zaradi omejitev, ki izhajajo iz priporočil, zaradi prostorskih oziroma kadrovskih pogojev ni več mogoče zagotavljati nastanitve za vse dijake v dijaškem domu. V okviru tega modela dijaški dom deluje tako:

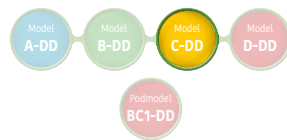
Ravnatelj določi število dijakov oziroma skupine, ki bivajo v dijaškem domu. V primeru ugodnejših prostorskih in kadrovskih kapacitet **posameznega dijaškega doma**, ob upoštevanju priporočil, **se ravnatelj odloči, da dijaški dom po potrebi namesti več dijakov oziroma vzgojnih skupin**. Ravnatelj odločitev o večjem številu dijakov sporoči Sektorju za srednje šolstvo na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport. Dijaški dom zagotavlja nastanitev za vse tiste dijake, ki so pri pouku, glede na rotacijo v srednji šoli. Število dijakov se ustrezno zmanjša, v sobi biva po en dijak. Dijaški dom izvajanje vzgojnega programa prilagodi tako, da ga deloma izvaja tudi na daljavo. Izvajanje podpore šolskim aktivnostim na daljavo vključuje tudi psihosocialno podporo dijakom.

Uporabnost podmodela C-DD

Model se uporablja za vse dijaške domove, ki vključujejo dijake gimnazijskega, srednjega strokovnega, poklicno-tehniškega, srednjega poklicnega in nižjega poklicnega izobraževanja. Dijaški domovi, ki delujejo pri vzgojno-izobraževalnih zavodih in šolah, ki izvajajo prilagojene izobraževalne programe in posebni program, izvajajo vzgojno-izobraževalno delo v okviru možnosti, ki so dodatno odvisne od zdravstvenega stanja posameznih dijakov.

Priporočila za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti

- Za izvajanje dejavnosti mora dijaški dom pripraviti načrt organizacije dela. Pregled nad izvajanjem ima ravnatelj dijaškega doma.
- Dijaški domovi vzpostavijo usklajen način dostopanja do dijakov, posebej za dijake iz ranljivih skupin. Za dejavnosti na daljavo dijaški dom vodi evidenco vključevanja dijakov.
- Uveljavitev modela C-DD pomeni, da srednje šole izvajajo kombinacijo pouka »v živo« in »na daljavo« za isto skupino dijakov izmenično. To pomeni, da mora dijaški dom prilago-

ditati delo tako, da sočasno izvaja vzgojni program v klasični obliki (za dijake, katerih pouk poteka v šolah in bivajo v dijaškem domu) in na daljavo (za dijake, ki so vključeni v pouk na daljavo). Delovanje vzgojiteljev mora biti usklajeno s šolami in v podporo dijakom, tako pri učenju kot tudi na psihosocialnem področju. Vzgojitelji dijake na daljavo podpirajo s pomočjo dogovorjenih spletnih orodij, v primeru njihove neodzivnosti pa tudi prek drugih komunikacijskih kanalov.

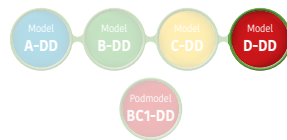
Predvideni ukrepi za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2: model C-DD

Dijaški domovi uporabijo protokole, ki so jih pripravile v preteklem letu. Aktualni higienski ukrepi za dijaške domove so podrobneje opredeljeni na spletni strani NIJZ v sklopu *Vzgoja in izobraževanje v šolskem/studijskem letu 2021/22*: <https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-solskem/studijskem-letu-2021/2022>.

O obveznih ukrepih, ki bodo potrebni zaradi epidemiološkega stanja in za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-Cov-2 (upoštevanje pogoja PCT, pogoji testiranja za zaposlene ipd.), bo odločala Vlada RS Slovenije.

- Namen navzočnosti samo polovice dijakov pri pouku v šoli je, da je vsak dijak sam v sobi v dijaškem domu, kar je v modelu tudi predvideno.
- V dijaški dom lahko vstopajo le zdrave osebe: dijaki in zaposleni ter zunanji obiskovalci v primeru izvajanja nujnih del. Vsi, ki vstopajo v dijaški dom, upoštevajo predpisani protokol oziroma načrt gibanja po objektu, ki ga pripravi dijaški dom. Pri vходу v dijaški dom so na vidnem mestu nameščeni razkužilo in navodila o ravnanju za preprečitev okužbe s koronavirusom. Dijaški dom vodi evidenco zunanjih obiskovalcev.
- Glede na to da v dijaškem domu bivajo dijaki iz različnih oddelkov oziroma šol, naj dosledno upoštevajo priporočila glede vzdrževanja medosebne razdalje in uporabe zaščitne maske.
- Poleg splošnih priporočil (pogosto zračenje zaprtih prostorov, redno umivanje oz. razkuževanje rok, vzdrževanje zadostne medosebne razdalje in upoštevanje higiene kašlja in kihanja s strani dijakov in zaposlenih ter ustrezno prezračevanje skladno z načrtom prezračevanja in redno čiščenje ter razkuževanje površin) se ob aktivaciji modela C-DD priporoča, da so ob vhodih, na hodnikih, v učilnicah in sanitarnih prostorih razkužila in infografike z navodili za splošne higienske ukrepe.
- Skupni prostori se uporabljajo po razporedu, tako da je možnost stikov kar najmanjša, v njih se tudi ves čas zagotavlja zadostna medosebna razdalja.

- Dijaki dom uredi pravila prihoda v dom in zapuščenja doma, obnašanja na hodnikih, v jedilnici in drugih skupnih prostorih (razporedi prihodov/odhodov, uporaba različnih vhodov, talne označbe za vzdrževanje medosebne razdalje ipd.) ter režim uporabe sanitarij (dijakom se dodelijo sanitarni prostori, ki jih uporabljajo), tako da se preprečuje gneča in zmanjšuje število stikov. Srečanja dijakov naj bodo omejena na skupne prostore. V objekt dijaškega doma vstopajo samo dijaki in zaposleni, preostali le po potrebi in po predhodni najavi, ob uporabi zaščitne maske in v skladu z drugimi navodili doma (evidentiranje obiskovalcev, spremstvo zaposlenega).
- Govorilne ure in roditeljski sestanki potekajo na daljavo oziroma po telefonu ali prek računalnika oziroma prek videopovezav. Le izjemoma lahko govorilne ure potekajo v šoli ob doslednem upoštevanju vseh higienskih ukrepov. Priporočeno je upoštevanje pogoja PCT. Enako naj na daljavo v največji možni meri potekajo sestanki zaposlenih. Če potekajo v živo, naj udeleženci upoštevajo priporočila glede medosebne razdalje ter uporabe zaščitne maske, upoštevajo naj navodila medicine dela, prometa in športa.
- Dijake se ob uveljavitvi modela pred prihodom v dom obvesti o organizaciji vzgojnega dela in ukrepih za preprečevanje okužbe.
- Samostojno učenje poteka v sobah, individualna učna pomoč pa v učilnicah po vnaprej določenem razporedu, ob upoštevanju preventivnih ukrepov (vzdrževanje medosebne razdalje, po potrebi uporaba zaščitne maske). Medvrstniška pomoč se izvaja le med sošolci (dijaki istega oddelka, ki bivajo v dijaškem domu) ali na daljavo. Skupinsko delo in druge skupinske dejavnosti ter dogodki naj ob aktivaciji modela C-DD potekajo izključno na daljavo.
- Uporaba računalnikov se omeji na uporabo dijakom, ki ne razpolagajo s svojim računalnikom. Po uporabi se računalniki razkužijo. Delovanje domske knjižnice se uredi tako, da se upošteva higienske ukrepe za preprečevanje širjenja virusa.
- Dijaki si šolskih potrebščin, pripomočkov in drugih predmetov med seboj ne izmenjujejo in ne izposojajo oz. jih pred uporabo obvezno razkužijo.
- Dijak ne potrebuje zaščitne maske v svoji sobi z dodeljenimi sanitarnimi prostori. V skupnih prostorih se uporabljajo skladno z veljavnimi odloki, priporočili objavljenimi na spletni strani NIJZ (<https://www.nijz.si/priporocila-za-uporabo-mask-v-casu-sirjenja-okuzbe-s-sars-cov-2>) in glede na presojo pooblaščenega specialista medicine dela, prometa in športa.

Model D-DD

Aktiviranje modela določi Vlada RS oziroma ministrica, pristojna za izobraževanje.

Veljavnost podmodela D-DD

Model velja za vse dijaške domove, ko je zaradi epidemiološkega stanja prepovedano izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti.

Uporabnost modela D-DD

Model se uporablja za vse dijaške domove, ki vključujejo dijake gimnazijskega, srednjega strokovnega, poklicno-tehniškega, srednjega poklicnega in nižjega poklicnega izobraževanja.

Priporočila za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti

- Za izvajanje podpore na daljavo dijaški dom pripravi načrt dela z dijaki iz ranljivih skupin. V času izvajanja podpore na daljavo dijaški dom vodi evidenco vključevanja dijakov.
- Delovanje vzgojiteljev mora biti usklajeno s šolami in v podporo dijakom, tako pri učenju kot tudi na psihosocialnem področju. Vzgojitelji dijake na daljavo podpirajo s pomočjo dogovorjenih spletnih orodij, v primeru njihove neodzivnosti pa tudi prek drugih komunikacijskih kanalov. Če strokovni delavci niso usposobljeni za uporabo spletnih okolij, s pomočjo katerih ob pouku na daljavo lahko poteka vzgojno delo, je nujna takojšnja organizacija usposabljanj za uporabo spletnih orodij ter ustreznih didaktičnih pristopov.
- V primeru da bi opisano stanje trajalo dlje časa in bi se zaradi tega lahko povečale stiske dijakov, posebej tistih, ki prihajajo iz manj ugodnih socialnih okolij, naj bodo strokovni delavci doma na to posebej pozorni in naj, če je po njihovi presoji to potrebno, o svojih opažanjih obvestijo šolo, dijakom in njihovim staršem pa svetujejo, na katere institucije se lahko obrnejo po pomoč.

Podmodel BC1-DD

Aktiviranje podmodela določi Vlada RS oziroma ministrica, pristojna za izobraževanje, na predlog Območne enote NIJZ (glej poglavje 4).

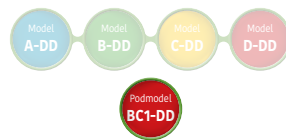
Veljavnost podmodela BC1-DD

Podmodel velja, ko je zaradi epidemiološkega stanja prepovedano delovanje posameznega dijaškega doma. V tem primeru se dijaški dom v celoti zapre, dijakom, ki jim DD predstavlja edino bivališče, pa priskrbi nova (začasna) lokacija.

Ravnatelj dijaškega doma vse informacije, ki so vezane na potrebne ukrepe v zvezi zapiranjem dijaškega doma, takoj ko zanje izve, posreduje Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport.

Uporabnost podmodela BC1-DD

Model se uporablja za vse dijaške domove.

3.6 Osnovne šole s prilagojenim programom, oddelki prilagojenega in posebnega programa pri osnovnih šolah ter zavodi za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami

Glede na odločitev Ustavnega sodišča z dne 3. 12. 2020 v postopku za preizkus pobude in v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti osnovne šole s prilagojenim programom, oddelki prilagojenega in posebnega programa pri osnovnih šolah ter zavodi za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami izvajajo dejavnost v prostorih šole oziroma zavoda ne glede na epidemiološke razmere. Odprti ostajajo tudi domovi za učence s posebnimi potrebami.

Nprekinjeno izvajajo izobraževalne in vzgojne programe ob upoštevanju higienskih priporočil NIJZ. Vsak zavod pripravi načrt za zagotavljanje ustreznega dela z otroki in mladostniki ter predvidi ločen prostor za obolele otroke in mladostnike.

Priporočila za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti

A

V primeru da so odpravljene vse omejitve, ki so bile izdane v času epidemije, šole in zavodi izvajajo vzgojno-izobraževalno dejavnost enako kot pred epidemijo. Posebno pozornost namenjajo pridobivanju in vzdrževanju higienskih navad in izobraževanju o preprečevanju nalezljivih bolezni v okolju šole.

B

V primeru poslabšanja epidemioloških razmer osnovne šole s prilagojenim programom in oddelki prilagojenega in posebnega programa pri osnovnih šolah ter zavodi za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami delujejo v polnem obsegu, pri organiziranju vzgojno-izobraževalnega dela upoštevajo tudi priporočila NIJZ in priporočila pooblaščenega specialista medicine dela, prometa in športa o ukrepih, s katerimi se preprečuje širjenje nalezljive bolezni.

C

Tudi v primeru poslabšanja epidemiološke slike šole in zavodi delujejo v polnem obsegu v skladu s strožjimi priporočili NIJZ. Potrebne so prilagoditve organizacije dela v šoli in zavodu. Šole in zavodi upoštevajo tudi priporočila pooblaščenega specialista medicine dela, prometa in športa.

Šola oziroma zavod vzpostavi alternativne oblike pouka za otroke in mladostnike, ki imajo zdravstvene omejitve in večje tveganje za zaplete pri covidu-19.

Ob upoštevanju higienskih priporočil NIJZ potekajo individualne specialnopedagoške in zdravstvene obravnave.

D

V primeru razširjenosti epidemije, ko se uveljavlja vedno več omejitev z namenom zmanjšanja zbiranja večjega števila ljudi, se NIJZ priporočila zaostrijo. Osnovne šole s prilagojenim programom in oddelki prilagojenega in posebnega programa pri osnovnih šolah ter zavodi za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami izvajajo nujno varstvo in individualne specialnopedagoške in zdravstvene obravnave.

Šola oziroma zavod vzpostavi pouk na daljavo za otroke in mladostnike, ki imajo zdravstvene omejitve in večje tveganje za zaplete pri covid-19 in zaradi tega ostanejo doma.

Šolski svetovalni delavci nudijo nujno psihosocialno pomoč otrokom, mladostnikom in njihovim staršem.

4 Ravnanje ob sumu ali potrjenem primeru okužbe s SARS-CoV-2 v vzgojno-izobraževalnem zavodu

Poglavje pripravila: **Center za nalezljive bolezni, Nacionalni inštitut za javno zdravje**

Ta navodila veljajo, kadar so v vzgojni-izobraževalnih zavodih upoštevana aktualna higienska priporočila NIJZ, izpostavljamo pomen rednega in učinkovitega prezračevanja zaprtih prostorov v vzgojno-izobraževalnih zavodih (<https://www.nijz.si/vzgojainizobrazevanje>).

Vodstvo vzgojno-izobraževalnega zavoda prosimo, da skrbno spremlja epidemiološko situacijo znotraj zavoda.

4.1 Osnovne informacije o bolezni covid-19

Koronavirusi so družina virusov, ki večinoma povzročijo bolezni dihal. Novi koronavirus so poimenovali SARS-CoV-2; bolezen, ki jo povzroči, se imenuje covid-19.

Simptomi oz. znaki bolezni covid-19

Najpogostejši simptomi oz. znaki bolezni covid-19 so slabo počutje, prehladni znaki, kašelj, vročina, težko dihanje, glavobol, bolečine v mišicah, izguba vonja ali okusa in bolečine v žrelu.

Potek bolezni

Poznavanje in razumevanje poteka bolezni covid-19 nam lahko pomaga zmanjšati njeno širjenje. Pri tem sta ključni naslednji časovni obdobji:

- **Inkubacijska doba** | čas od okužbe do pojava prvih simptomov oz. znakov. Inkubacijska doba za covid-19 je lahko med 2 in 14 dni. V povprečju pa naj bi trajala od 5 do 6 dni.
- **Obdobje kužnosti** | čas, ko oseba s covid-19 lahko okuži drugo osebo. Obdobje kužnosti traja od 2 dni pred pojavom simptomov oz. znakov do 10 dni ali več po pojavu simptomov oz. znakov bolezni. Če je potek bolezni hujši, zahteva hospitalizacijo in v primeru imunske motnje lahko traja dlje. V primeru asimptomatske okužbe se kot obdobje kužnosti upošteva od 2 dni pred pozitivnim testom, s katerim je bila pri osebi potrjena okužba z virusom SARS-

CoV-2 (če je bil najprej odvzet bris za HAGT, ki je bil pozitiven, se upošteva datum odvzema tega testa), in traja 10 dni.

Asimptomatska okužba

Asimptomatska okužba je okužba, pri kateri okužena oseba ne razvije simptomov oz. znakov, značilnih za bolezen covid-19. Tudi osebe z asimptomatsko okužbo lahko prenesejo bolezen na druge ljudi.

Pot prenosa bolezni covid-19

Virus SARS-CoV-2 se med ljudmi prenaša s kužnimi kapljicami, ki nastanejo ob kašljanju, kihanju, govorjenju, petju ali pospešenem dihanju okužene osebe, ter prek zraka. Z virusom SARS-CoV-2 se lahko okužimo tudi ob stiku z onesnaženimi površinami, npr. če se onesnaženih površin dotaknemo s prsti, lahko virus zanesemo na sluznice nosu, ust in oči ter se tako okužimo. Najpogosteje se okužba širi med ljudmi, ki so med seboj v tesnem stiku (razdalja do okužene osebe manj kot 2 m). Poleg tega predstavlja tveganje tudi zadrževanje v zaprtih in neustrezno prezračevanih prostorih, v katerih se nahaja večje število ljudi in kjer okužene osebe preživijo dlje časa z drugimi ljudmi, npr. v nočnih klubih, restavracijah, vzgojno-izobraževalnih zavodih, na zborovskih vajah, v fitnes centrih, pisarnah in krajih bogoslužja.

Kontakti osebe s potrjeno okužbo

Kontakt osebe s potrjeno okužbo je oseba, ki je bila v neposredni bližini z osebo s potrjeno okužbo v času njene kužnosti.

Glede na medosebno razdaljo in trajanje stika delimo stike v dve skupini:

- tesni kontakt in
- visoko rizični tesni kontakt.

Tesni kontakti pozorno spremljajo svoje zdravstveno stanje in se v največji možni meri izogibajo vsem stikom z drugimi ljudmi. Visoko rizični tesni kontakti se umaknejo v karanteno na domu.

Osebam, ki so bili v stiku s kontaktom, se ni treba umakniti v karanteno na domu.

Mehurček

Mehurček je izraz za skupino, v kateri so stalni člani. Namen oblikovanja mehurčkov je zmanjšanje števila stikov. Manjši kot je mehurček, manjše število visoko rizičnih tesnih kontaktov bo v primeru potrjene okužbe pri članu mehurčka.

Posameznik je lahko vključen v več mehurčkov (oddelek, prevoz). To je treba upoštevati pri prepoznavanju kontaktov oseb s potrjeno okužbo. Oblikovanje mehurčkov je smiselno takrat, ko ni mogoče zagotavljati vseh preostalih preventivnih ukrepov (npr. priporočena medosebna razdalja). Tak primer so otroci v predšolski vzgoji in učenci zlasti prvega VIO v osnovni šoli, od katerih ne pričakujemo, da bi vzdrževali priporočeno medosebno razdaljo.

Izolacija ali osamitev

Navodila za osebe v domači izolaciji so dostopna na <https://www.nijz.si/sl/izolacija> v poglavju Navodila za osebo s potrjeno okužbo s SARS-CoV-2 v domači izolaciji.

Karantena na domu

10-dnevne karantene na domu zaradi visoko rizičnega stika ni možno skrajšati. Oseba, ki je v karanteni, lahko dom zapusti v primeru zdravstvenih težav, ki zahtevajo ali testiranje na covid-19 oziroma nujno zdravstveno oskrbo. Tudi v primeru, ko se oseba, ki je v karanteni, testira in je test na prisotnost okužbe s SARS-CoV-2 negativen, mora ostati do konca v karanteni.

Navodila za karanteno na domu so dostopna na <https://www.nijz.si/sl/izolacija> v poglavju Navodila za karanteno na domu.

Izpostavljenost okužbi s SARS-CoV-2

Navodila osebam, ki so bile izpostavljene okužbi s SARS-CoV-2, so dostopna na <https://www.nijz.si/sl/izolacija> v poglavju Navodila osebam, ki so bile izpostavljene okužbi s SARS-CoV-2.

Obravnava oseb, ki so covid-19 že prebolele

Osebe, ki so bolezen covid-19 že prebolele, v primeru visoko rizičnega tesnega kontakta v določenem obdobju od pojava simptomov oz. znakov bolezni (pri asimptomatskih od potrditve okužbe) ne potrebujejo karantene na domu. Dolžina obdobja je navedena v dokumentu Izjeme glede karantene na domu za osebe, ki so bile v visoko tveganim stiku z osebo s covid-19, dostopnem na: <https://www.nijz.si/izolacija>.

V primeru da oseba tudi v tem obdobju razvije simptome oz. znake bolezni covid-19, ostane doma in o tem obvesti izbranega osebnega zdravnika.

Spoštovanje osnovnih preventivnih ukrepov za preprečevanje širjenja bolezni covid-19 (učinkovito prezračevanje prostorov, higiena rok, higiena kašlja in kihanja, upoštevanje medosebne razdalje, uporaba mask) je obvezno kljub preboleli bolezni ali cepljenju proti covidu-19.

Obravnavanje oseb, ki so bile cepljene proti covidu-19

Osebe, ki so že bile cepljene proti covidu-19 (imajo potrdilo o cepljenju), v določenem obdobju ne potrebujejo karantene na domu v primeru stika z osebo s covidom-19 in testiranja, razen če se pri osebi pojavijo simptomi/znaki bolezni. Dolžina obdobja glede na prejetu cepivo je navedena v dokumentu Izjeme glede karantene na domu za osebe, ki so bile v visoko tveganim stiku z osebo s covidom-19, dostopnem na: <https://www.nijz.si/izolacija>.

Vse informacije o cepljenju proti covidu-19 v Sloveniji so dostopne na <https://www.cepimose.si>. Odgovori na najpogostejša vprašanja glede cepljenja proti covidu-19 so dostopna na: <https://www.cepimose.si/cepljenje-proti-covidu-19/pogosta-vprasanja-in-odgovori/>. Vabimo vas, da se seznanite z vsebinami.

Ravnanje v primeru pozitivnega hitrega antigeneskega testa (HAGT) pri zaposlenem v vzgojno-izobraževalnem zavodu

Aktualna navodila za ravnanje v primeru pozitivnega hitrega antigeneskega testa (HAGT) pri zaposlenem v vzgojno-izobraževalnem zavodu so objavljena na spletni strani <https://www.nijz.si/vzgojainizobrazevanje>.

Prostovoljno samotestiranje učencev in dijakov

Aktualna navodila za prostovoljno samotestiranje učencev in dijakov so objavljena na spletni strani <https://www.nijz.si/samotestiranje>.

4.2 Odzivanje na sum okužbe s SARS-CoV-2

Sum okužbe pri otroku/učencu/dijaku

- Če zboli otrok/učenec/dijak z vročino in drugimi simptomi oz. znaki bolezni covid-19, šola v skladu s šolskimi pravili obvesti starše. Otrok/učenec/dijak počaka starše v izolaciji.
- Otrok/učenec/dijak in zaposleni, ki je v stiku z njim, naj upoštevata vse preventivne ukrepe (zaščitna maska, medosebna razdalja, higiena rok itd.).
- Otrok/učenec/dijak naj uporablja samo določene sanitarije in umivalnik, ki naj ga v tem času ne uporablja nihče drug.

- Starši otroka/učenca/dijaka se posvetujejo z izbranim osebnim zdravnikom otroka/učenca/dijaka.
- Če zdravnik napoti otroka/učenca/dijaka na testiranje in je izvid testa negativen, oseba dobi navodila za zdravljenje od izbranega zdravnika in preiskava na covid-19 je zaključena. Ukrepi znotraj vzgojno-izobraževalnega zavoda niso predvideni.
- Če zdravnik napoti otroka/učenca/dijaka na testiranje in je izvid testa pozitiven, oseba dobi navodila za zdravljenje in izolacijo od izbranega zdravnika. Starši o tem obvestijo vzgojno-izobraževalni zavod skladno z dogovorjenim postopkom obveščanja. Vodstvo vzgojno-izobraževalnega zavoda postopa skladno z usmeritvami v aktualnih navodilih za odzivanje na potrjen primer okužbe s SARS-CoV-2 (<https://www.nijz.si/vzgojainizobrazevanje>).
- Prostore vzgojno-izobraževalnega zavoda, kjer se je gibal oboleli otrok/učenec/dijak s covidom-19, je treba temeljito prezračiti ter očistiti in razkužiti predvsem površine, ki se jih je oseba dotikala (pipe, vrvica v WC-ju, kljuke vrat itd.). Priporočila so dostopna na: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-ciscenje-in-razkuzevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-katerih-se-je-zadrzeval>.

Sum okužbe pri zaposlenem

Veljajo navodila za sum okužbe pri otroku/učencu/dijaku, ki jih prilagodite za odraslo osebo.

4.3 Odzivanje na potrjen primer okužbe s SARS-CoV-2

Aktualna navodila za odzivanje na potrjen primer okužbe s SARS-CoV-2 so objavljena na spletni strani <https://www.nijz.si/vzgojainizobrazevanje>. Ob vsaki spremembi navodil bo Nacionalni inštitut za javno zdravje obvestil Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, ki bo z okrožnico obvestilo ravnatelje vzgojno-izobraževalnih zavodov.

5 Tehnična in sistemska podpora pouka

Smiselna raba sodobne digitalne tehnologije predstavlja enega izmed pogojev za uspešno izvedbo pouka na daljavo. Izbrana tehnologija, e-storitve, digitalne kompetence učiteljev itd. morajo zagotavljati kakovostno izvedbo pouka po izbranem modelu. Ne glede na izbrani model izvedbe pouka v primeru poslabšanja epidemiološke slike Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport skupaj z javnimi zavodi zagotavlja robne pogoje dela ter posredno vzpostavlja celostno podporno inovativno učno okolje, ki omogoča kakovostno izvedbo pouka na daljavo. S takšnim pristopom na področju digitalizacije izobraževanja se tako ponujajo nove priložnosti na področju učenja in inovativnih pristopov poučevanja.

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in športbo skupaj z javnimi zavodi zagotovilo okvir ter celostno podporo vzpostavitve inovativnega učnega okolja na nivoju vzgojno-izobraževalnih zavodov, ki omogoča kakovostno izvedbo pouka na daljavo. Vloga vodstva vzgojno-izobraževalnega zavoda pa je, da operativno in organizacijsko to uredi na nivoju posameznega vzgojno-izobraževalnega zavoda skladno s svojimi zmožnostmi.

Na nivoju vzgojno-izobraževalnega zavoda je smiselno poenotiti vstopni komunikacijski kanal za posameznega učenca (oddelek), kar predstavlja temelj poučevanja na daljavo. Izbira osnovne komunikacijske platforme naj bo premišljena in naj vnaša čim manj negotovosti tako za učitelje kot učence.

Pri načrtovanju novega šolskega leta in pripravi na različne modele pouka na daljavo vsem vzgojno-izobraževalnim zavodom priporočamo celosten pristop, ki v prvi fazi vključuje:

- samoevalvacijo stanja vzgojno-izobraževalnega zavoda na področju digitalizacije (npr. s pomočjo orodja Selfie, dostopnega na ec.europa.eu/education/schools-go-digital_sl);
- samoevalvacijo digitalnih kompetenc učiteljev (npr. s pomočjo orodja Mentep, dostopnega na www.zrss.si/mentep/si);
- načrt digitalizacije šole, ki je del letnega delovnega načrta šole (ki vključuje celostni načrt dela od opremljanja do izobraževanja učiteljev in učencev, fleksibilnega urnika itd.).

Konkretna priporočila na nivoju organizacije kot tudi izvedbe pouka na daljavo za prihodnje šolsko leto bodo šole dobile prek priporočil in smernic, ki jih bosta pripravila Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter Zavod RS za šolstvo.

Za primer izvedbe pouka na daljavo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport skupaj s svojimi javnimi zavodi intenzivno vzpostavlja sistemsko podporno okolje na naslednjih področjih:

5.1 Vsebine

- a. Učiteljem so na voljo digitalizirani učni načrti.
- b. V sklopu digitaliziranih učnih načrtov bo v nadaljevanju učiteljem med drugim omogočen dostop in vpogled v primere dobre rabe inovativnega načrtovanja in izvedbe pouka, podprtega s sodobno tehnologijo.
- c. Zavod RS za šolstvo je v preteklih obdobjih razvil 39 interaktivnih učbenikov, ki so javno dostopni. Hkrati je v slovenskem šolskem prostoru nastalo še več e-vsebin, ki pa niso dostopne prek enotne vstopne točke.

5.2 Storitve

- a. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport vsem učiteljem in učencem zagotavlja legalen licenčni dostop do Microsoftovih orodij (MS Windows, Office365, OneDrive, OneNote, Sway, Forms, elektronska pošta, videokonferenčni sistem Teams itd.).
- b. Arnes vsem vzgojno-izobraževalnim zavodom zagotavlja dostop do naslednjih storitev, ki so ključnega pomena tudi v primeru pouka na daljavo:
 - AAI (enotna avtentikacija in avtorizacija vseh zaposlenih in otrok)
 - Spletni in poštni strežniki (spletne strani, elektronska pošta)
 - Spletne učilnice (LMS Moodle)
 - Videokonferenčni sistem Arnes
 - Listovnik, deljenje datotek itd.
- c. Zavod RS za šolstvo bo skupaj z Arnesom začel izvajati projekt »Dvig digitalnih kompetenc«, ki bo omogočal tudi izobraževanje učiteljev računalnikarjev ter usposabljanje preostalih učiteljev. Učitelji in vzgojitelji iz šol, ki niso bile izbrane za vključitev v projekt, se bodo lahko vključili v razpisane programe usposabljanja. O izvedbah posameznih programov bo Zavod RS za šolstvo obveščal šole.

5.3 Podpora in izobraževanje

- a. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport je skupaj z Zavodom RS za šolstvo na novo umestilo didaktično in tehnično podporo na nivoju vzgojno-izobraževalnih zavodov (spremenjena vloga računalnikarja organizatorja informacijskih dejavnosti itd.).
- b. Zavod RS za šolstvo bo v sklopu avgustovskih študijskih skupin predstavil načrtovanje pouka s pomočjo digitaliziranih učnih načrtov.
- c. Arnes nudi tehnično podporo za vse storitve, ki jih ponuja v sklopu svojega nabora storitev za šole. Šole in posamezni učitelji se lahko obrnejo neposredno na »helpdesk«, kjer dobijo pomoč in odgovore na vsa tehnična vprašanja.
- d. Zavod RS za šolstvo nudi didaktično pomoč in svetovanje vsem vzgojno-izobraževalnim zavodom in učiteljem. Šole in posamezni učitelji se lahko že po ustaljeni praksi obrnejo na njih za strokovno pomoč.
- e. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport v sklopu svojih razvojnih projektov podpira inovativne pristope poučevanja in učenja v luči dviga kakovosti pedagoškega dela prek različnih projektov (Objem, NA-MA-POTI, Pogum, Inovativna pedagogika itd.), v katere je vključenih 361 vzgojno-izobraževalnih zavodov.
- f. Za ravnatelje bodo z namenom dviga digitalnih kompetenc pripravljena posebna usposabljanja.

6 Literatura

Arweck, E. in Nesbitt E. (2004): Values education: The development and classroom use of an educational programme. *British Educational Research Journal*, 30(2), 245–261; <https://doi.org/10.1080/0141192042000195263>.

Aronson, N., Arfstrom, K. M. (2013). *Flipped Learning in Higher Education*. Pearson Always Learning. Pridobljeno 10. 8. 2021 s spletne strani: <https://flippedlearning.org/wp-content/uploads/2016/07/HigherEdWhitePaper-FINAL.pdf>

Bascia, N. idr., ur. (2005). *International handbook of educational policy*. Dordrecht: Springer.

Blažič, M., Ivanuš Grmek, M., Kramar, M., Strmčnik, F. (2003). Didaktika. Novo mesto: Visokošolsko središče.

Digitales Lernen und Onlineunterricht (b. I.). https://univerzamb-my.sharepoint.com/personal/monika_mithans1_um_si/Documents/Epo%C5%A1tne%20priloge/Digitales_Lernen_und_Onlineunterricht.pdf

European Commission (2020). *Joint European Roadmap towards lifting COVID-19 containment measures*. Brussels, European Commission. Pridobljeno 10. 8. 2021 s spletne strani: <https://op.europa.eu/sl/publication-detail/-/publication/14188cd6-809f-11ea-bf12-01aa75ed71a1/language-en>

European Commission (2021). *On online and distance learning in primary and secondary education* (provisional title). Pridobljeno 10. 8. 2021 s spletne strani: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12984-Spletno-ucenje-in-ucenje-na-daljavo-v-primarnem-in-sekundarnem-izobrazevanju_sl.

Flipped Learning Network (FLN) (2014). Pridobljeno 10. 8. 2021 s spletne strani: https://flippedlearning.org/wp-content/uploads/2016/07/FLIP_handout_FNL_Web.pdf.

Giroux, H. A. (2021): *Race, Politics and Pandemic Pedagogy: Education in a Time of Crisis*. Bloomsbury Academic, London.

Hamdan, N., Patrick McKnight, P., McKnight, K., Kari M. Arfstrom (2013). *A Review of Flipped Learning*. Flipped Learning Network. Pridobljeno 10. 8. 2021 s spletne strani: https://flippedlearning.org/wp-content/uploads/2016/07/Lit-Review_FlippedLearning.pdf.

Hirsch, N. (2020). *Unterricht Digital. Methoden, Didaktik und Praxisbeispiele für das Lernen mit Online-Tools*. Mülheim an der Ruhr: Verlag an der Ruhr. Pridobljeno: https://univerzamb-my.sharepoint.com/personal/monika_mithans1_um_si/Documents/E-poštne%20priloge/monika_mithans1_um_si/Documents/E-po%C3%85%C2%A1tne%20priloge/nele_hirsch-unterricht_digital.pdf HYPERLINK „https://univerzamb-my.sharepoint.com/personal/monika_mithans1_um_si/Documents/E-po%C3%85%C2%A1tne%20priloge/nele_hirsch-unterricht_digital.pdf“priloge/nele_hirsch-unterricht_digital.pdf.

Ivanuš Grmek, M., Javornik Krečič, M. (2011). *Osnove didaktike*. Maribor: Pedagoška fakulteta.

Innovative Learning Environment (OECD, 2013). Pridobljeno 10. 8. 2021 s spletne strani: <http://www.oecd.org/education/ceri/innovati-velearningenvironments.htm>.

Kramar, M. (2009). *Pouk*. Nova Gorica: Educa, Melior.

Kubale, V. (2016). Priročnik za sodobno oblikovanje ali artikulacijo učnega procesa. Celje: Samozaložba. Lemke, J., Sabelli, N. (2008). Complex systems and educational change: towards a new research agenda. *Educational Philosophy and Theory*, 40 (1): 118–129.

Mithans in Ivanuš Grmek, (2020). The Use of Textbooks in the Teaching-Learning Process. V : Lipovec (ur.), Batič (ur.), Krajnc (ur.) *The New Horizons in Subject Specific Education*. Maribor: Univerzitetna založba Univerze v Mariboru, str. 201–227. Pridobljeno 10. 8. 2021 s spletne strani: <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/481/590/987-1>.

OECD (2018). *OECD Future of Education and Skills 2030*. Pridobljeno 10. 8. 2021 s spletne strani: https://www.oecd.org/education/2030-project/about/E2030%20Introduction_FINAL_post%20IWG9.pdf

RIC (2021). Republiški izpitni center. Pridobljeno 10. 8. 2021 s spletne strani: <https://www.ric.si/>.

Robinson, K. in Aronica, L. (2015). *Creative Schools: Revolutionizing Education from the Ground Up*. Viking Penguin.

Rupnik Vec, T. idr. (2020). *Analiza izobraževanja na daljavo v času epidemije covid-19 v Sloveniji*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. Pridobljeno 10. 8. 2021 s spletne strani: https://www.zrss.si/pdf/izobrazevanje_na_daljavo_covid19.pdf.

Sams, A., Bergmann, J. (2013). *Flip Your Students' Learning. Educational Leadership*, 70(6): 16–20. Pridobljeno 10. 8. 2021 s spletne strani: <https://www.ascd.org/el/articles/flip-your-students-learning>

Sandlin, JA., Schultz BD in Burdick, J. (2010): *Handbook of Public Pedagogy: Education and Learning beyond Schooling*. Routledge.

Zmazek, B., Pesek, I., Lipovec, A. (2020). *Edupedia.si oziroma razlagamo.si*. UMniverzum, 12, str. 12. Pridobljeno 10. 8. 2021 s spletne strani: <https://www.um.si/kakovost/Documents/UMniverz-2020-12-lq.pdf>.

ZRSŠ (2021). *Priznanja Blaža Kumerdeja - Zavod RS za šolstvo*. Pridobljeno 10. 8. 2021 s spletne strani: <https://www.zrss.si/zavod-rs-za-solstvo/nagrade-in-priznanja/priznanja-blaza-kumerdeja/>

Zveza aktivov svetov staršev Slovenije - ZASSS (2020): *Izobraževanje na daljavo in pogled naprej*. Pridobljeno 10. 8. 2021 s spletne strani: <http://www.zasss.si/index.html>.

7 Gradiva na spletni strani NIJZ

<https://www.nijz.si/sl/vzgoja-in-izobrazevanje-v-solskem/studijskem-letu-2021/2022>

<https://www.nijz.si/sl/cepljenje-covid>

<https://www.cepimose.si/>

<https://www.nijz.si/izolacija>

<https://www.nijz.si/sl/dnevno-spremljanje-okuzb-s-sars-cov-2-covid-19>

<https://zdaj.net/>

<https://zdaj.net/kategorija/koronavirus-otroci-in-mladostniki/>

https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/datoteke/dusevno_zdravje_otroci.pdf

<https://www.nijz.si/sl/gradiva-za-psiholosko-pomoc-v-casu-soocanja-z-novim-koronavirksom-spllosna-javnost-slovenski-jezik>

<https://www.nijz.si/sl/samotestiranje>

<https://www.nijz.si/sl/eu-digitalno-covid-potrdilo>

https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/strip_kako-se-sirijo-virusi.pdf

8 Viri NIJZ

Achilleos, S. et al. Excess all-cause mortality and COVID-19-related mortality: a temporal analysis in 22 countries, from January until August 2020. *International Journal of Epidemiology*, dyab123. Pridobljeno 3. 8. 2021 s spletne strani: <https://doi.org/10.1093/ije/dyab123>.

Aiyegbusi, O. L., Hughes, S. E., Turner, G., Rivera, S. C., McMullan, C., Chandan, J. S., Haroon, S., Price, G., Davies, E. H., Nirantharakumar, K., Sapey, E., Calvert, M. J.; TLC Study Group. Symptoms, complications and management of long COVID: a review. *J R Soc Med*. 2021 Jul 15;1410768211032850. Pridobljeno 3. 8. 2021 s spletne strani: doi: 10.1177/01410768211032850. Epub ahead of print. PMID: 34265229.

Bain, T., Bhuiya, A., Al-Khateeb, S., Wang, Q., Mansilla, C., DeMaio, P., Rintjema, J., Abeer, A., Gauvin, F. P., Matthews, M., Lavis, J. N., Wilson, M. G. COVID-19 living evidence profile #3 (version 3.2): What is known about how schools (K-12) and post-secondary institutions (colleges and universities) adjust COVID-19 transmission-mitigation measures as infection rates change and vaccination rates increase? Hamilton: McMaster Health Forum, 18 June 2021. Pridobljeno 3. 8. 2021 s spletne strani: https://www.mcmasterforum.org/docs/default-source/product-documents/living-evidence-profiles/covid-19-living-evidence-profile-3.2_what-is-known-about-how-schools-and-post-secondary-institutions-adjust-covid-19-transmission-mitigation-measures-as-infection-rates-change-and-vaccination-rates-increase.pdf?sfvrsn=d9b11380_18.

Bundesministerium für Bildung, Wissenschaft und Forschung (BMBWF). Fahrplan Zentralmatura&Berufsschulabschluss Schuljahr. Dosegljivo na: <https://www.bmbwf.gv.at/Themen/schule/beratung/corona/>.

Centers for Disease Control and Prevention (CDC). Guidance for COVID-19 Prevention in K-12 Schools. Pridobljeno 3. 8. 2021 s spletne strani: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/community/schools-childcare/k-12-guidance.html>.

Crook, H., Raza, S., Nowell, J., Young, M., Edison, P. Long covid — mechanisms, risk factors, and management *BMJ* 2021; 374 :n1648 Pridobljeno 3. 8. 2021 s spletne strani: doi:10.1136/bmj.n1648.

European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). COVID-19 in children (1-18 years) and the role of school settings in COVID-19 transmission: 1st update. Stockholm; 2020. Pridobljeno 4. 1. 2021 s spletne strani: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/children-and-school-settings-covid-19-transmission>.

European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). SARS-CoV-2 variants of concern. Pridobljeno 3. 8. 2021 s spletne strani: <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/variants-concern>.

European Centre for Disease Prevention and Control. COVID-19 in children and the role of school settings in transmission - second update. 8 July 2021. Stockholm: ECDC; 2021. Pridobljeno 10. 7. 2021 s spletne strani: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/children-and-school-settings-covid-19-transmission>.

Galičič, A., Grilc, E., Kranjec, N., Učakar, V., Fafangel, M. Spremljanje okužb pri otrocih in mladostnikih ter zaposlenih v vzgojno-izobraževalnih zavodih v prvih štirih mesecih šolskega leta 2020/21 v Sloveniji. Javno zdravje 2021; 04.

Kustec, S., Logaj, V., Krek, M., Flogie, A., Truden Dobrin, P., Ivanuš Grmek, M. Vzgoja in izobraževanje v Republiki Sloveniji v razmerah, povezanih s covid-19 – Modeli in priporočila. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2020. Pridobljeno 29. 8. 2020 s spletne strani: https://www.zrss.si/digitalnaknjiznica/Covid_19/.

Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano (NLZOH). Spremljanje različic virusa SARS-CoV-2. Pridobljeno 3. 8. 2021 s spletne strani: <https://www.nlzoh.si/objave/sledenje-razlicicam-sars-cov-2-16/>.

Park, C., Chaturvedi, N., Sterne, J., Steves, C., Williams, D., Ayoubkhani, D. Short Report on Long COVID. Pridobljeno 3. 8. 2021 s spletne strani: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1007511/S1327_Short_Long_COVID_report.pdf.

Robert Koch Institut. Coronavirus SARS-CoV-2. Vorbereitung auf den Herbst/Winter 2021/22. Pridobljeno julija 2021 s spletne strani: https://www.rki.de/DE/Content/InfAZ/N/Neuartiges_Coronavirus/Downloads/Vorbereitung-Herbst-Winter.html.

Say, D., Crawford, N., McNab, S., Wurzel, D., Steer, A., Tosif, S. Post-acute COVID-19 outcomes in children with mild and asymptomatic disease. Lancet Child Adolesc Health. 2021;5(6):e22-e23. Pridobljeno 3.8.2021 s spletne strani: doi:10.1016/S2352-4642(21)00124-3.

Rehfuess, E. et al. S3 - Leitlinie: Maßnahmen zur Prävention und Kontrolle der SARS-CoV -2-Übertragung in Schulen | Lebende Leitlinie Kurzfassung AWMF-Registernummer 027-076 Version 1, Februar 2021 Pridobljeno 3. 8. 2021 s spletne strani: https://www.awmf.org/uploads/tx_szleitlinien/027-076k_Praevention_und_Kontrolle_SARS-CoV-2-Uebertragung_in_Schulen_2021-02_01.pdf.

Thomson, H. Children with long covid. New Sci. 2021;249(3232):10-11. Pridobljeno 3. 8. 2021 s spletne strani: doi:10.1016/S0262-4079(21)00303-1.

WHO EURO: Schooling during COVID-19: recommendations from the European Technical Advisory Group for schooling during COVID-19, June 2021. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe; 2021. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO. Pridobljeno 3. 8. 2021 s spletne strani: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/342075/WHO-EURO-2021-2151-41906-59077-eng.pdf>.

